

arheologija na
avtocestah
slovenije

MP 01
Maribor–Pince,
odsek Maribor–Lenart

Močna pri Lenartu

Gojko Tica

Močna pri Lenartu

Borut Toškan, Tomaž Verbič, Bojan Djurić

Uredniški odbor

Bojan Djurič, glavni in odgovorni urednik
Vanja Celin, tehnična urednica
Robert Žvokelj, likovni urednik
Boris Vičič, član
Biserka Ribnikar, članica

Izdajatelj

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
Metelkova 6, SI-1000 Ljubljana

Zanj

Jelka Pirkovič, generalna direktorica

Avtor

Gojko Tica
Tica Sistem, d.o.o.
Planina 45, SI-6232 Planina
ticag@siol.net

Sodelavci

Bojan Djurič
Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta
Univerza v Ljubljani
Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana
bojan.djuric@ff.uni-lj.si

Tomaž Verbič

Arhej, d.o.o.
Drožanjska 23, SI-8290 Sevnica
tomazver@gmail.com

Borut Toškan

ZRC SAZU
Inštitut za arheologijo
Novi trg 5, SI-1000 Ljubljana
borut.toskan@zrc-sazu.si

Recenzentki

akad. dr. Biba Teržan
Oddelek za arheologijo, Filozofska fakulteta,
Univerza v Ljubljani
Aškerčeva 2, SI-1000 Ljubljana

dr. Špela Karo

Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije,
Center za preventivno arheologijo
Poljanska cesta 40, SI-1000 Ljubljana

Lektor

Martina Rotar

Tehnična priprava publikacije
Maja Jerala, Nives Spudič

Računalniška obdelava in priprava slik
Rok Klasinc, Miha Zorc, Viktor Ivanc

Fotografije

Matija Lukič

Geodetska izmera najdišča

Tica Sistem, d.o.o.
Planina 45, SI-6232 Planina

Risbe predmetov

Natalija Grum

Fotografije predmetov

Natalija Grum

Tisk

DesignStudio, d.o.o., Maribor

Naklada

50 izvodov

Ljubljana, julij 2013

Vse edicije zbirke Arheologija na avtocestah Slovenije so brezplačne.

<http://www.zvkds.si/saas>

Vse raziskave je omogočil DARS, d.d.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

903/904(497.4:Močna)

TICA, Gojko

Močna pri Lenartu / Gojko Tica ; [sodelavci] Borut Toškan, Tomaž Verbič, Bojan Djurič ; [fotografije Matija Lukič, fotografije predmetov Natalija Grum ; risbe predmetov]. - Ljubljana : Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 2013. - (Zbirka Arheologija na avtocestah Slovenije ; 35)

ISBN 978-961-6902-26-7

ISBN 978-961-6902-27-4 (pdf)

267873024

Kazalo

Uvod	5	Katalog arheološkega gradiva	55
Lega najdišča in opis pokrajine	6	Analize	102
Rezultati površinskega pregleda	<i>Bojan Djurić</i>	8	Živalski ostanki iz zgodnesrednjeveške Močne <i>Borut Toškan</i>
Geološka podoba najdišča	<i>Tomaž Verbič</i>	12	Radiokarbonske analize - rezultati
Način izkopavanja	15	Sklep	108
Mreža kvadrantov	15	Literatura	110
Način dela	15	Indeks stratigrafskih enot	114
Dokumentiranje	24	Dodatek 1	115
Opis najdišča	28		
Zgodnesrednjeveško obdobje (faza 2)	28		
Prazgodovinsko obdobje (faza 1)	52		
Recentne najdbe in strukture (faza 3)	54		

Uvod

Arheološko najdišče Močna na trasi avtoceste Maribor–Pince, odsek Maribor–Lenart (MP 01), je bilo zaznано med ekstenzivnim arheološkim pregledom pred začetkom gradnje avtoceste, ki ga je vodil Gojko Tica (Tica/Djurić 2004). Z dodatnim pregledom (Djurić 2004) je bilo ugotovljeno, da gre med cestnima profiloma 283 in 289 nedvomno za arheološko najdišče, in sicer za ostaline iz prazgodovinskega in zgodnj srednjeveškega obdobja.

Zaščitna izkopavanja, katerih naročnik je bil DARS, d.d., je prevzel v izvajanje Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije in jih z javnim razpisom oddal podjetju Tica Sistem, d.o.o.

Dela so s krajšimi prekinitvami (zaradi nekajdnevnega dežja) potekala med 29. 8. in 29. 10. 2005. V tem času je bilo na površini okoli 9.000 m² strojno odstranjeno okoli 3000 m³, ročno izkopanih pa okoli 1600 m³ zemlje. Vodja zaščitnih izkopavanj je bil Gojko Tica, njegov pomočnik Rok Klasinc, ekipo pa so sestavljali še Eva Butina, Iva Ciglar, Ana Golja, Natalija Grum, Viktor Ivanc, Barbara Krasnik, Elena Leghissa, Matija Lukić, Daša Pavlovič, Mateja Ravnik, Nataša Svenšek in Miha Zorc. Geološko ekspertizo je izvedel Tomaž Verbič, strojni izkop pa podjetje Upika, d.o.o., iz Ivančne Gorice. Strokovni nadzor nad arheološkimi deli je izvajal Ivan Tušek iz Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Maribor.

Radiokarbonske analize vzorcev iz Močne sta izvedla Leibniz Labor für Altersbestimmung und Isotopenforschung Christian–Albrechts univerze v Kielu (nadalje Kiel) in Centro di datazione e diagnostica – Dipartimento di Ingegneria dell'Innovazione univerze v Salentu (nadalje Salento).

Lega najdišča in opis pokrajine

Naselje Močna leži na robu doline reke Pesnice (sl. 1–4, 149). Slednja je bila v zadnjem času regulirana in obdana z nasipi proti poplavljanju, nekdanj pa je tekla precej bolj zahodno od naselja. Ravninski svet, ki se razteza zahodno in južno od Močne, je moral biti pred regulacijami precej močvirnat, saj po poljih ob močnejših deževjih voda zastaja še danes.

Arheološko najdišče leži na pobočju na jugozahodnem delu slemena, ki se vleče v smeri severozahod–jugovzhod med Partinjskim in Jakobskim potokom (sl. 2). Z ene smeri ga zamejuje vaška cesta ob Pesnici, z druge pa cesta, ki poteka vzporedno s slemenom v starejši del naselja. Celotno območje najdišča je bilo pred začetkom izkopavanja velika koruzna njiva. V zgornjem, vzhodnem delu, pobočje relativno strmo pada proti zahodu, v osre-

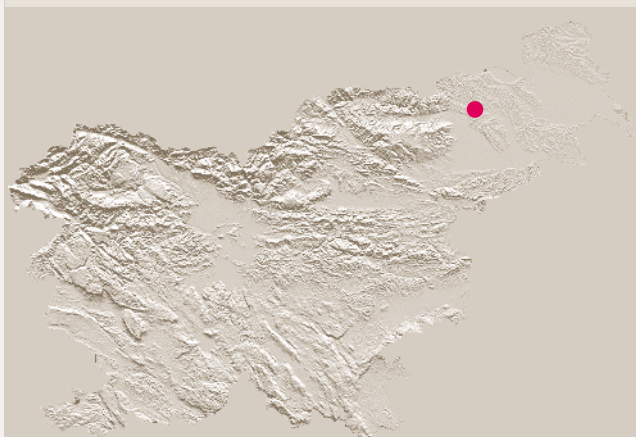
dnjem delu pa se začne počasi izravnovati in do struge reke Pesnice polagoma preide v ravnino (sl. 4, 5, 149).

Geološko osnovo predstavljajo skladi laporovca in peščenjaka, ki ležijo na vrhu pobočja tik pod površino¹. Proti zahodu debelina zemljenega pokrova narašča in doseže na skrajnem zahodnem delu najdišča približno 3 metre.

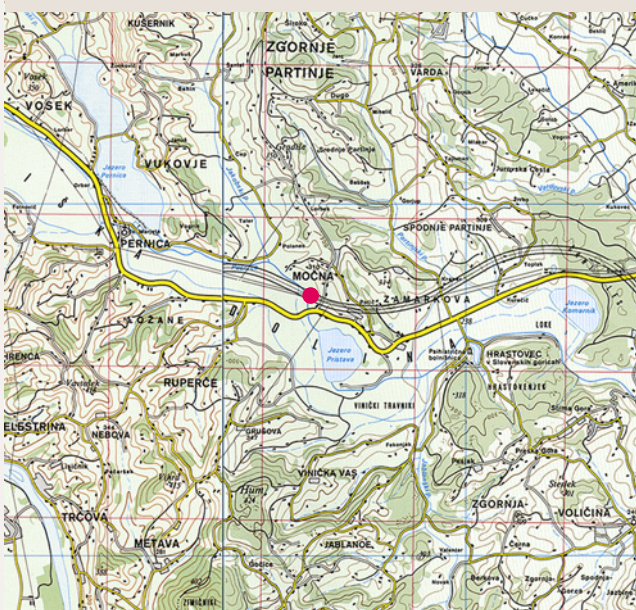
Širše gledano leži Močna v osrednjem delu Slovenskih goric, ki so največje gričevje v Sloveniji. Sestavljajo jih nizka slemena in griči, le na severozahodu, kjer se stikajo s predalpskim hribovjem, nekateri vrhovi presegajo 500 m. Številne so predvsem ploske uravnave v višinah okoli 400 m, ki naj bi predstavljale erodirane ostanke nekoč enotnega miocenskega ravnika. Razvodna slemena potekajo od severozahoda proti jugovzhodu, v tej smeri si je utrla pot tudi Pesnica, glavna vodna žila v Slovenskih goricah (Perko/Orožen Adamič 2001, 578).

Pesnica, levi pritok Drave, ima v zgornjem toku izrazito nesimetrično porečje, saj je razvodje med Dravo in Muro pomaknjeno daleč proti severu. Številni dolgi in premočrtni levi pritoki Pesnice so izoblikovali značilno »pokrajino dolov«. Zaporedna menjava slemen in dolov je bila pomembna za poselitev, poljsko razdelitev, rabo tal, razvoj prometnih poti in gospodarstva nasploh. Posebnost osrednjega dela Slovenskih goric, ki leži med zahodnim in vzhodnim delom goric, se kaže v nadmorskih višinah, izoblikovanosti površja in odtočnih razmerah. Zaradi tektonskega ugrezjanja je območje ob srednji Pesnici precej nižje. Rečne doli-

1 Geografski položaj najdišča na DMR 100, ©GURS.

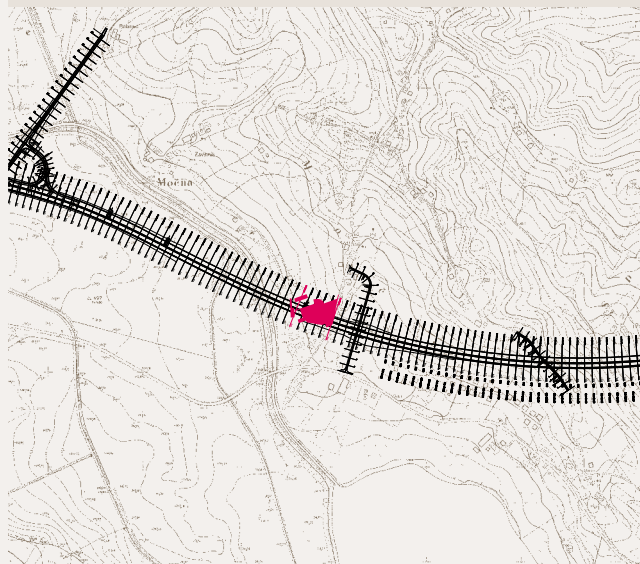

2 Položaj najdišča, vir: ATLAS Slovenije, ©Mladinska knjiga Založba, d.o.o., M 1:100 000.

1 Za geološko podobo najdišča glej poglavje 4.

3 Raziskani predel najdišča na trasi Maribor–Pince, odsek Maribor–Lenart (MP 01), M 1:20 000; podlaga TTN5 listi I270700 in I270600, ©GURS. Rdeče označena cestna profila zaznamujeta prostor terenskega pregleda.

ne so precej široke, slemena pa dolga in položna. V tem delu danes prevladujeta poljedelstvo in živinoreja.

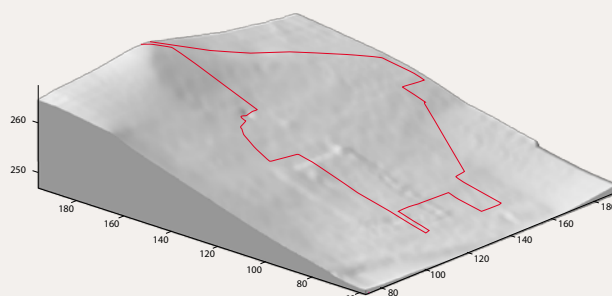
Slovenske gorice so zgrajene iz neogenskih usedlin, ki so slabo odporne proti delovanju zunanjih (eksogenih) sil. Prevladujejo peski, gline in laporji, peščenjakov in apnencev je manj. Najstarejše so spodnjemiocenske usedline, odložene na metamorfno podlago. Plasti sestavljajo peščeni lapor, peščeni pesek in konglomerat. Na njih se pogosto sprožijo usadi, ki ustvarjajo strma pobočja. Srednjemiocenske plasti sestavljata pesek in peščeni lapor, na katerega se je odložil litotamnijski apnenec, najodpornjša kamnina v Slovenski goricih. Zaradi trdnosti in prepustnosti za vodo gradi izpostavljene vrhove, pa tudi manjše zakrasele planote. Zgornjemiocenske kamnine so podobne srednjemiocenskimi, vendar so brez apnencev, prevladujejo pa gline, silikatni peski in celo prod. Med neogenskimi usedlinami so eden najmanj odpornih členov. Njihova slaba stran sta zlasti močno preperevanje in površinsko spiranje, zaradi česar se v nižjih legah kopičijo debele plasti gline.

Pliocenske plasti so nastale na kopnem. Odložile so jih reke, ki so po umiku Panonskega morja podaljševale tokove proti jugovzhodu. Med kamninami prevladujeta pesek in prod, ki se je ponekod sprijel v konglomerat (Perko/Orožen Adamič 2001, 580). Vodna mreža je v Slovenskih goricah precej gosta, vendar so namočene zelo neenakomerno. Doline so večkrat poplavljene, po vzpetinah pa zaradi nepropustnosti tal, ki ne dovoljujejo večjih zalog talnice, vode primanjkuje. Dežnica in snežnica odtekata večinoma površinsko v doline in grape, ki so zato mokrotne. Ker so slemena skoraj brez izvirov, se mora prebivalstvo oskrbovati

z vodo iz dolin. Vodni pretok potokov in rek močno niha. Ob nalivih in kopnenju snega močno narastejo, ob suši pa lahko celo presahnejo.

Slovenske gorice so območje razložene poselitve, strnjena naselja so nastala samo v večjih dolinah. Ker so bile ravnice mokrotne, so naselja postavljena na pleistocenske terase in robove pobočij. Domovi so razporejeni v dolgih nizih po slemenih. Starejša so naselja v dolinah. So pa Slovenske gorice tradicionalno kmetijska pokrajina, saj pomanjkanje naravnih virov ni omogočalo razvoja sekundarnih in terciarnih dejavnosti (Perko/Orožen Adamič 2001, 586).

5 Digitalni model reliefa najdišča, pogled proti SZ.

4 Arheološko najdišče med izkopavanji.

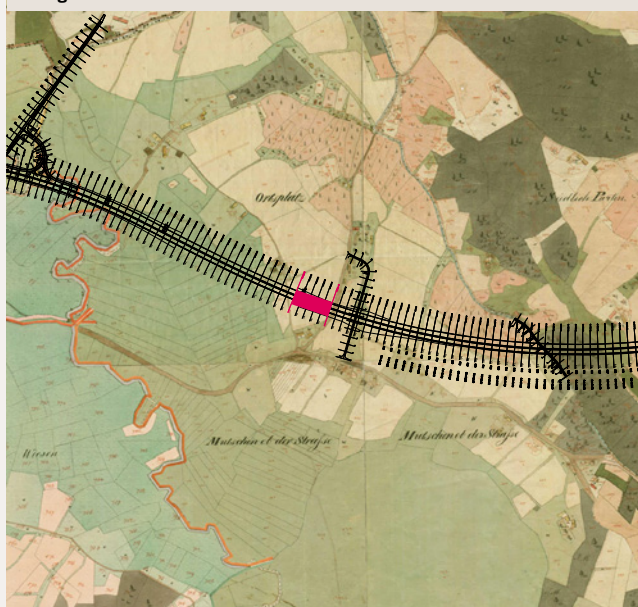

Rezultati površinskega pregleda

Bojan Djurić

Intenzivni površinski pregled je bil opravljen v mreži 10 x 10 m na parceli št. 161, k. o. Močna (sl. 6–12). Šlo je za njivsko površino, ležečo na pobočju severno od ceste Maribor–Lenart in vzhodno od reke Pesnice oz. zahodno od ceste, ki vodi v vas Močna. V

6 Območje intenzivnega pregleda na Franciscejskem katastru za Štajersko; M 1:20 000; podlaga AS 177/746; m746a05; AS 177/450; m450a06; AS 177/562; m562a01; m562a04; AS 177/292; m292a72; AS 177/553; m553a72; AS 177/379; m379a01, m379a02; ©Arhiv Slovenije; georeferenciran.

7 Območje intenzivnega pregleda na trasi AC odsek Maribor–Lenart MP 01 na digitalnem ortofoto posnetku, M 1:20 000; podlaga D0F5, lista I270662C, I270762C; ©GURS.

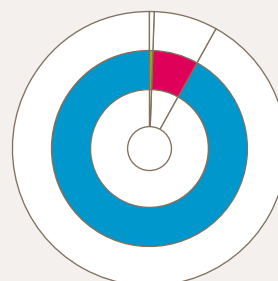

času pregleda je bila njivska površina zorana in brez posevkov, tako da je bila stopnja vidljivosti povsem enotna (uporabljeno je bilo 5 stopenj vidljivosti) in opredeljena s stopnjo 4 (glej sl. 14). Na pregledani površini je bilo pobranih 562 artefaktov in 1 kost (glej sl. 14). Med artefakti prevladujejo kosi gradbenega materiala, predvsem opeke (skupaj 255 kosov oz. 45,37 % vseh artefaktov), in odlomki (predvsem moderne in novoveške) keramike (skupaj 271 kosov oz. 48,22 %; prevladujejo odlomki loncev, vrčev in glaziranih skled različnih velikosti), tem pa sledijo železni kosi (12 kosov oz. 2,14 %), medtem ko so kosi pečnic, stekla in plastike zastopani le s po enim kosom. Vse to kaže na zelo čiste njivske površine (skupno 2,50 % modernih nekeramičnih artefaktov). Med fragmenti keramike je bilo odkritih 22 kosov (37,35 %) arheološko povednih fragmentov keramike, od tega 2 kosa (0,74 %) prazgodovinske in 20 kosov (7,38 %) zgodnj srednjeveške keramike. Odkritih je bilo tudi 18 kosov ožgane gline – hišnega lepa. Določitev keramike je opravil B. Djurić.

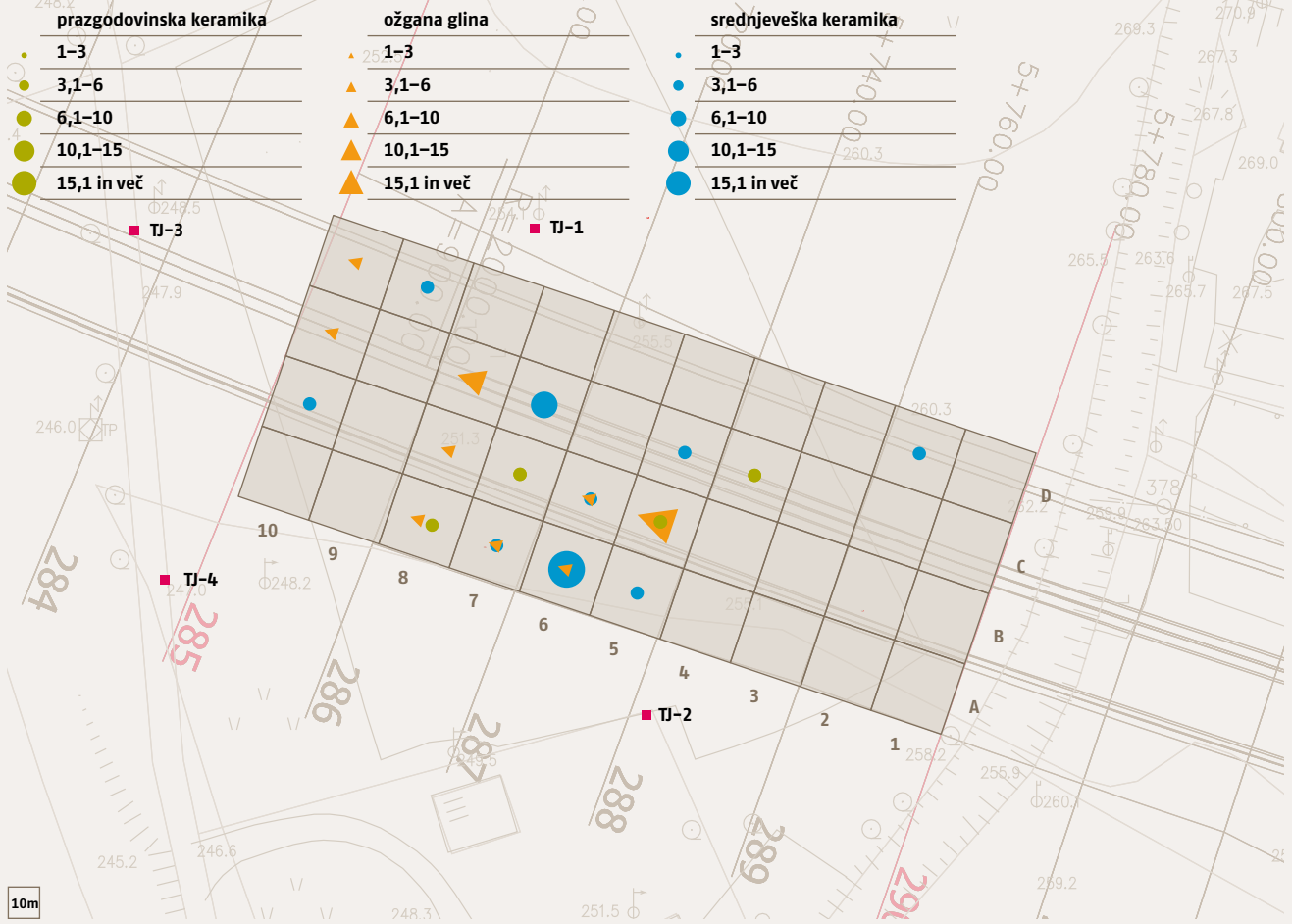
Na pregledanem območju so bili izkopani štiri (4) testni jarki (TJ), veliki 1 m x 1 m.

Distribucija prazgodovinskih in zgodnj srednjeveških artefaktov ter njihovo število sta na pregledani površini potrdila obstoj ostalin naselbinske narave oz. ostankov objektov. Testni jarki so pokazali, da ležijo ostaline najdišča pod dobrih 30 cm debelo ornico na in v geološki osnovi, ki jo sestavlja pretežno ilovica.

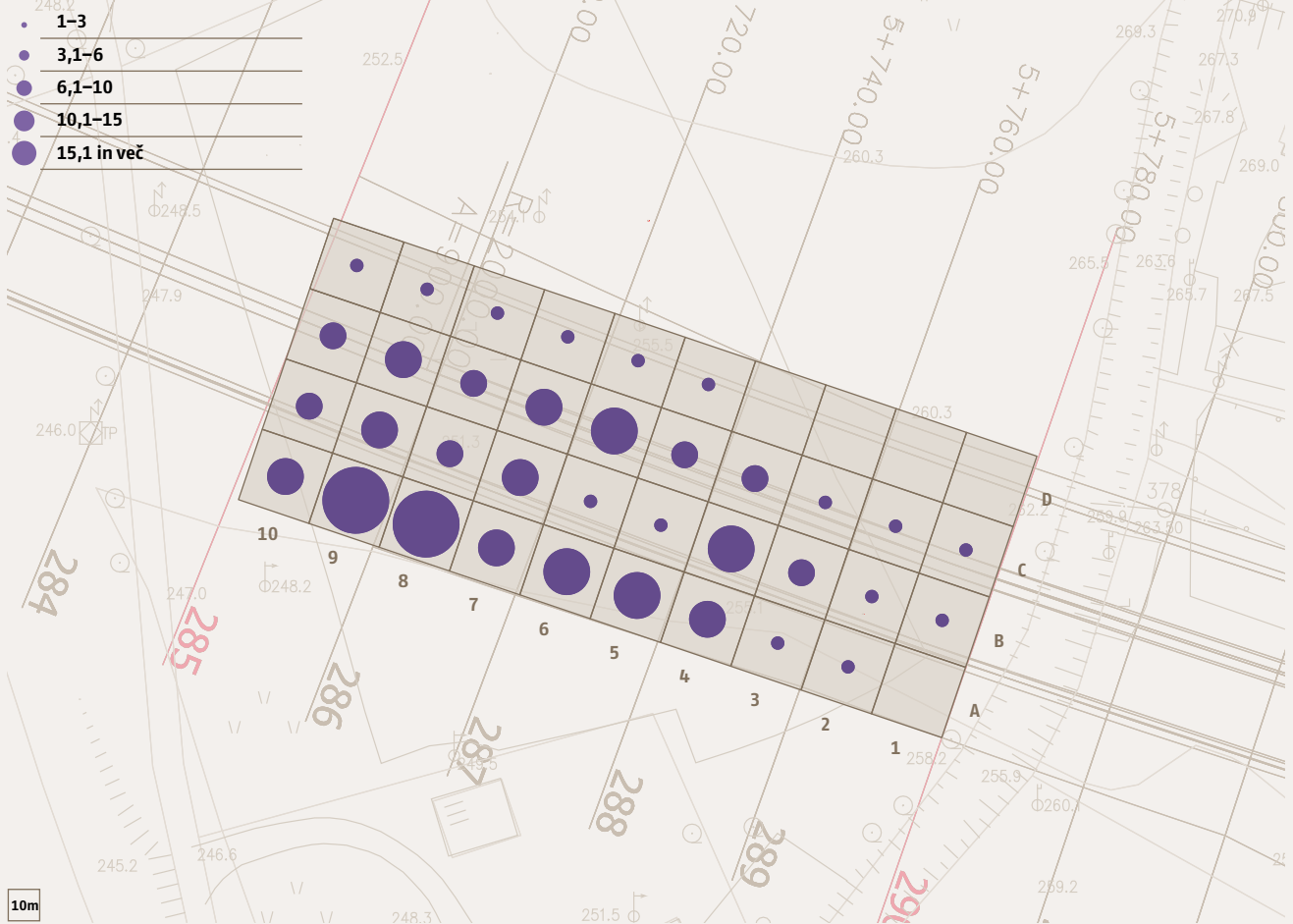
8 Diagram površinskih najdb keramike v %.

9 Razprostranjenost prazgodovinske in srednjeveške keramike, ožgane gline ter lokacija testnih jarkov; M 1:1000.

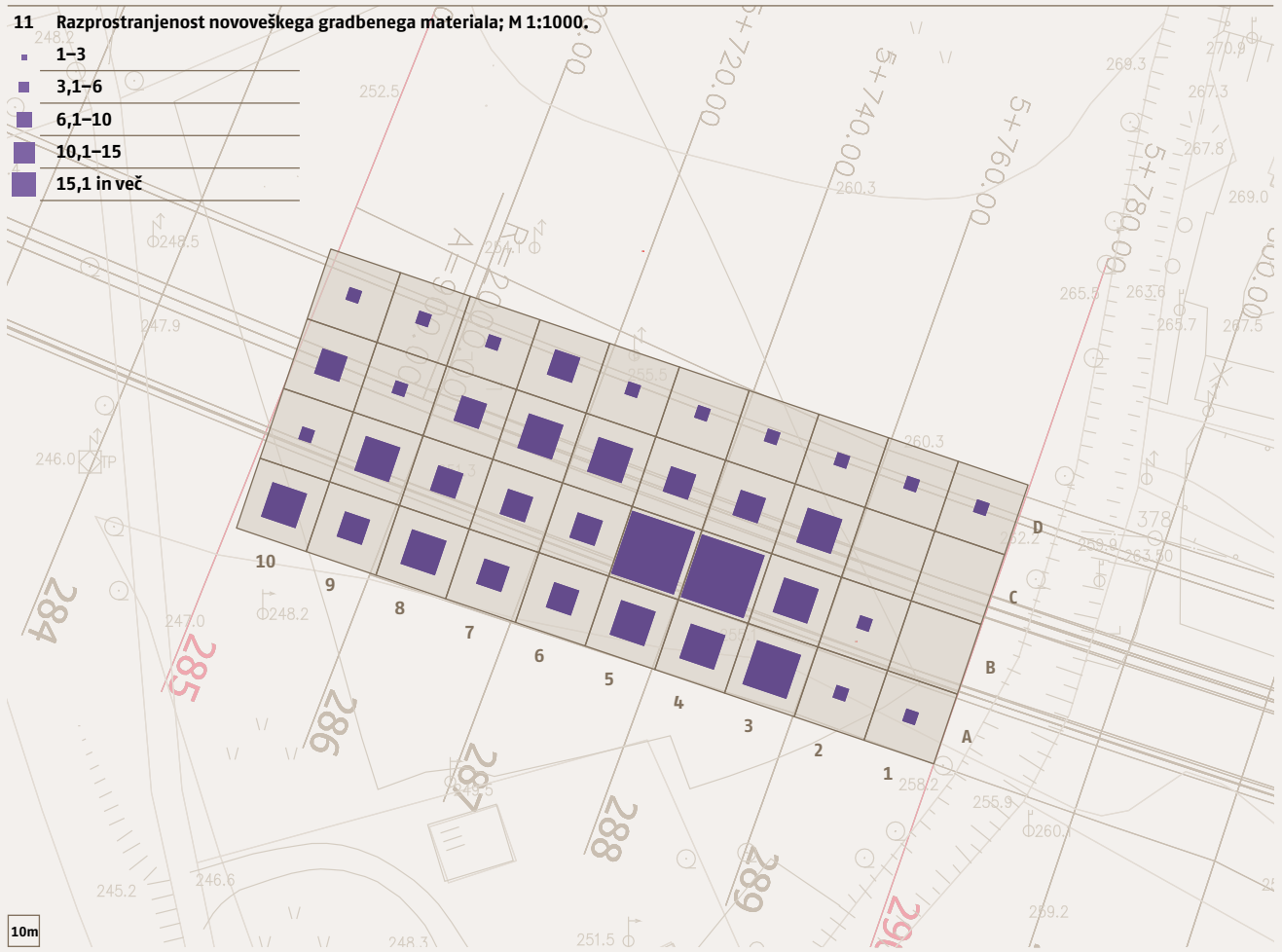

10 Razprostranjenost novoveške keramike; M 1:1000.

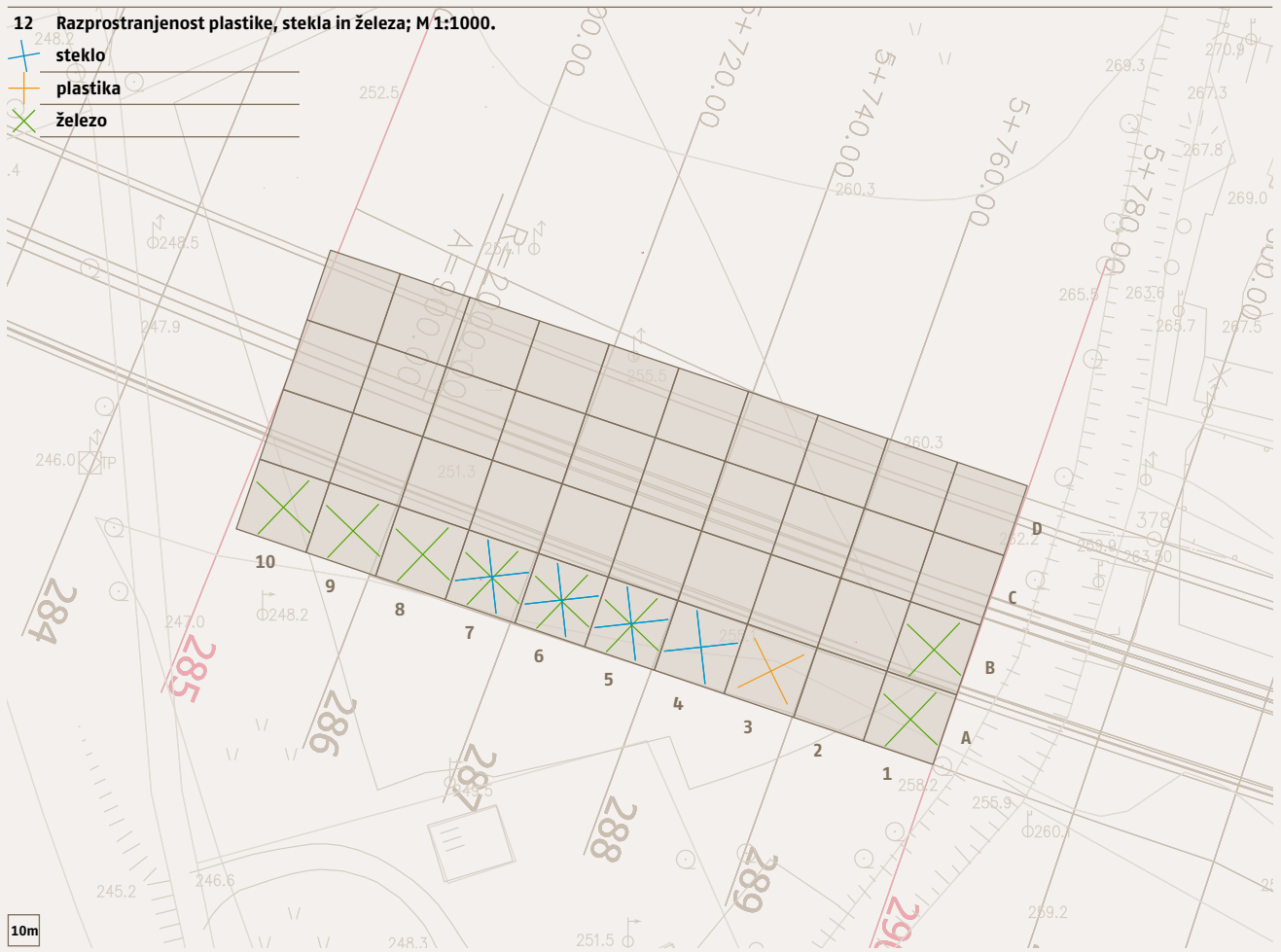
11 Razprostranjenost novoveškega gradbenega materiala; M 1:1000.

- 1-3
- 3,1-6
- 6,1-10
- 10,1-15
- 15,1 in več

12 Razprostranjenost plastike, stekla in železa; M 1:1000.

- ✦ steklo
- ✦ plastika
- ✦ železo

13 Rezultati površinskega pregleda.

Zbirna enota	Vidljivost	Dozina v m	Standard	Faktor	prazg. obd.		Keramika		Gradbeni mat.		Ožgana glina		Pečnica		Plastika		Steklo		Železo		Žilindra		Kost					
					d. št.	i. št.	zsv. obd.	d. št.	i. št.	maj. obd.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.	d. št.	i. št.
1	A	4	10	50	1,25	0	0	0	0	0	4	5	0	0	0	0	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
2	A	4	10	50	1,25	0	0	0	4	5	3	3,75	0	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	3	3,75	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	1	1,25	0	3	3,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
3	A	4	10	50	1,25	0	0	0	1	1,25	13	16,3	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	5	6,25	9	11,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	3	3,75	9	11,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	0	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
4	A	4	10	50	1,25	0	0	0	0	10	12,5	15	0	0	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	0	14	17,5	21,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	1	1,25	0	0	7	8,75	6	7,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	0	3	3,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
5	A	4	10	50	1,25	0	0	2	2,5	16	20	12	15	0	0	0	0	1	1,25	1	1,25	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	1	1,25	0	0	4	5	20	25	6	7,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	1	1,25	7	8,75	7	8,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	2	2,5	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
6	A	4	10	50	1,25	0	0	7	8,75	16	20	7	8,75	2	2,5	0	0	1	1,25	1	1,25	0	0	1	1,25			
	B	4	10	50	1,25	0	0	1	1,25	4	5	7	8,75	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	0	13	16,25	12	15	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	1	1,25	3	3,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
7	A	4	10	50	1,25	0	0	2	2,5	10	12,5	6	7,5	1	1,25	0	0	0	0	1	1,25	1	1,25	0	0			
	B	4	10	50	1,25	1	1,67	0	0	11	13,75	7	8,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	3	3,75	9	11,25	9	11,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	1	1,25	7	8,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
8	A	4	10	50	1,25	1	1,67	0	0	18	22,5	10	12,5	1	1,25	0	0	0	0	1	1,25	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	0	5	6,25	6	7,5	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	0	8	10	7	8,75	3	3,75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	1	1,25	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
9	A	4	10	50	1,25	0	0	0	0	19	23,75	8	10	0	0	0	0	0	0	2	2,5	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	0	0	11	13,75	9	11,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	0	12	15	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	1	1,25	2	2,5	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
10	A	4	10	50	1,25	0	0	0	0	12	15	12	15	0	0	0	0	0	0	4	5	0	0	0	0			
	B	4	10	50	1,25	0	0	2	2,5	7	8,75	4	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	C	4	10	50	1,25	0	0	0	0	5	6,25	6	7,5	2	2,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
	D	4	10	50	1,25	0	0	0	0	3	3,75	1	1,25	1	1,25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Skupaj						2		20		249	255	18	1	1	4	12	1	1	1	1	1	1	1	1				

d. št. dejansko število
i. št. interpretirano število

Geološka podoba najdišča

Tomaž Verbič

Najdišče se nahaja na blagem, približno 25 m visokem in dobrih 100 m dolgem pobočju, ki je nagnjeno proti zahodu. Zemljišče je bilo pred posegom njivsko, obdelovano. Ker je v podlagi neprepustni laporovec, se meteorna voda po pobočju odvodnjava večinoma ploskovno, deloma po površini, deloma pa tudi po stikih med različnimi talnimi horizonti.

V podlagi arheoloških plasti na najdišču je plastnat miocenski laporovec. Smer vpada plasti laporovca je 240° , torej podobno kakor smer nagiba pobočja (sl. 14). Nagnjenost plasti laporovca od horizontale je na različnih mestih med 10° in 20° . Tako lega plasti kakor tudi sama litologija (laporovec) sta torej zelo ugodni za nastanek drsnih ploskev, po katerih nastajajo plazovi. Gravitacijsko plazenje je bilo v preteklosti zelo aktivno in je močno preoblikovalo zgornji del geoloških plasti ter vplivalo na zaporedje pedoloških horizontov na najdišču. Nedvomno je bilo plazenje aktivno že pred arheološkimi obdobji (na primer sl. 19). Za ugotovitev aktivnosti plazenja med samimi poselitvami nismo opravili dovolj natančnih analiz (na primer optično stimuliranih datacij, ...), zanesljivo pa je bilo plazenje aktivno tudi kasneje. Zdi se, da plazovi dandanes na najdišču in v neposredni okolici niso aktivni, saj morfoloških znakov plazenja na površini nismo opazili. Verjetno so bili ti morfološki pokazatelji nekdanjega plazenja zaradi intenzivne kmetijske izrabe tal (globoko oranje in s tem izravnavanje površine) tudi uničeni.

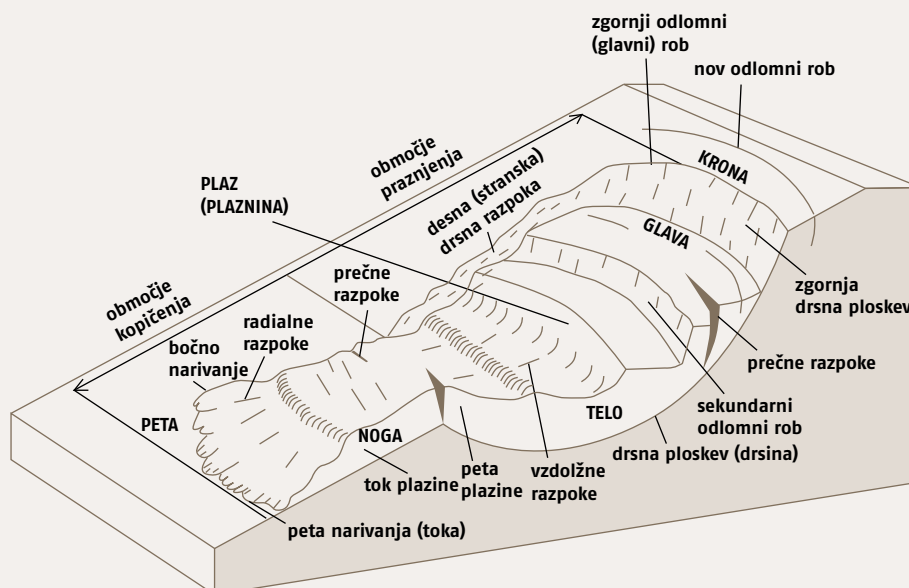
V sondah smo lahko opazovali zelo različne oblike odlomnih robov plazov. V topografskih depresijah pod zgornjimi odlomnimi robovi so se ohranili koluvialni sedimenti z arheološkimi najdbami. Predvsem v sektorju 1 smo lahko jasno ločili tri samostojne plazine z ločenimi odlomnimi robovi, ki so si sledile po pobočju

ena pod drugo. Dno plazov, to je nesplazeli laporovec, smo lahko opazovali le pod naravnimi petami. Na drugih delih je bila plazina debelejša od globine izkopnega polja. Posamezne primere oblik plazenja in zapolnjenih depresij pod odlomnimi robovi si lahko ogledamo na naslednjih fotografijah (sl. 15–25).

- 15 Skrajni vzhodni del sektorja 1. Peta (narivni rob) zgornjega plazuz (označen z rdečo črto), pod njim laporovec med dvema plazinama, še niže pa zgornji odlomni rob prvega nižjega plazuz. Ta odlomni rob je bil zapolnjen s koluvialnim materialom, ki vsebuje tudi arheološke najdbe. Temna barva plasti kaže na ohranitev humoznih snovi zaradi pretežno redukcijskih sedimentacijskih pogojev, ki so vladali v kotanji zgornjega odlomnega roba.

14 Shematičen prerez plazuz (Ribičič 2002).

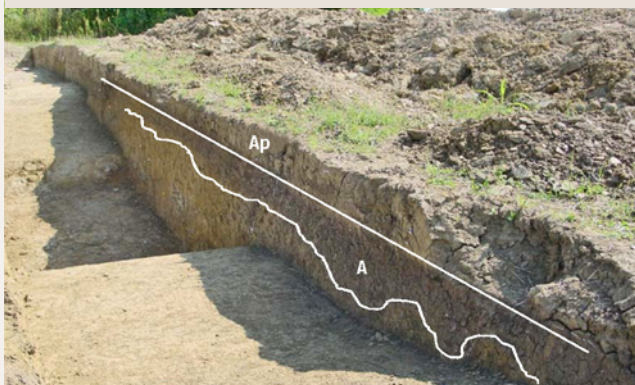
16 S koluvialnim materialom zapolnjena depresija pod zgornjim odlomnim robom nižjega plazu (označena na sliki 15), sektor 1. Vidimo lahko več generacij koluvialnega zapolnjevanja depresije, kar hkrati nakazuje na večkratno aktivnost zgornjega odlomnega roba oziroma plazu.

18 Peta in noga nižjega plazu v sektorju 1 se izrivata proti površini, na laporovec.

17 Sektor 1. Nekdanja površina telesa plazine je bila razgibana, na to kaže razgibana spodnja površina horizonta A. Prekriva ga današnji obdelovalni Ap horizont (ornica).

19 Ena izmed notranjih ploskev (označena z modrima puščicama) izrivanja plazu proti površini, sektor 1. Smer izrivanja proti površini je nakazana z rdečo puščico. Gre za enega od stranskih, jugozahodnih odlomnih robov oziroma drsnih razpok.

20 Peta in noga tretjega plazu v zahodnem delu sektorja 1. Naravno čelo je označeno z rdečo črto, notranje narivnice pa s črnima črtama.

Sklep

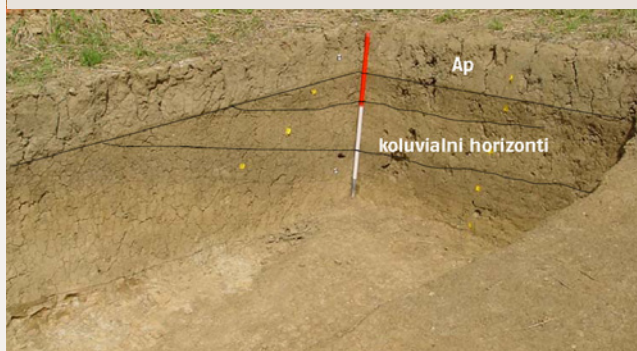
Površina arheološkega najdišča skoraj v celoti pripada fosilnim plazovom, material pa skoraj v celoti različnim (večfaznim) plazinam. Redko lahko opazujemo laporovec v primarni, nesplazeli legi. V sektorju 2 smo lahko opazovali dobro vidno peto oziroma

narivni rob najnižjega evidentiranega plazu. V vzhodnih delih sektorja 1 in 3 smo opazili zgornje odlomne robove posameznih plazov. Zasledili smo številne ploskve drsenja oziroma plazenja. Zdi se, da plazenje dandanes ni aktivno, je pa bilo pred poselitvijo in tudi kasneje. Na to kaže geološko-sedimentološki kontekst, v katerem je bilo najdeno arheološko gradivo.

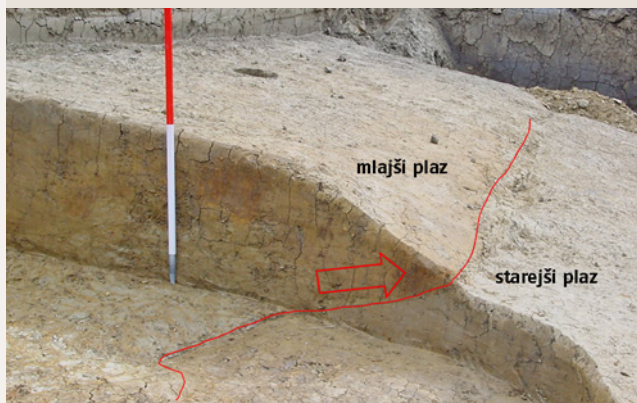
21 Pogled na sektor 3 z zahoda.

22 Sektor 3, skrajni vzhodni del. S kolvialnim materialom (v več fazah) zapolnjena kotanja ob enem izmed odlomnih robov, pod obdelovalnim horizontom Ap.

23 Sektor 2. Narivno čelo, zahodni rob pete plazu. Pod tem robom (zunaj arheološkega izkopnega polja) lahko pričakujemo še nižje narivne strukture, saj ta površina ni stik z laporovcem, pač pa stik med dvema plazinama.

24 Sektor 2, pogled proti jugu. Skozi celotni sektor lahko opazujemo peto plazine in strukture na peti plazu.

25 Sektor 2. Kotanja pod peto plazu, zapolnjena s kolvialnim materialom, ki se je odlagal v več fazah.

Način izkopavanj²

Mreža kvadrantov

Za potrebe dokumentiranja in prostorske razširjenosti najdb smo na najdišču vzpostavili relativni koordinatni sistem s fiktivnim izhodiščem $x = 558539,656$, $y = 159000,587$ v absolutnem (Gauss-Krueger) koordinatnem sistemu in rotacijo 70.316° proti vzhodu. Abscisna os je tako potekala približno proti jugovzhodu (E vrednosti v totalni postaji), ordinatna os proti severovzhodu (N vrednosti v totalni postaji). Velikost kvadrantov je bila 5×5 metrov, po abscisni osi smo jih označili s številkami od 1 do 38, po ordinatni osi pa s črkami (AA–BS). Najdišče smo zaradi boljše preglednosti razdelili na 5 sektorjev različnih velikosti (sl. 26).

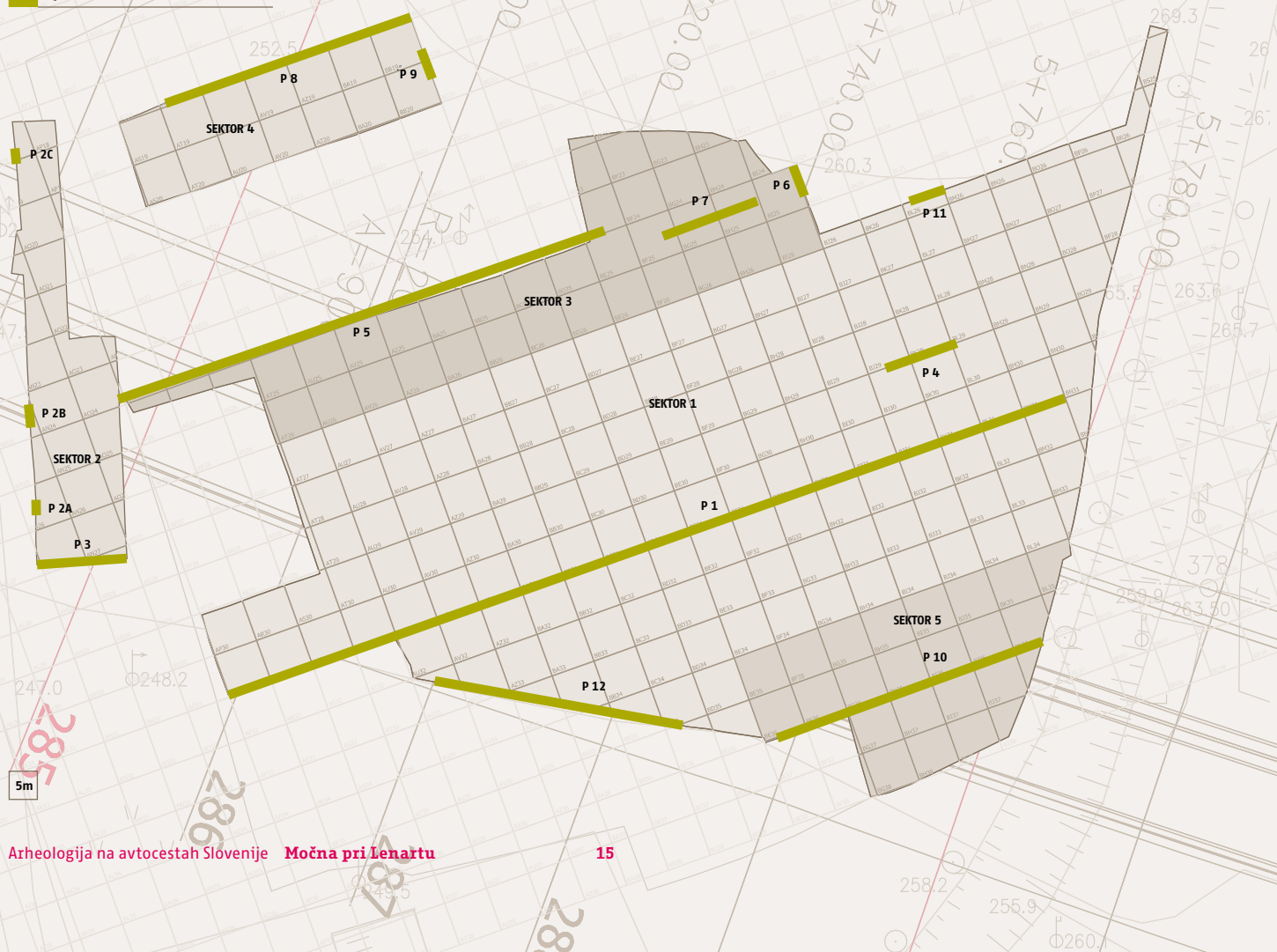
Način dela

Da bi ugotovili dejanski obseg najdišča, smo dela pričeli s strojnim odstranjevanjem ornice v petih ločenih sektorjih. Sektorji 1, 3, 4 in 5 so potekali bolj ali manj v smeri vzhod–zahod in so bili na začetku široki po 10 metrov. Sektor 2 je potekal prečno na mrežo kvadrantov v smeri sever–jug, širok je bil od 5–10 metrov. Istočasno s strojnim odstranjevanjem ornice smo ob eni strani vsakega sektorja strojno izkopal kontrolno geološko sondo, v kateri je bilo mogoče slediti stratigrafski sekvenci plasti na najdišču in ugotoviti globino matične kamninske osnove. S tem namenom smo dokumentirali preseke v teh sondah (P 1, 2, 3, 5, 8, 10 – sl. 27–31, 33, 36, 38).

² Metodologija dela je povzeta po Tica/Klasinc/Pavlovič 2005.

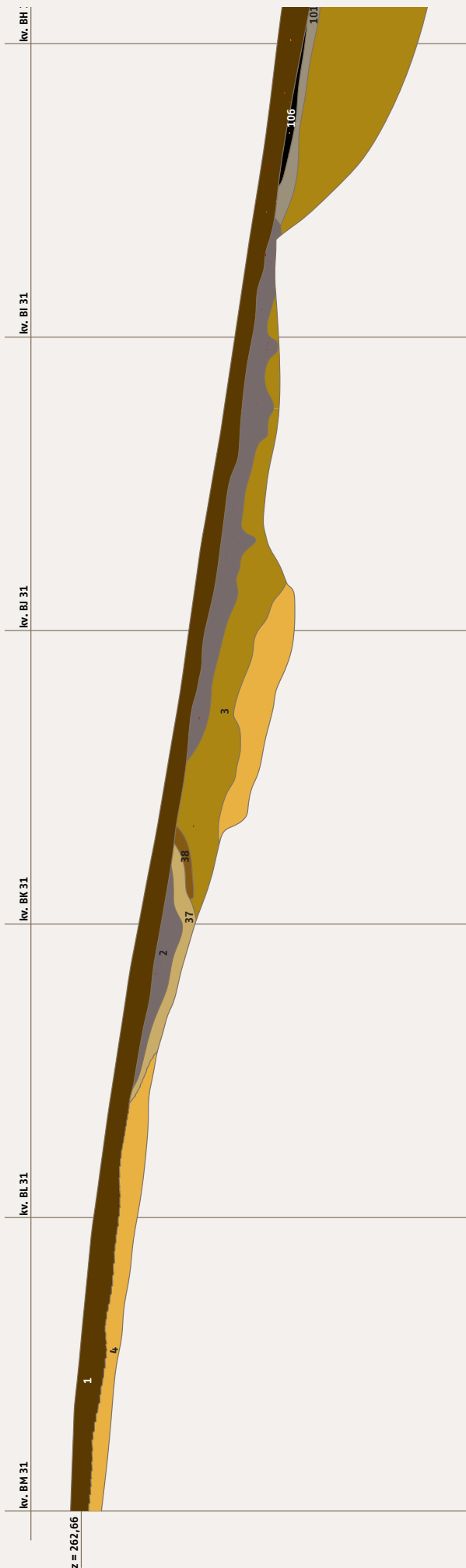
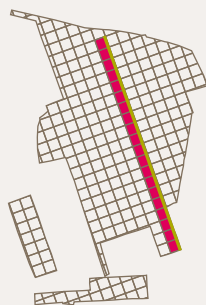
26 Lega sektorjev in sond na najdišču; M 1:750.

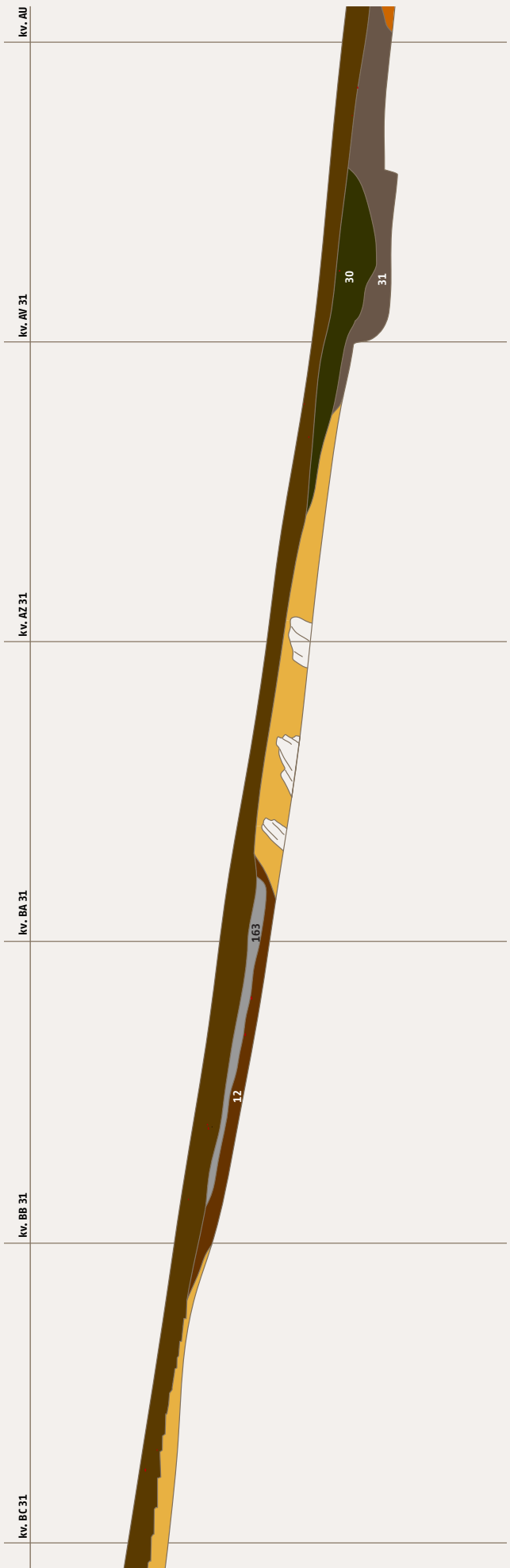
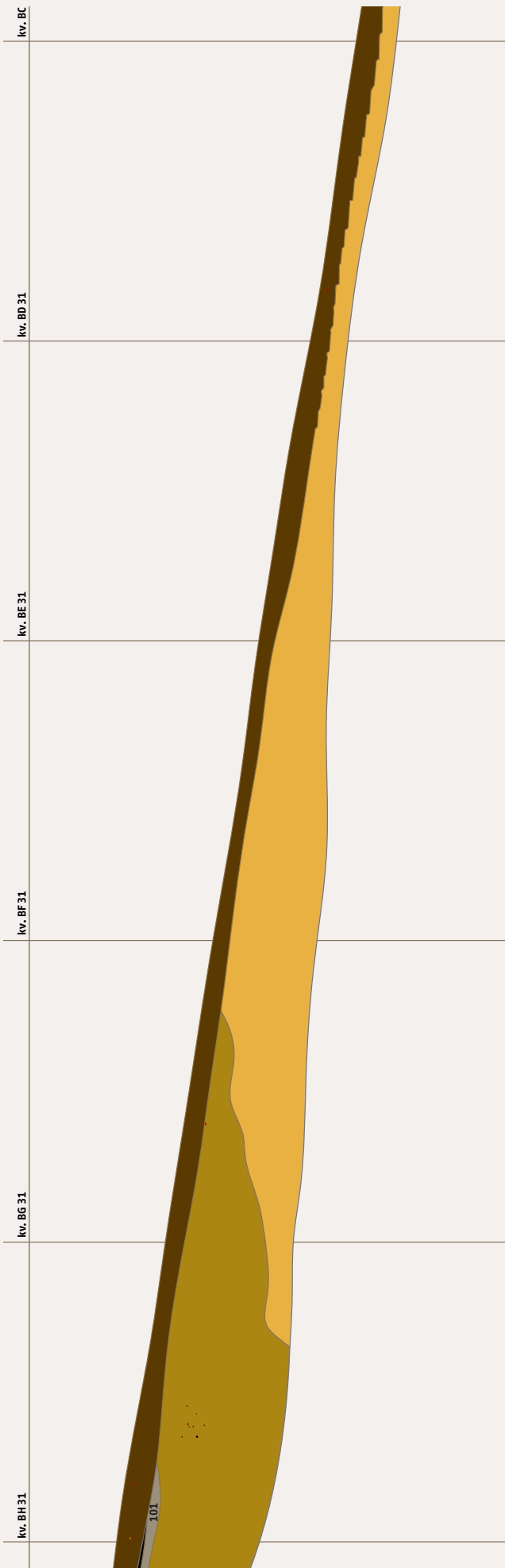
raziskano območje
preseki

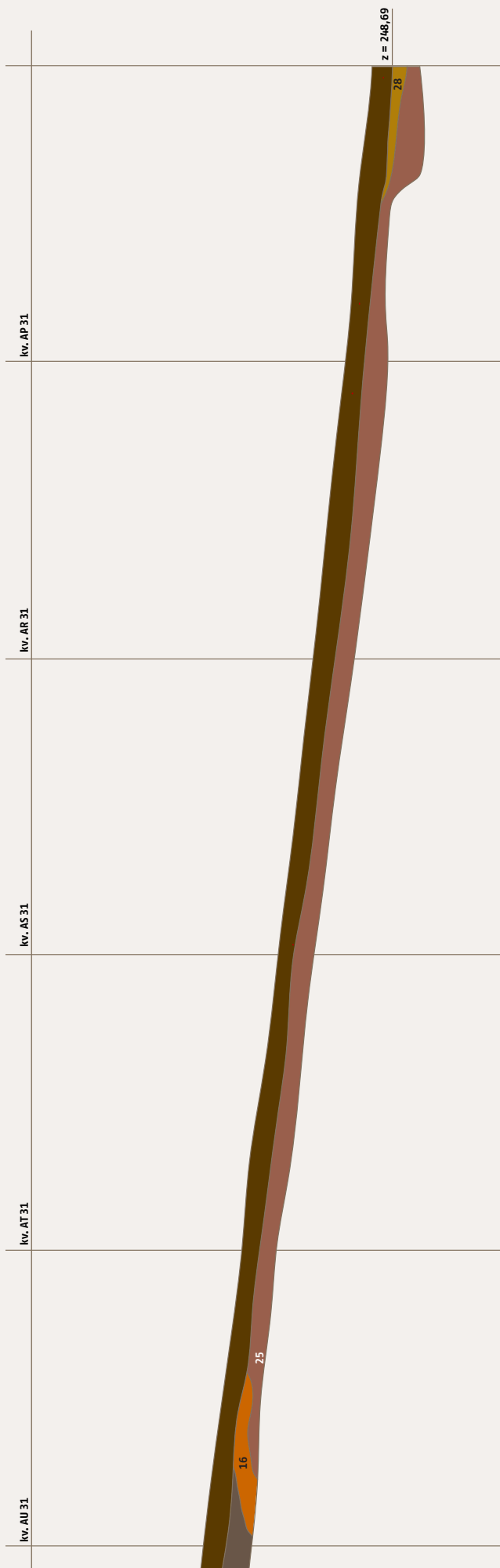

27 Presek 1, M 1:100.

	SE 1 – ornica		SE 163 – temno sivo rjav glinen melj		SE 3 – rumenkasto rjava meljasta glina
	SE 2 – temno sivo rjav glinen melj z nekaj koncentracijami kamnov		SE 12 = 31 – rjava meljasta glina		SE 4 – rjava meljasta glina
	SE 37 – rumenkasto rjav, v glavnem glinen melj		SE 30 – rjava meljasta glina, izmenjujoče se svetlo, temno rjave barve		keramika
	SE 38 – temen sivkasto rjav, v glavnem glinen melj		SE 31 – temno rjava meljasta plast		ogjje
	SE 106 – temno siva plast peščene in glinenega melja z nekaj koncentracijami lepa in ogjja		SE 16 – rumenkasto rjav peščen melj z veliko sijude in železovimi oksidi		lep
	SE 101 – temno sivkasto rjava plast peščene in glinenega melja		SE 28 – rjava meljasta glina		
			SE 25 – temno rjava meljasta glina		

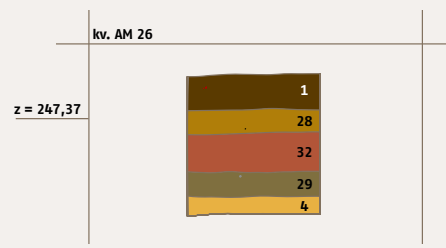
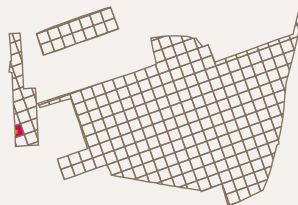

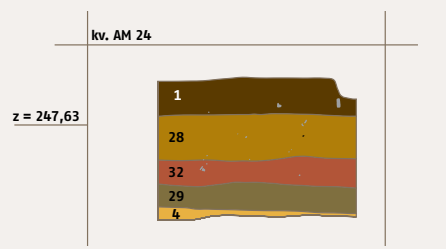
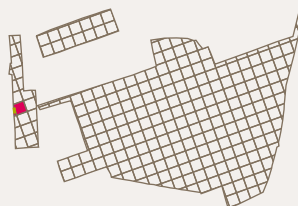
28 Presek 2A, M 1:100.

- SE 1 - ornica
- SE 28 - rjava meljasta glina
- SE 32 - rjav glinen melj, ponekod s koncentracijami kamenja na mejah plasti
- SE 29 - temno sivkasto rjav glinen melj
- SE 4 - geološka osnova
- keramika
- oglje
- kamen

29 Presek 2B, M 1:100.

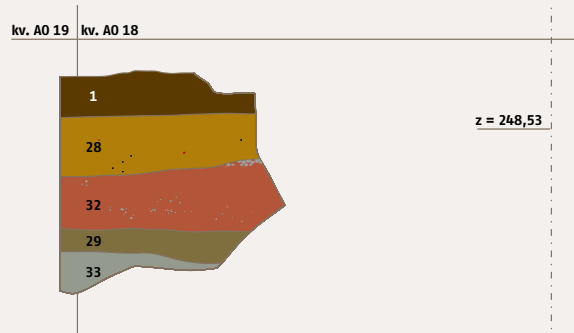
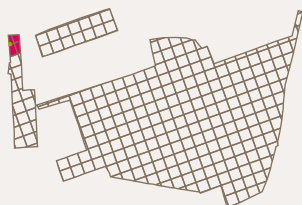
- SE 1 - ornica
- SE 28 - rjava meljasta glina
- SE 32 - rjav glinen melj, ponekod s koncentracijami kamenja na mejah plasti
- SE 29 - temno sivkasto rjav glinen melj
- SE 4 - geološka osnova
- kamen
- oglje

30 Presek 2C, M 1:100.

	SE 1 - ornica
	SE 28 - rjava meljasta glina
	SE 32 - rjav glinen melj, ponekod s koncentracijami kamenja na mejah plasti
	SE 29 - temno sivkasto rjav glinen melj

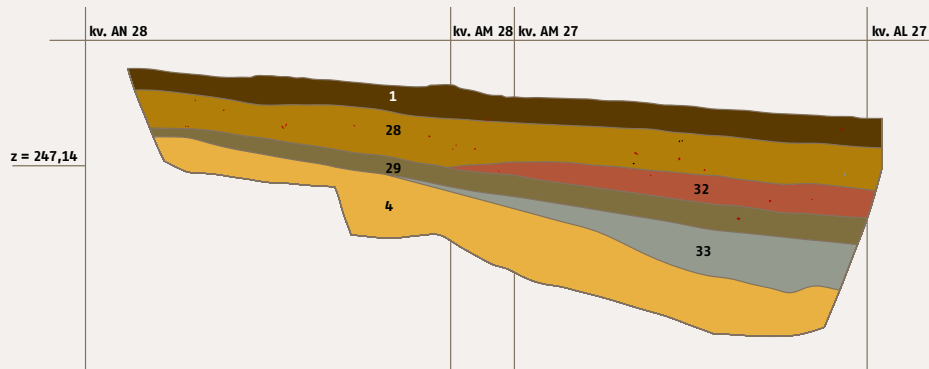
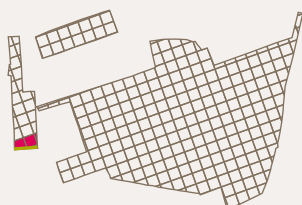
	SE 33 - temno sivkasto rjav glinen melj
	ogljje
	kamen
	keramika

31 Presek 3, M 1:100.

	SE 1 - ornica
	SE 28 - rjava meljasta glina
	SE 32 - rjav glinen melj, ponekod s koncentracijami kamenja na mejah plasti
	SE 29 - temno sivkasto rjav glinen melj

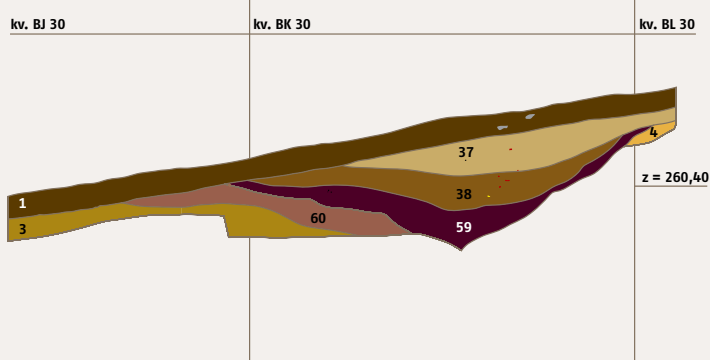
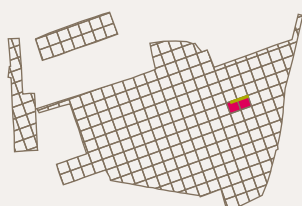
	SE 33 - temno sivkasto rjav glinen melj
	SE 4 - geološka osnova
	keramika
	ogljje
	kamen

32 Presek 4, M 1:100.

	SE 1 - ornica
	SE 37 - rumenkasto rjav, v glavnem glinen melj
	SE 38 - temen sivkasto rjav, v glavnem glinen melj
	SE 59 - rjav, v glavnem glinen melj
	SE 60 - temen sivkasto rjav, v glavnem glinen melj

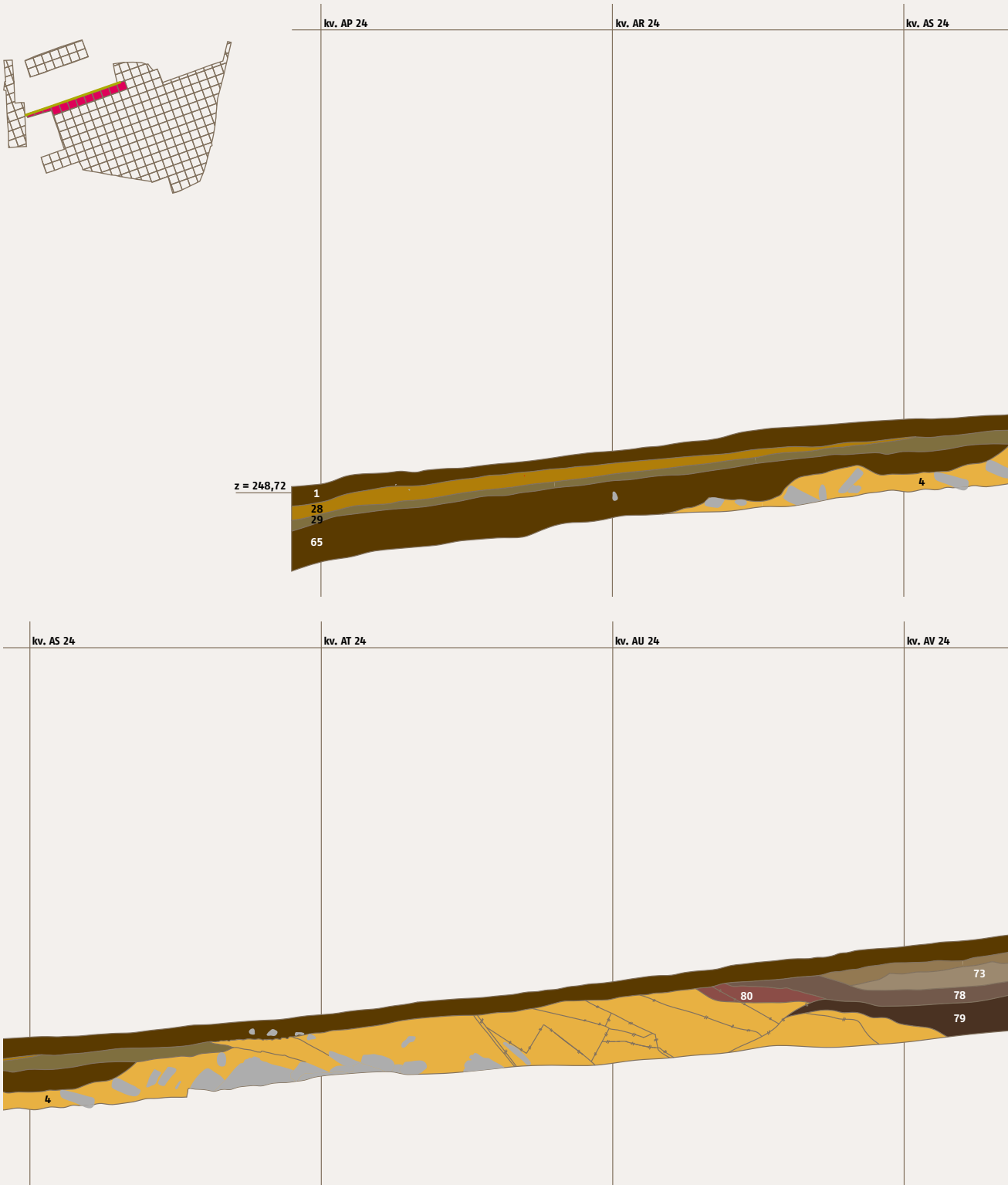
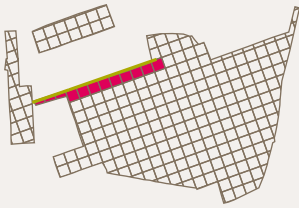
	SE 3 - rumenkasto rjava meljasta glina
	SE 4 - geološka osnova
	kamen
	keramika
	kost

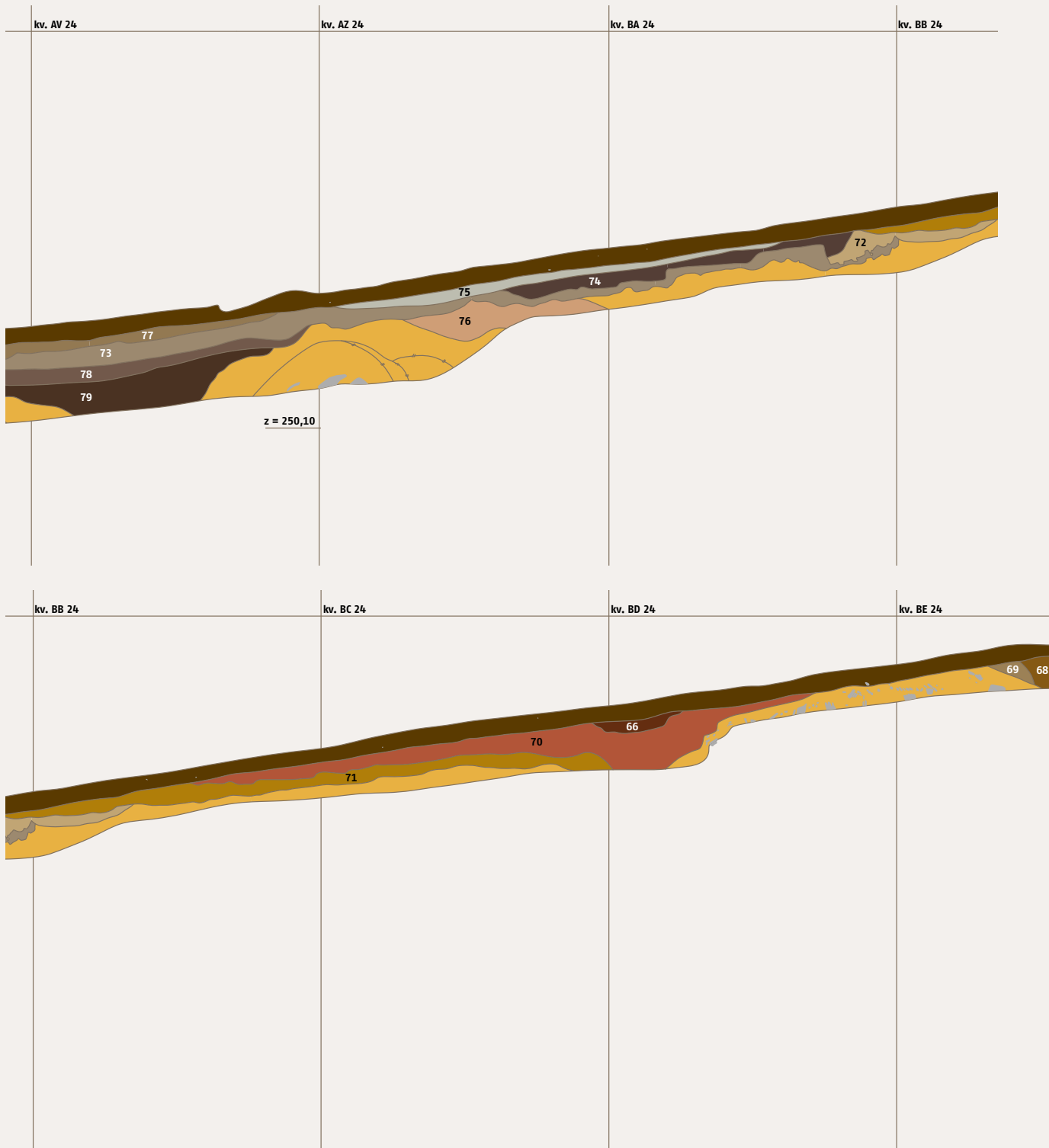

33 Presek 5, M 1:100.

	SE 1 - ornica
	SE 66 - temno rjav sivkast, glinen melj, pomešan z rjavim peščenim meljem
	SE 68 - rjav, v glavnem glinen melj
	SE 69 - rjav, v glavnem glinen melj (podobno SE 68, mogoče gre za isto plast)
	SE 70 - rjav, v glavnem glinen melj
	SE 71 - rjava meljasta glina
	SE 75 - siva meljasta glina
	SE 77 - temno siva meljasta glina
	SE 73 - temno siva rjava meljasta glina
	SE 74 - rjava meljasta glina
	SE 72 - svetlo rjava meljasta glina

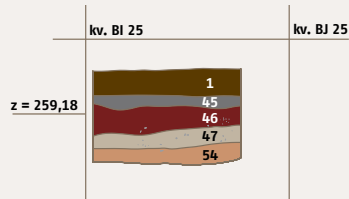
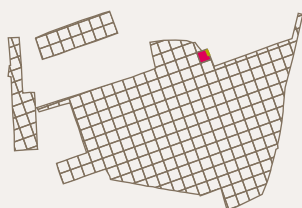
	SE 73 - temno siva rjava meljasta glina
	SE 76 - rjav glinen melj
	SE 78 - rjava meljasta glina
	SE 80 - rjava meljasta glina
	SE 79 - temno sivkasto rjava meljasta glina
	SE 28 - rjava meljasta glina
	SE 29 - temno sivkasto rjav glinen melj
	SE 65 - rjav glinen melj
	SE 4 - geološka osnova
	različne smeri nepremaknjenege laporovca
	kamen

34 Presek 6, M 1:100.

	SE 1 - ornica		SE 54 - rjava meljasta glina z nekaj kamenja, odlomkov lončnine, lepa in oglja
	SE 45 - temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj		kamen
	SE 46 - rjav, v glavnem glinen melj		
	SE 47 - temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj		

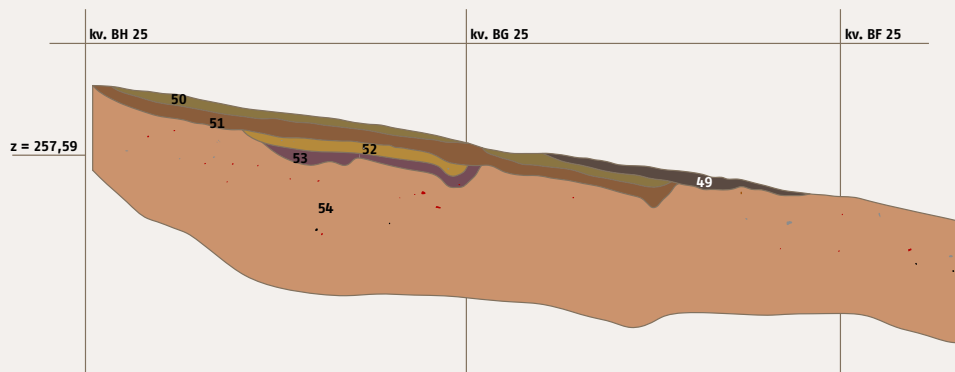
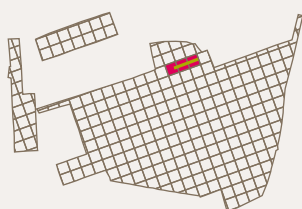
Ker v sektorjih 2 in 4 nismo odkrili arheoloških ostalin, smo se osredotočili na osrednji del najdišča med sektorjema 3 in 5. Tako smo raziskali ves vmesni prostor med omenjenima sektorjema, ki smo ga dodatno razširili še proti severu oziroma jugu. V severni razširitvi sektorja 3 (kvadranti BF23–BI24) smo strojno v 5-centimetrskih režnjih odstranili plast s prazgodovinsko lončenino SE 5, da bi ugotovili nastanek in datacijo plasti in vzrok pojavljanja najdb v njej.

Po strojni odstranitvi ornice smo celotno površino najdišča ročno očistili. Zamejili smo arheološke ostaline – jame, vkope za stojke in kulturne plasti. Te zadnje smo z ročnim izkopom raziskali le vzorčno, jame za stojke in vkope pa v celoti.

35 Presek 7, M 1:100.

- SE 49 – temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
- SE 50 – temno sivkasto rjav (nekoliko svetlejši od SE 49 in SE 51), v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
- SE 51 – temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
- SE 52 – temno sivkasto rjav (nekoliko svetlejši od SE 51 in SE 53), v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem

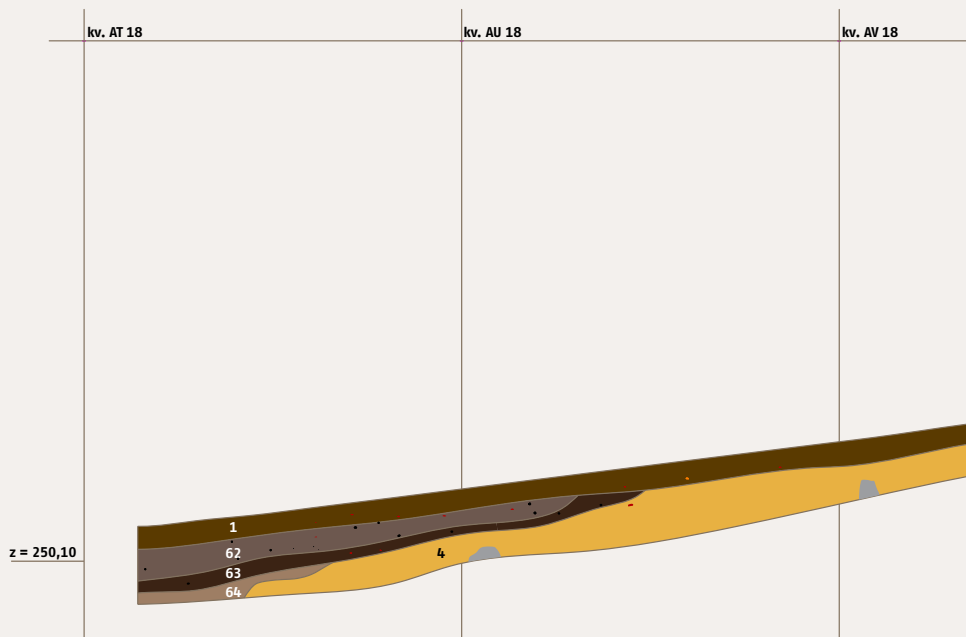
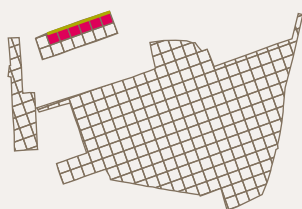
- SE 53 – temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
- SE 54 – rjava meljasta glina z nekaj kamenja, odlomkov lončenine, lepa in oglja
- keramika
- oglje
- kamen

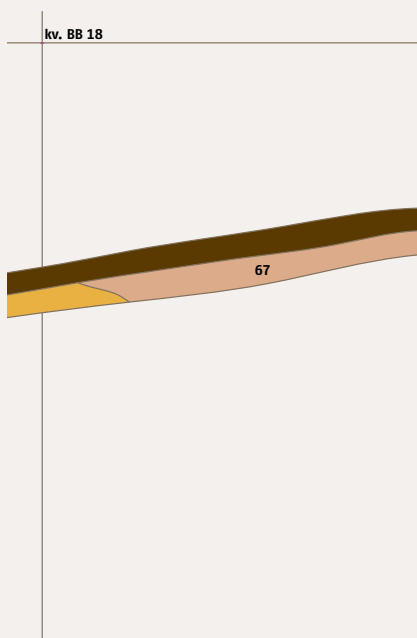
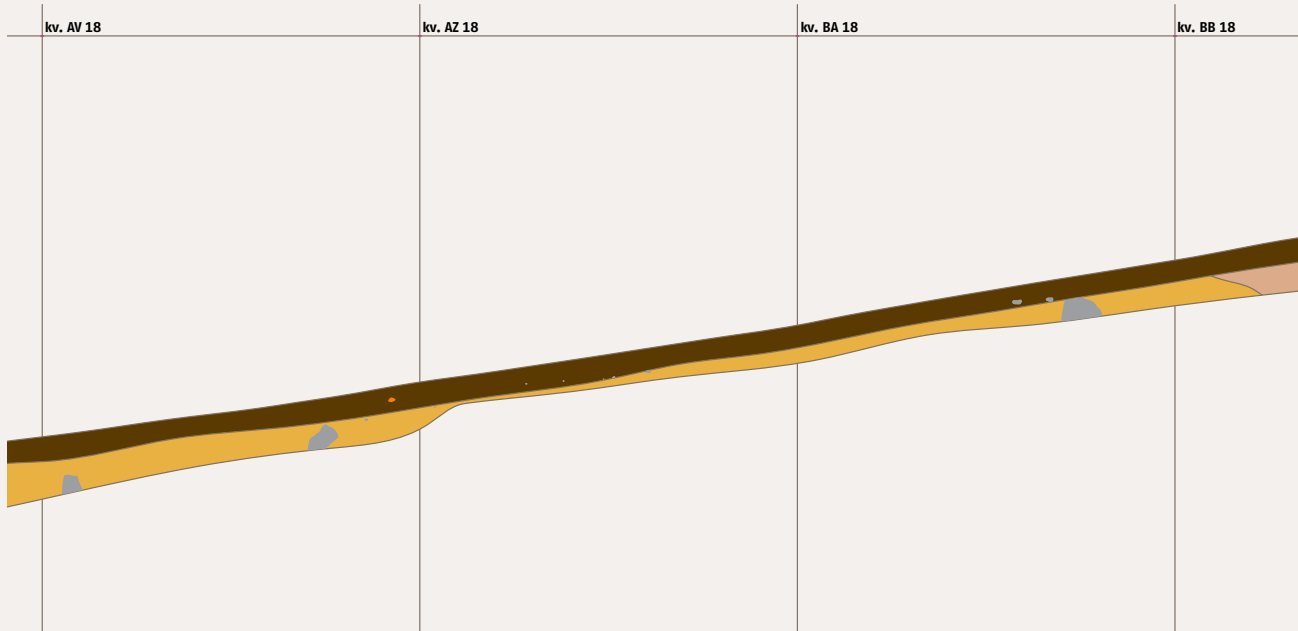

36 Presek 8, M 1:100.

- SE 1 – ornica
- SE 62 – temno sivkasto rjava meljasta glina in glinen melj
- SE 63 – rjava meljasta glina in glinen melj
- SE 64 – rjava meljasta glina
- SE 67 – svetlo rjava meljasta glina

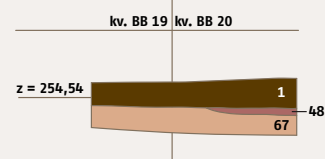
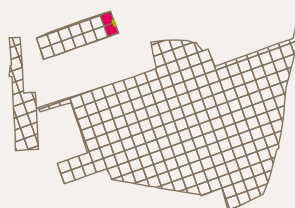
- SE 4 – geološka osnova
- keramika
- oglje
- kamen
- lep

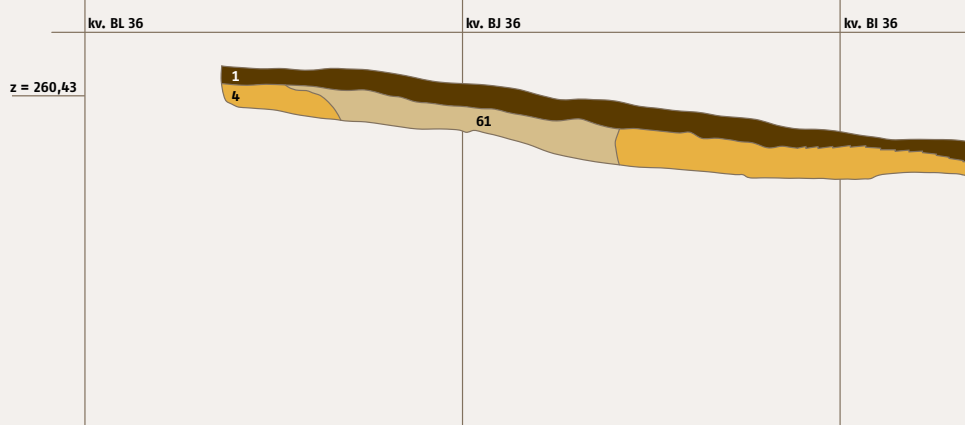
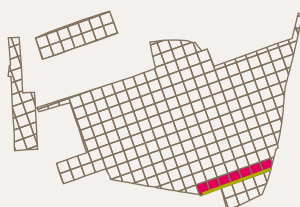
37 Presek 9, M 1:100.

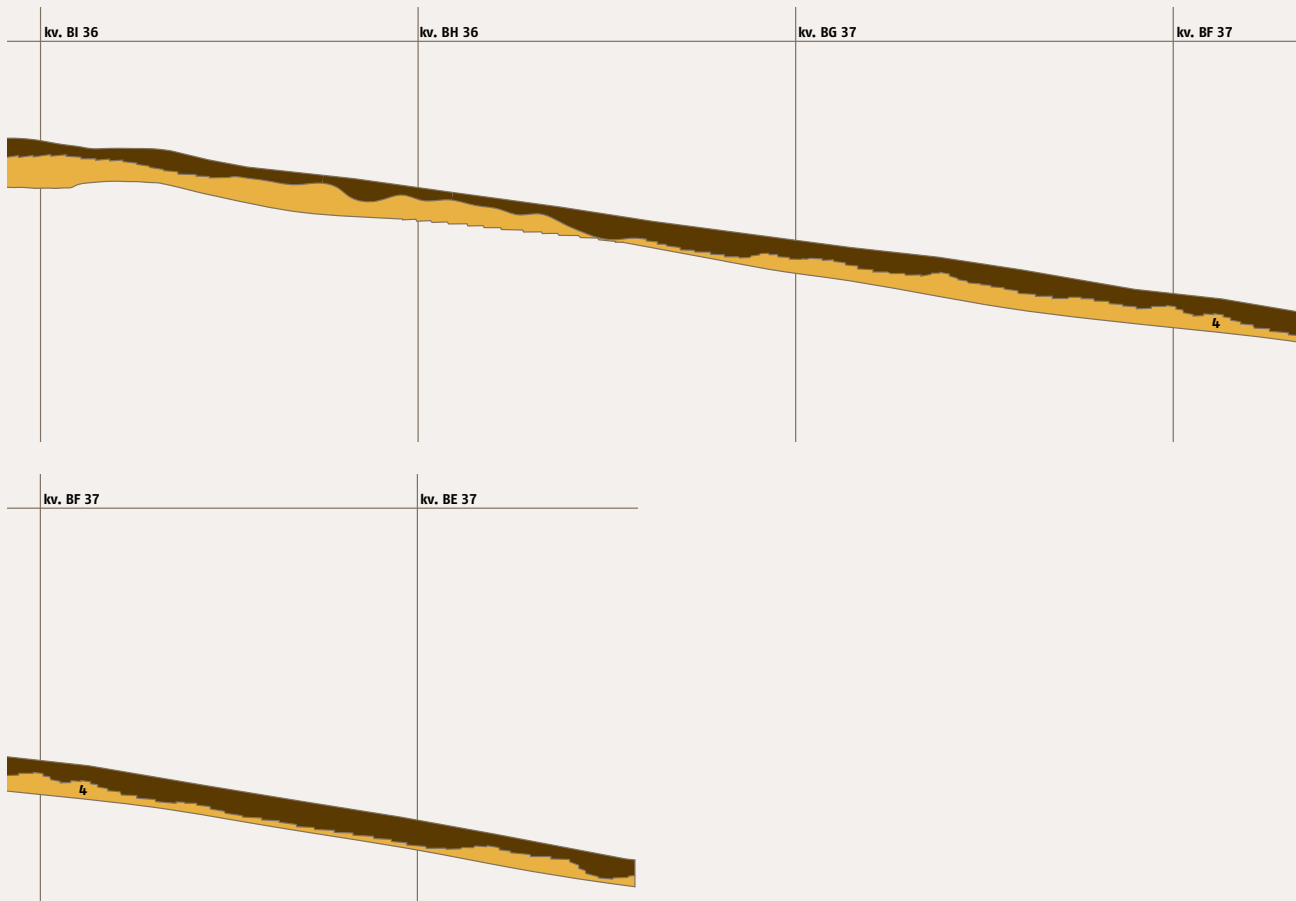
- SE 1 - ornica
- SE 48 - temno sivkasto rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
- SE 67 - svetlo rjava meljasta glina

38 Presek 10, M 1:100.

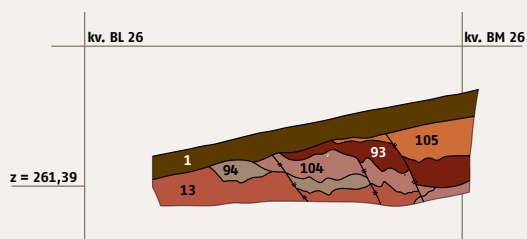
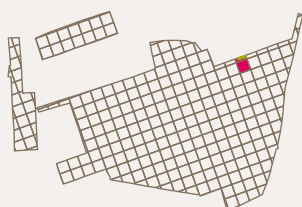
- SE 1 - ornica
- SE 61 - temno sivkasto rjav glinen melj, ponekod peščen melj
- SE 4 - geološka osnova

39 Presek 11, M 1:100.

	SE 1 – ornica
	SE 105 – rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
	SE 93 – temno rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
	SE 104 – rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
	SE 94 – temno rjav, v glavnem glinen melj, pomešan s peščenim meljem
	SE 13 – rjava meljasta glina
	različne smeri nepremaknjenega laporovca
	kamen
	keramika
	kost

Dokumentiranje

Vse stratigrafske enote (dalje SE) smo beležili opisno, s fotografijami (1456 digitalnih, približno 500 diaposnetkov in 12 interpretiranih fotografij INFO) in prostorsko glede na smernice internega standarda TSS 400+. Prostorsko dokumentiranje vključuje klasično risbo presekov (P), uporabo totalne postaje in georeferencirane digitalne fotografije – foto skice (FS), ki smo jih naknadno digitalizirali. Skupno smo izdelali 16 risb presekov (sl. 27–40) in 8 georeferenciranih foto skic. Dokumentiranje s totalno postajo je zajemalo izmere obrisov, izohips, višin in profilov arheoloških ostalin, izkopnega polja in sond. Meritve so bile izvajane v relativnem koordinatnem sistemu, s tem da so za višine podane absolutne vrednosti.

Pri opisnem dokumentiranju smo za opise posameznih SE uporabljali obrazce, ki temeljijo na predlogi Obrazca za opis SE Arheološkega oddelka FF. Za opredeljevanje barv posameznih plasti smo uporabili klasifikacijo po Munsellu³. Pri fotografiranju smo upoštevali splošna načela arheološke fotografije. Večina SE je dokumentirana z najmanj enim posnetkom, opremljenim s trasirko, oznako za sever in tablico (s kodo najdišča, datumom in številko SE) ter najmanj enim posnetkom brez dodatnih označb. Za potrebe georeferenciranja smo večino arheoloških ostalin fotografirali tudi tako, da smo jih opremili z georeferenčnimi točkami (foto točke), ki smo jih nato izmerili s totalno postajo.

3 MUNSSELL Soil Color Charts, 2000.

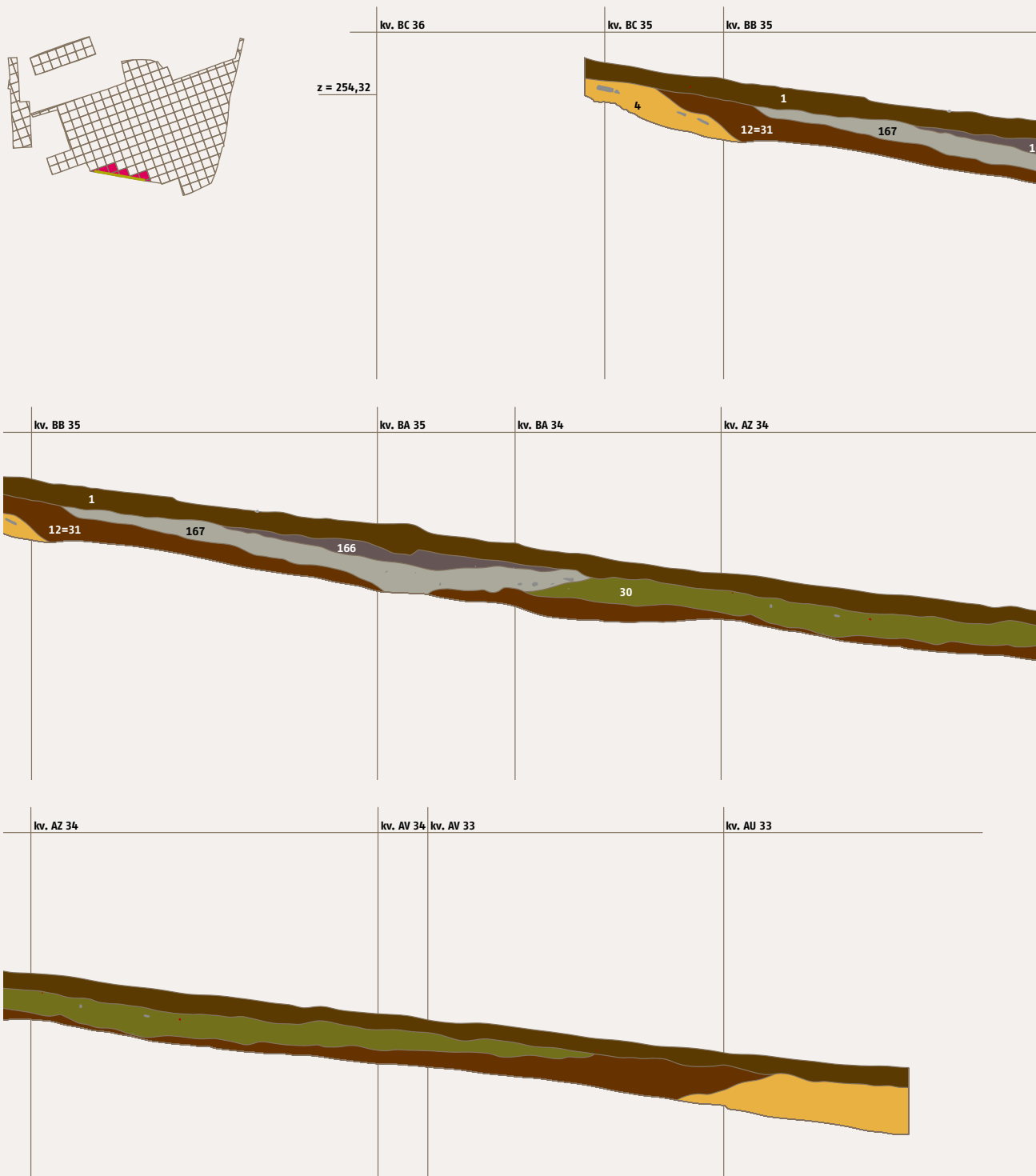
V času izkopavanja smo pobirali vse najdbe (gradbeni material, odlomke lončenine, steklo, različne kovinske predmete itd.), kostne ostanke in vzorce oglja ter jih z vsemi podatki uvrstili v kategorije, določene v dokumentaciji (sezname posebnih najdb – PN, najdb – SN, vzorcev – VZ; te zadnje ločeno vzorce za sejanje in vzorce za nadaljnje analize). Med posebne najdbe so bili uvrščeni značilni kosi lončenine, posamezni obdelani kamni in kovinske najdbe. Vse posebne najdbe, ki so bile odkrite *in situ*,

imajo zabeležene vse koordinate (izmerjene s totalno postajo), tako da jih je mogoče prostorsko umestiti, ostale najdbe pa imajo vsaj podatke o kvadrantih in stratigrafskih enotah, kjer so bile najdene. Iz jam in vkopov za stojke smo shranili tudi vzorce zemlje za sejanje in morebitne nadaljnje analize. Skupno smo tako zbrali in zabeležili 34 posebnih najdb, 44 vzorcev oglja in kosti, 49 vzorcev za sejanje in 670 ostalih najdb (SN).

40 Presek 12, M 1:100.

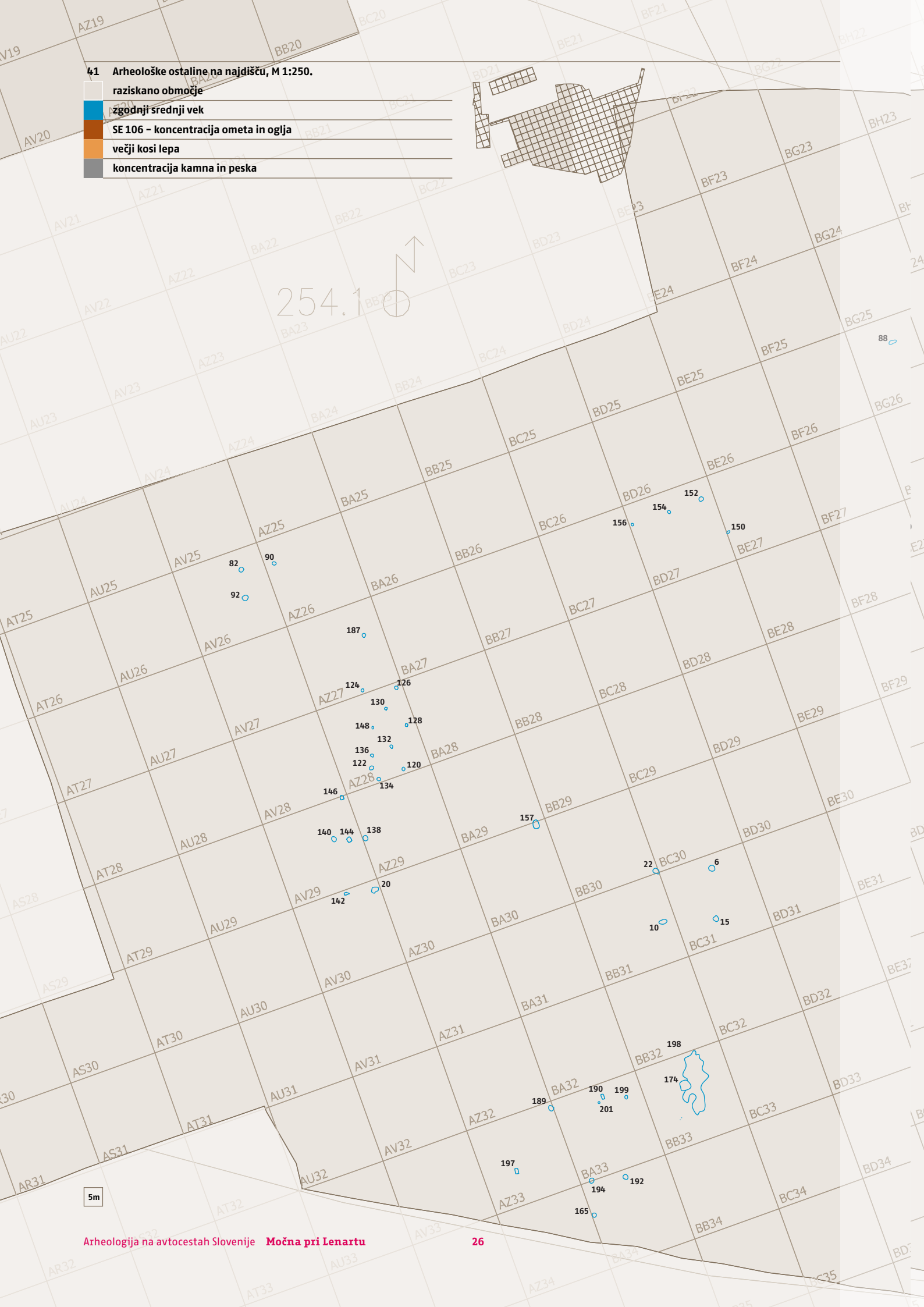
	SE 1 - ornica
	SE 166 - rjav, v glavnem glinen melje, pomešan s peščenim meljem
	SE 167 - temno sivo rjav glinen melj
	SE 30 - rjava meljasta glina

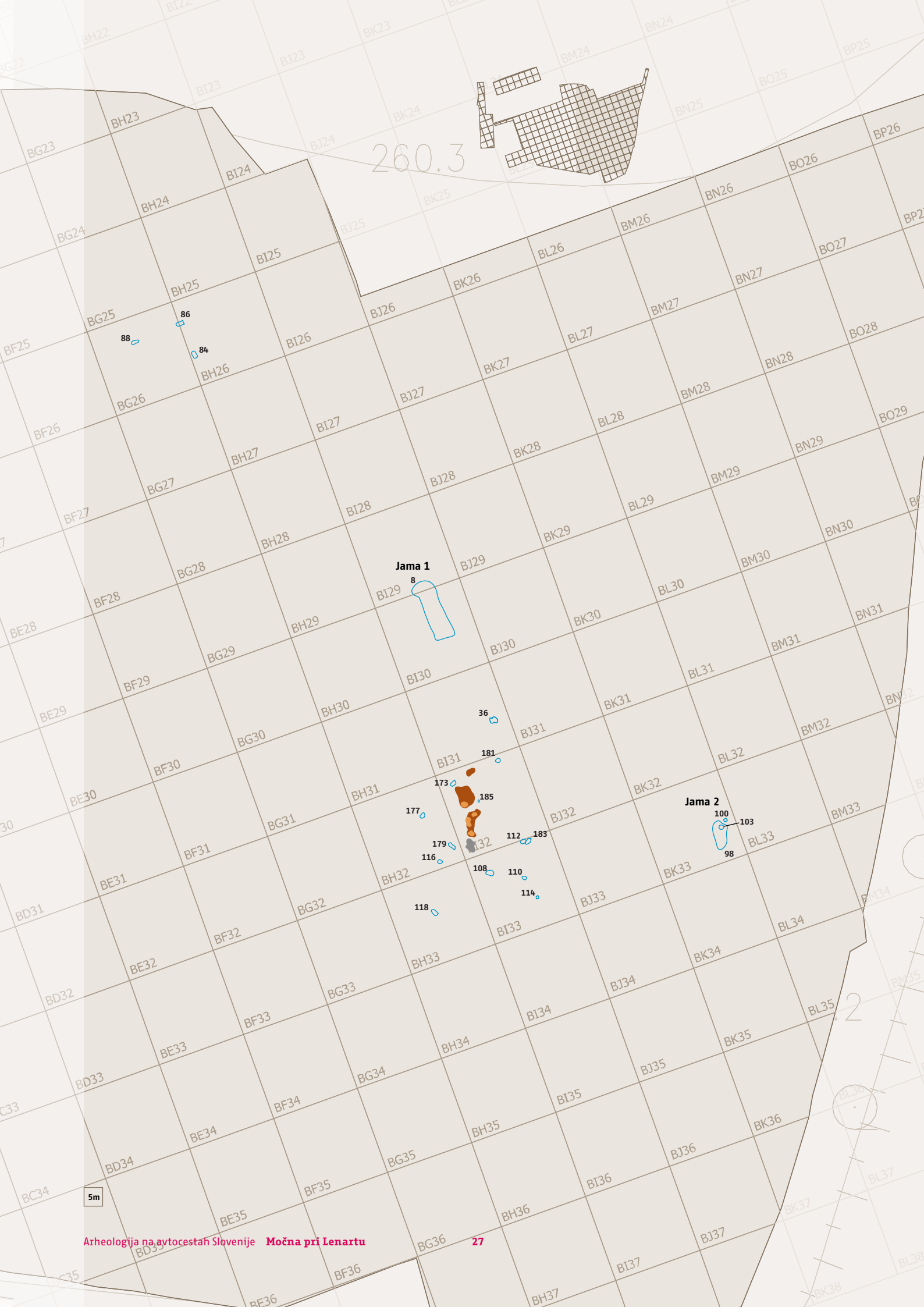
	SE 12 = 31 - rjava meljasta glina
	SE 4 - geološka osnova
	keramika
	kamen

41 Arheološke ostaline na najdišču, M 1:250.

- raziskano območje
- zgodnji srednji vek
- SE 106 - koncentracija ometa in oglja
- večji kosi lepa
- koncentracija kamna in peska

260.3

Jama 1

Jama 2

5m

Opis najdišča

Najdišče Močna leži na dokaj strmem pobočju. Stratigrafska podoba terena se kakor na večini neurbanih najdišč začneja z ornico (SE1). Ornica je precej glinena, sestoji večinoma iz meljaste gline, le ponekod je rahlo bolj peščena. Manjši delež predstavljajo kamni, predvsem peščenjaki in laporovci, drobcji oglja in prežgane gline ter premešane najdbe. Prevladuje keramično gradivo, ne manjka pa tudi kovinskih najdb, kosti, žindre in betona.

Po strojni odstranitvi ornice se nam je pokazala cela paleta različnih SE, vendar v besedilu ne bomo navedli vseh.

SE smo uvrstili v tri faze (1–3) glede na obdobje, v katerem naj bi nastale. Spodnje plasti predstavljajo sterilne plasti brez najdb, razen morda izjem, ki so se v sterilno plast infiltrirale (kapilarno prehajanje vode, živalski rovi, ...). Fazo 1 predstavljajo koluvalne plasti, ki so lahko s seboj prinašale prazgodovinsko gradivo, najverjetneje z višje ležečega prazgodovinskega najdišča. K fazi 2 sodijo vse časovno opredeljene ostaline, ki so na podlagi lončenine in ostalega gradiva kronološko uvrščene v čas zgodnjega srednjega veka. V fazo 3 sodijo plasti z recentnimi najdbami.

Čeravno so na najdišču Močna prisotne najdbe iz časovno različnih arheoloških obdobij, od prazgodovinskih in rimskih do zgodnjerednjeveških, bo v nadaljevanju poudarek na zgodnjerednjeveških najdbah, ostale najdbe namreč najverjetneje lahko pripišemo delovanju plazenja tal, zato domnevamo, da se

naselbinski (ali celo grobiščni) ostanki iz starejših obdobij nahajajo na vrhu pobočja, ki leta 2005 ni bilo predmet raziskav⁴. Opis najdišča pričujemo z zgodnjerednjeveško fazo – fazo 3.

Zgodnjerednjeveško obdobje (faza 2)

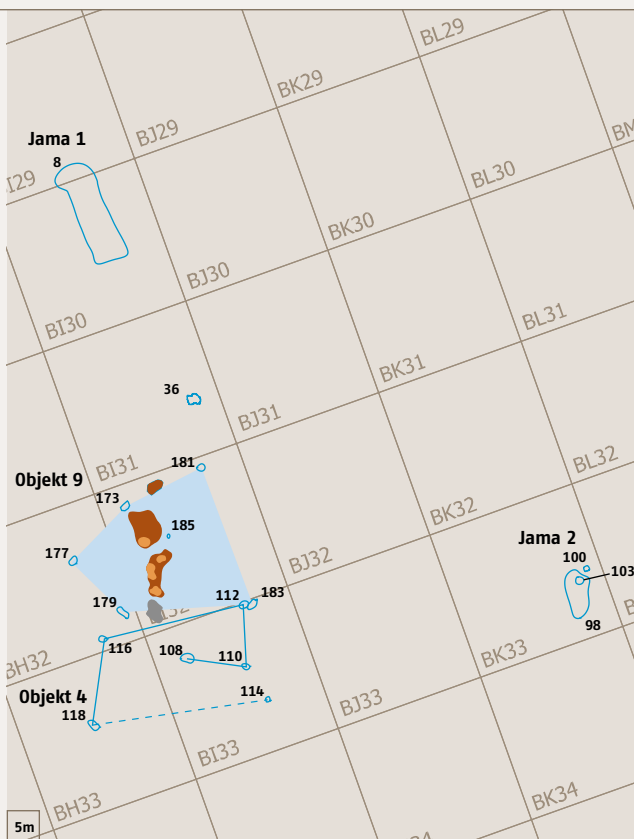
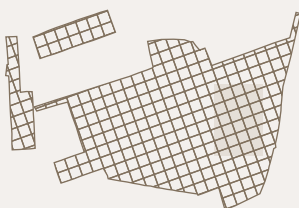
Arheološke ostaline in plasti

V to obdobje sodijo vse raziskane arheološke ostaline na najdišču (sl. 41). Razdelili smo jih v štiri kategorije: objekti (1–9), jami (1 in 2), peč (zgodstitev prežgane gline, kamenja in lončenine) in plasti. Kot objekte smo določili tlorsne zasnove, kot so jih nazovale jame za stojke, te pa je bilo v nekaterih primerih težko povezati v vrste oziroma ugotoviti tlors objekta.

⁴ Glede na najdbe iz različnih arheoloških obdobij, ki so bile najdene leta 2005 in kažejo, da je bil greben nad Pesnico v Močni poseljen že od prazgodovine, naj tu navedemo, da Močne kot arheološkega najdišča ne najdemo ne v publikaciji Arheološka najdišča Slovenije iz leta 1975 (ANSI 1975) ne v Registru nepremične kulturne dediščine Ministrstva za kulturo Republike Slovenije.

42 Tlorisi jam 1 in 2 ter objektov 4 in 9, M 1:100.

raziskano območje
zgodnji srednji vek
SE 106 – koncentracija ometa in oglja
večji kosi lepa
koncentracija kamna in peska

Jama 1 (SE 7, 8)

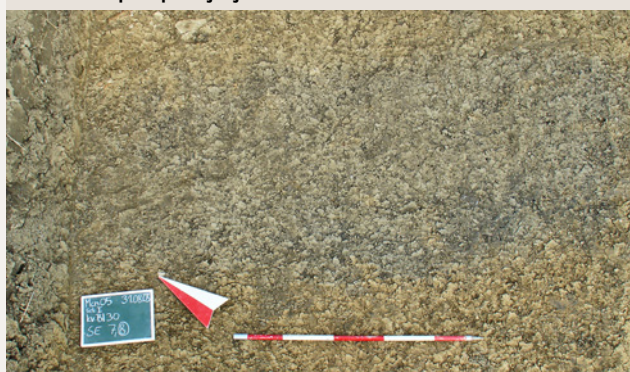
Jama je bila dolga 3,5 in široka 1,1 m, globoka do največ 20 cm (sl. 42, 43–46). Zapolnjena je bila s temnejšo od rumenkaste okolne plasti in po sestavi precej glineno zemljo. Usmerjena je prečno na breg (približno severozahod–jugovzhod). Odkritih je bilo precej najdb, predvsem lončenina (G1–G8), pa tudi kosti, steklo in oglje. Med najdbe, povezane z jamo 1, smo uvrstili tudi odlomek dna (G9) iz temne lise (SE 26), ki se je nahajal ob jami 1. V jami ni bilo večje količine kamnov, le trije manjši kamni peščenjaka v njenem južnem delu.

Radiokarbonska analiza: SE 7 (vzorec iz polnila jame) – BP 1440 ± 29, 1σ AD 602–647 (verjetnost 68,3 %), 2σ AD 561–658 (verjetnost 95,4 %) – Kiel (sl. 138).

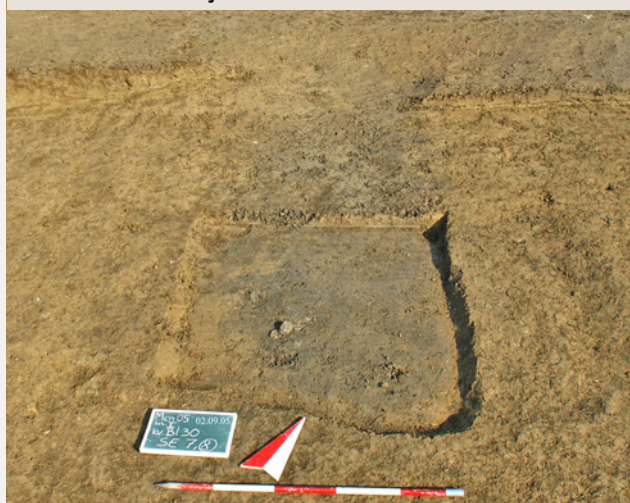
43 Jama 1 – tloris in presek, M 1:50.

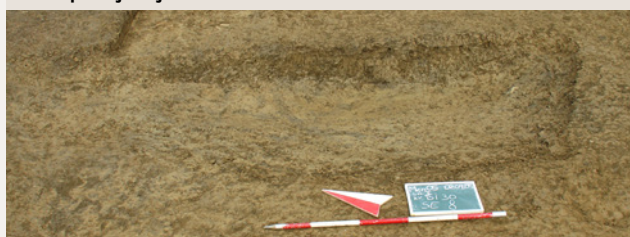
44 Jama 1 pred praznjenjem.

45 Jama 1 med čiščenjem.

46 Izpraznjena jama 1.

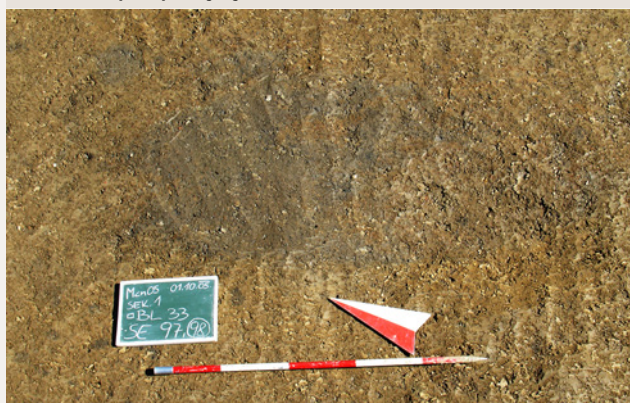

Jama 2 (SE 97, 98)

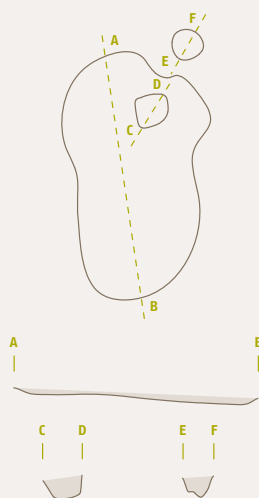
Jama 2 je imela podolgovato obliko (sl. 42, 47–49), kot del istega objekta lahko razumemo tudi dve jami za stojke (SE 99/100 in SE 102/103). Prva se je nahajala zunaj jame, druga v njej (sl. 49, 50). Jama 2 je bila usmerjena enako kakor jama 1, a manjša (1,6 x 0,7 m). Bila je še plitvejša od jame 1, njena ohranjena globina je bila manj kakor 10 cm. Zapolnjena je bila z glinenim in peščenim me-ljem, bila je temnejša od okolice, v njej so bili drobcji lončenine, kosti in kamni.

Radiokarbonska analiza: SE 97 (vzorec iz polnila jame) – BP 1464 ± 23, 1Σ AD 597–640 (verjetnost 57,3 %), 2Σ AD 557–644 (ver-jetnost 91,6 %) – Kiel (sl. 139).

48 Jama 2 pred praznjenjem.

47 Jama 2 – tloris in presek, M 1:50.

49 Izpraznjena jama 2.

50 Jami za stojki SE 100 in SE 103.

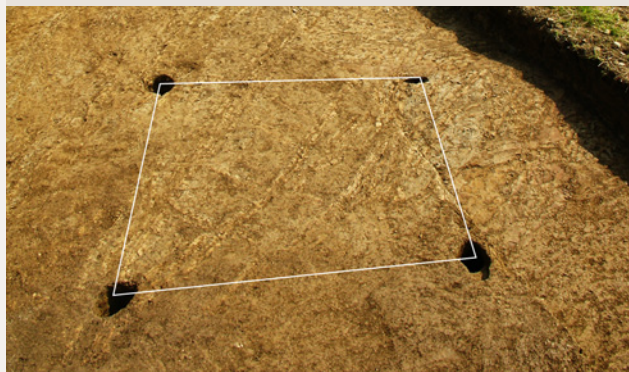

Objekt 1

Tloris objekta so orisale štiri jame za stojke, ki so tvorile kvadrat: SE 5/6, 9/10, 14/15 in 21/22 (sl. 51, 52). Dve jami, SE 5/6 in 14/15, sta bili okrogli, njun premer je bil nekaj več kakor 30 cm (sl. 53, 55) dve ovalni, SE 9/10 in 21/22, široki okoli 25 cm, dolgi pa 38 in 47 cm (sl. 54, 56). Objekt je bil usmerjen približno na vzhod–zahod, stranice so bile dolge 2,8 x 3,0 m. Globine jam pa so bile različne, od 20 do nekaj več kakor 45 cm. Vkopane so bile v geološko osnovo (sklade laporovca SE 4), le ena v koluvialno plast SE 12. Vse so bile zapolnjene z glinenim in peščenim meljem, manjšimi drobci oglja in nekaj odlomki zgodnesrednjeveške ali prazgodovinske lončenine. Oblike jam so bile značilnega U preseka z ravnim dnom, jami SE 6 in SE 10 pa sta imeli na zahodnem delu plitev podaljšek (sl. 53, 54), kar morda kaže, da se je objekt porušil na to stran, po bregu navzdol. Radiokarbonski dataciji se precej razlikujeta, po eni naj bi objekt sodil v starejšo fazo zgodnesrednjeveške poselitve Močne (laboratorij Salento), po drugi v mlajšo (laboratorij Kiel).

Radiokarbonska analiza: SE 14 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1158 ± 30, 1Σ AD 825–842 (verjetnost 8,9 %), AD 860–900 (verjetnost 27,3 %), AD 919–959 (verjetnost 28,0 %), 2Σ AD 780–794 (verjetnost 6,7 %), AD 798–904 (verjetnost 54,4 %), AD 914–976 (verjetnost 34,3 %) – Kiel (sl. 144). SE 21 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1429 ± 45, 1Σ AD 590–660 (verjetnost 68,2 %), AD 540–670 (verjetnost 95,4 %) – Salento (sl. 145).

52 Objekt 1.

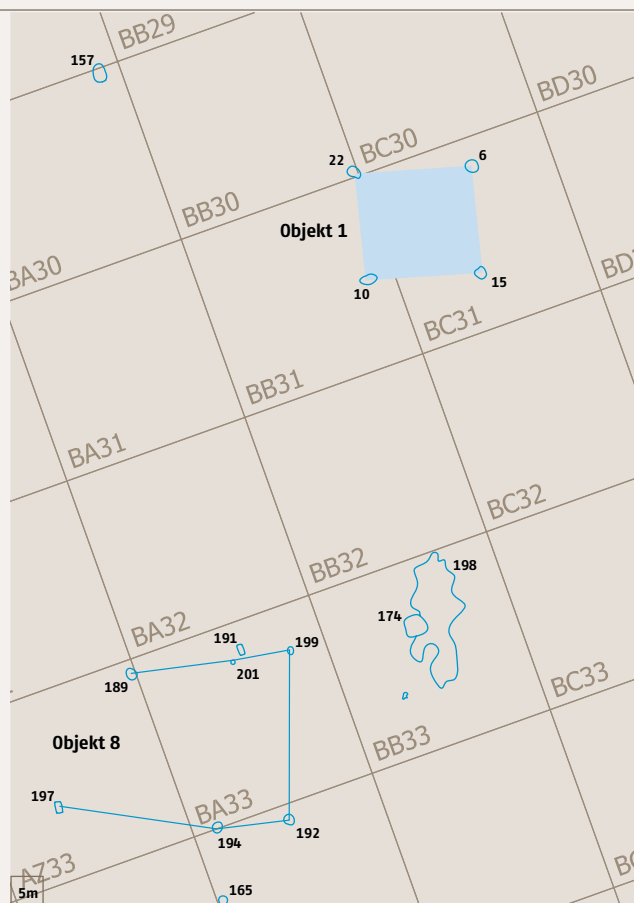
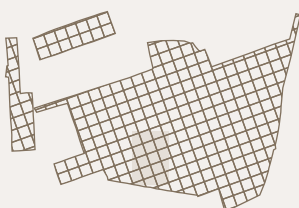
53 Jama za stojko SE 6.

51 Peč in objekta 1 in 8, M 1:200.

raziskano območje

zgodnji srednji vek

54 Jama za stojko SE 10.

55 Jama za stojko SE 15.

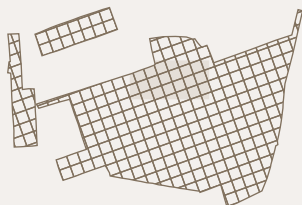

56 Jama za stojko SE 22.

57 Objekta 2 in 7, M 1:200.

- raziskano območje
- zgodnji srednji vek

Objekt 2

Tloris je bil omejen s tremi jamami za stojke: SE 83/84, 85/86 in 87/88 (sl. 57–61). Vse tri jame so bile plitke, v globino so segale do okoli 10 cm, in so bile podolgovate oblike, med 40 in 50 cm in široke od 20 do 30 cm (sl. 59–61). Stranice so tvorile le severovzhodni vogal objekta. Objekt 2 je ležal približno v smeri severovzhod-jugozahod. Stranici sta bili dolgi 1,8 x 2,5 m. Najdb ni bilo.

Po odkopu plasti SE 50–53 se je izkazalo, da je površina spodnje plasti SE 54 precej neenakomerna. Na mestu objekta 2 je bila površina SE 54 popolnoma ravna, severno od njega pa nepravilna, valovita (sl. 58), kar kaže, da so bila tla objekta 2 umetno izravnana oziroma terasirana.

59 Jama za stojko SE 84.

60 Jama za stojko SE 86.

61 Jama za stojko SE 88.

58 Objekt 2 in vrh plasti SE 54.

Objekt 3

Od tlorisne osnove so bile ohranjene tri jame za stojke: SE 81/82, 89/90 in 91/ 92 (sl. 63), ki so tvorile severozahodni vogal objekta. Vse jame so bile okrogle oblike, s premeri od 25 do približno 35 cm. Kakor pri večini jam za stojke na najdišču so imele oster prehod v steno, ki je bila razmeroma ravna in je ostro prehajala v ravno, lahko tudi konkavno dno (sl. 64–67). Objekt je najverjetneje ležal v smeri vzhod–zahod, stranici sta bili dolgi 2,0 x 1,65 m. Jame so bile zapolnjene zelo podobno ostalim, le da je bilo tu odkritih nekaj več najdb, npr. glavica kovanega žbljička (G141a) iz polnila SE 81 in spodnja čeljustnica živali, odkrita v polnilu SE 89 (sl. 65). Odkriti so bili tudi manjši drobcji lončenine.

Radiokarbonska analiza: SE 81 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1498 ± 45, 1σ AD 530–640 (verjetnost 68,2 %), AD 430–650 (verjetnost 95,4 %) – Salento (sl. 142).

Objekt 4 je ležal tik ob objektu 9. Lahko bi sicer tvorila en objekt (sl. 42), toda koli objekta 4 so bili zabiti v plast SE 101, medtem ko smo jame za stojke objekta 9 zaznali v niže ležeči plasti SE 3 šele po odstranitvi plasti SE 101. Tudi radiokarbonska analiza vzorcev kaže, da je objekt 4 nekoliko mlajši od objekta 9. Poleg tega se večina jam za stojke, ki so nam orisale tlorisa obeh objektov, ločijo med seboj. Zato smo se odločili, da objekta 4 in 9 obravnavamo kot ločena.

62 Lisa jame za stojko SE 123/124.

63 Objekt 3, prepoznan na osnovi jam za stojke.

64 Jama za stojko SE 82.

65 Jama za stojko SE 90/89.

66 Jama za stojko SE 90.

67 Jama za stojko SE 92.

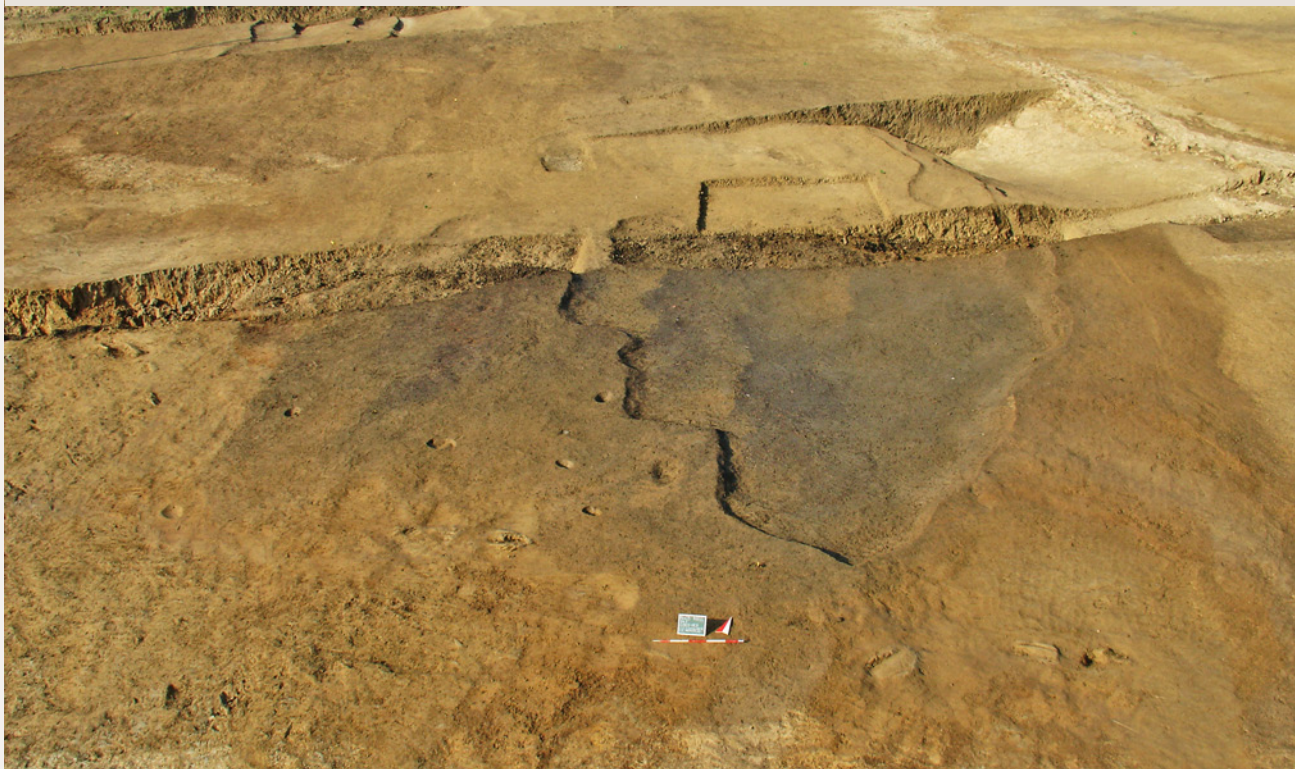

Objekt 4

Objekt 4 naj bi omejevalo pet jam za stojke, SE 107/108, 109/110, 111/112, 115/116 in 117/118, morda tudi jama SE 113/114 (sl. 42, 68, 69). Najverjetneje smo uspeli odkriti le jame, ki so nekdanj predstavljale del vzhodne (2,0 m) in del zahodne (2,7 m) stene ter centralni steber objekta, ki je ležal v smeri sever–jug. Glede na lego jam za stojke bi lahko sklepali, da je bil objekt velik najmanj 4,5 x 5,0 m. Viden je bil takoj po odstranitvi ornice SE 1, koli pa so bili zabiti v kulturno plast SE 101. Edino jama za stojko SE 118 kaže, da je bil kol zabiti v koluvialno plast SE 3. Polnila so bila temnejša in

podobna ostalim na najdišču. Zanimivi sta bili obliki jam SE 110 in 114. Prva je imela poglobitev na vzhodni strani in plitvejši podaljšek na zahodni strani (sl. 71), kar bi lahko nakazovalo smer padca kola po bregu navzdol. S 25 cm je bila tudi globlja od ostalih. Jama SE 114 pa kaže, da je bil kol očitno zabiti v zemljo postrani in je nudil dodatno oporo kolu iz jame SE 110 ali morda strehi celotnega objekta (sl. 75). Kot smo že omenili, so se jame za stojke objekta 4 nekoliko ločile od jam objekta 9. Razen omenjenih dveh jam, so bile ostale večje od jam objekta 9. Dolge so bile od 30 do 45 cm, široke od 25 do 30 cm (sl. 70, 72, 73, 74).

68 Objekt 4, desno od njega spodnji del kulturne plasti SE 2.

69 Objekt 4.

Radiokarbonska analiza: SE 109 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1316 ± 45, 1σ AD 650–720 (verjetnost 49,7%), AD 740–770 (verjetnost 18,5%), 2σ AD 630–810 (verjetnost 95,4%) – Sa-lento (sl. 141).

72 Jama za stojko SE 112.

73 Jama za stojko SE 116.

70 Jama za stojko SE 108.

74 Jama za stojko SE 118.

71 Jama za stojko SE 110.

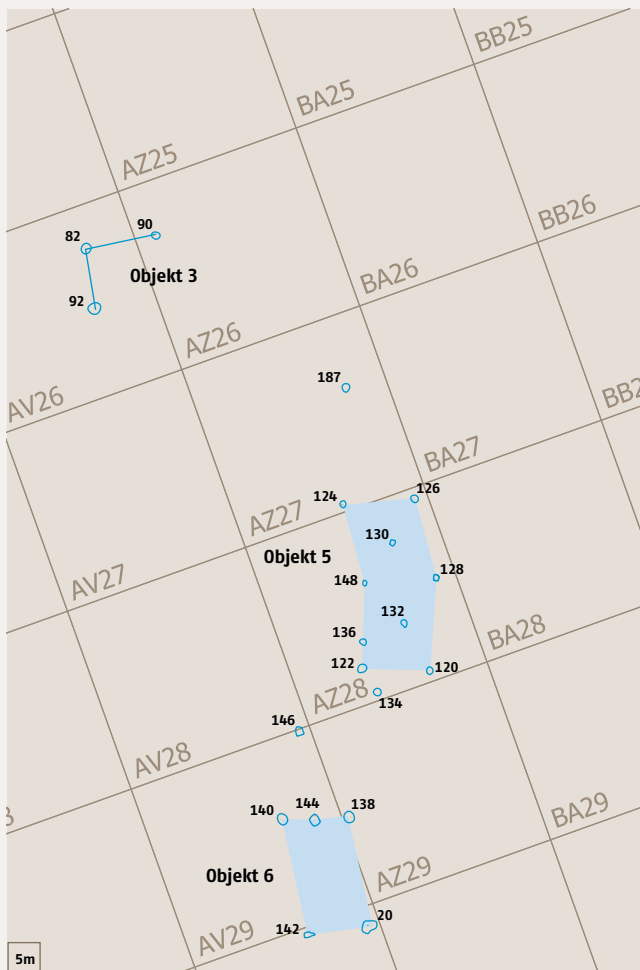
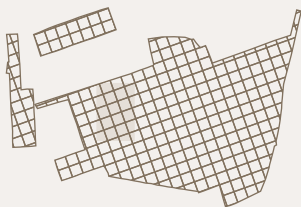
75 Jama za stojko SE 114.

76 Objekti 3, 5 in 6, M 1:200.

raziskano območje

zgodnji srednji vek

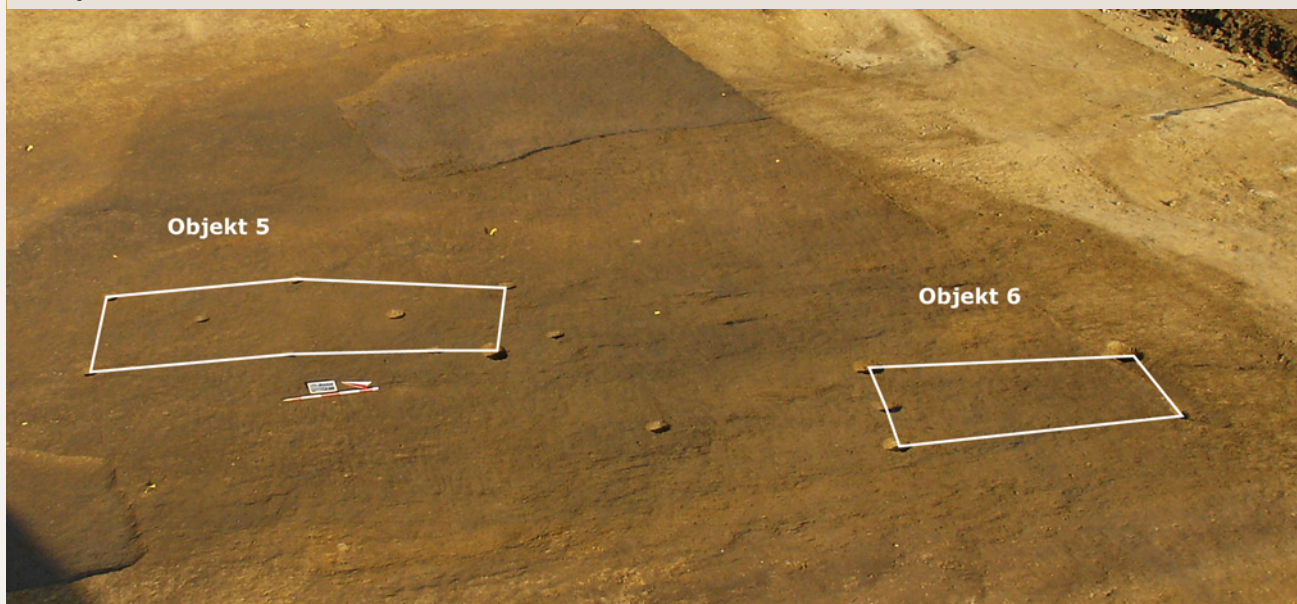

Objekt 5

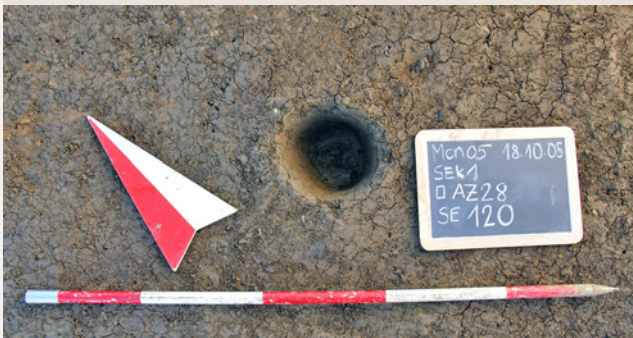
Tloris tega objekta smo orisali na osnovi desetih jam za stojke: SE 119/120, 121/122, 123/124, 125/126, 127/128, 129/130, 131/132, 133/134, 135/136 in 147/148 (sl. 76, 77). Ostanke jam so bili globoki od 11 do 35 cm, prevladovali so tisti okoli 20 cm. Razen jame SE 122, ki je bila ovalne oblike in večja od ostalih (sl. 79)⁵, so bile ostale jame bolj ali manj okrogle, s premerom okoli 20 cm (sl. 78, 80, 86). Objekt je imel pravokotno obliko z osi zamaknjениm osrednjim delom (sl. 76, 77). Izgleda kot da sta ga tvorila dva manjša kvadrata, vsak od njiju je imel podporni stebler za tram, ki bi utegnil nositi dvokapno streho. Usmerjen je bil približno sever–jug. Stranici sta bili dolgi 4,8 x 2,0 m. Ob jami SE 121/122 je bila odkrita še ena jama za stojko, SE 133/134 (sl. 85), morda je šlo za dodatno podprt vogal ali pa je bil en kol naknadno zamenjan z drugim. Tudi jama za stojko SE 135/136 (sl. 86) bi utegnila nuditi dodatno oporo temu vogalu. Oblika jam SE 126, 128 in 130 je bila poševna na breg (sl. 81–83). Morda so s tako gradnjo zmanjševali plazenje ali pa to nakazuje smer padca objekta. Jame so bile zapolnjene podobno kakor pri ostalih, najdbe pa so bile redke, večinoma drobnimi odlomki lončenine in nekaj drobcev prežgane gline. Približno 2,6 m severno od objekta je bila odkrita še ena jama za stojko (SE 186/187).

5 Dolžine 43 in širine 28 cm.

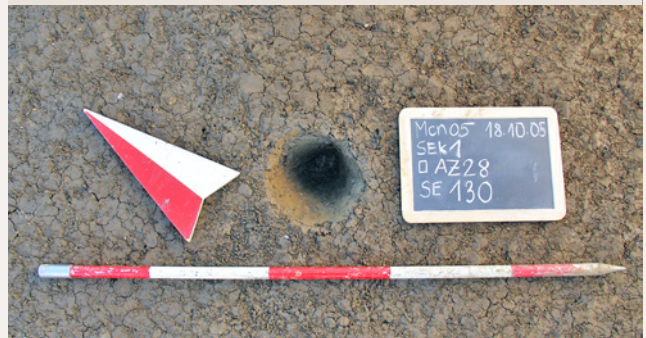
77 Objekta 5 in 6.

78 Jama za stojko SE 120.

83 Jama za stojko SE 130.

79 Jama za stojko SE 122.

84 Jama za stojko SE 132.

80 Jama za stojko SE 124.

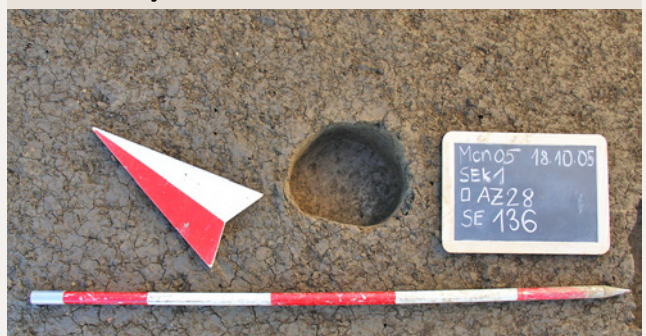
85 Jama za stojko SE 133/134.

81 Jama za stojko SE 126.

86 Jama za stojko SE 135/136.

82 Jama za stojko SE 128.

87 Jame za stojke SE 121/122, SE 133/134 in SE 135/136.

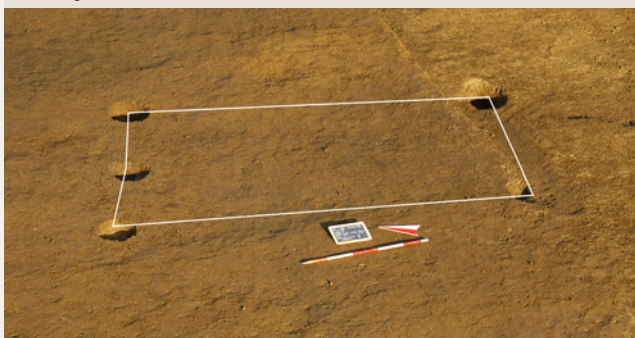

Objekt 6

Tloris objekta orisuje pet jam za stojke: SE 19/20, 137/138, 139/140, 141/142 in 143/144 (sl. 76, 77, 88), mogoče tudi jama SE 145/146. Štiri jame, SE 137/138, 139/140, 143/144 in 145/146, so imele bolj ali manj okroglo obliko, s premerom od 25 do 30 cm (sl. 90, 91, 93, 94). Jami za stojki, ki sta tvorili južni del objekta, sta bili ovalne oblike (SE 19/20 – dolžina 43 cm, širina 31 cm, SE 141/142 – dolžina 17 cm, širina 33 cm), obe sta imeli tudi dodatno poglabitev (sl. 89, 92). Globine jam so bile tudi zaradi nagnjenosti terena različne, od 8 pa skoraj do 40 cm. Objekt je bil približno pravokoten, z jama SE 145/146 podoben enemu izmed prostorov v objektu 5 (sl. 94). Pravokotni del bi bil tako dolg 3,0 m in širok največ 1,9 m. Objekt je ležal približno v smeri sever–jug. Jame so bile popolnoma kakor pri ostalih objektih, najdbe v njih so bile redke.

Radiokarbonska analiza: SE 143 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1921 ± 40, 1 σ AD 50–130 (verjetnost 63,0 %), 2 σ BC 20–AD 220 (verjetnost 95,4 %) – Salento (sl. 143). Radiokarbonska datacija se časovno ne ujema z datacijami ostalih objektov.

88 Objekt 6.

89 Jama za stojko SE 20.

90 Jama za stojko SE 138.

91 Jama za stojko SE 140.

92 Jama za stojko SE 142.

93 Jama za stojko SE 144.

94 Jama za stojko SE 146.

Objekt 7

Tloris objekta 7 smo razpoznali na osnovi štirih jam za stojke: SE 149/150, 151/152, 153/154 in 155/156, ki bi utegnile tvoriti severno steno in severovzhodni vogal 4,0 m dolgega in najmanj 2,5 m širokega objekta, usmerjenega približno vzhod-zahod (sl. 95). Vse jame za stojke so ležale poševno na breg. Vprašanje je, ali so s takšno postavitvijo kolov preprečevali plazenje ali pa poševne jame nakazujejo smer padca objekta. Jame so bile rahlo ovalne oblike, s premeri od 15 do 28 cm in plitvo vkopane, od le nekaj centimetrov do največ 16 cm (sl. 96–99). Najdbe v jamah so bile redke, le drobcu oglja in prežgane gline. Objekt je ležal nekje na sredini med objekti 1, 2 in 8, od vsakega je oddaljen okoli 15 m.

95 Objekt 7 z jamami za stojke, pri katerih smo naredili prečne profile.

96 Jama za stojko SE 150.

97 Jama za stojko SE 152.

98 Jama za stojko SE 154.

99 Jama za stojko SE 156.

Objekt 8

Iz jam za stojke (SE 164/165, 188/189, 190/191, 193/194, 192, 196/197 in 199) je bilo tlorisno zasnovo objekta težko ugotoviti (sl. 100). Verjetno se vse niti niso ohranile, možno je tudi, da vse jame niso del istočasne stavbe (zamenjave kolov, popraviljanja objekta, morda celo več faz obstoja samega objekta). Jame so bile v glavnem ovalne, dolge okoli 30 cm, široke od 15 do 33 cm (sl. 101–104), globoke so bile različno, od 3 cm pri jami SE 197 (sl. 104) do 35 cm pri jami SE 193 (sl. 102), kar je verjetno tudi posledica padca terena.

Največja velikost objekta bi bila lahko 6,0 x 6,5. Jame so bile lahko dokaj globoke (do 35 cm), a brez najdb, po sestavi podobne ostalim na najdišču. V neposredni bližini je bila peč (SE 167, 174, 175, 198), zato objekt razumemo v povezavi z njo. Mogoče bi objekt 8 v kombinaciji s pečjo lahko imeli za lončarsko delavnico.

100 Objekt 8.

101 Jama za stojko SE 165.

102 Jama za stojko SE 193.

103 Jama za stojko SE 195.

104 Jama za stojko SE 197.

Objekt 9

Toris objekta 9 je orisalo šest jam za stojke: SE 172/173, 176/177, 178/179, 180/181, 182/183 in 184/185 (sl. 42). Obliko objekta je na podlagi odkritih jam za stojke težko določiti. Stal je tik ob verjetno mlajšem objektu 4 (sl. 42, 105). Razen jame SE 181, ki je bila ohranjena do globine dobrih 20 cm, so bile ostale jame ohranjene do globine 10 cm, kar je vsaj delno posledica padca terena, ravno tako pa je bilo na vrhu jam težko ločiti polnila jam od plasti nad njimi (SE 2), o kateri bo govor v nadaljevanju. Jame so bile ovalne oblike, nekoliko manjše od jam objekta 4, dolge od 30 do 45 cm in široke od 15 do približno 25 cm (sl. 107, 108). Odstopala je le jama za stojko SE 185, ki je bila okrogla in s premerom 12 cm precej manjša (sl. 109). Slednja je edina ležala v notranjosti objekta.

Radiokarbonska analiza: SE 182 (vzorec je bil vzet iz jame za stojko) – BP 1489 ± 32, 1σ AD 539–604 (verjetnost 67,6 %), 2σ AD 529–642 (verjetnost 86,8 %) – Kiel (sl. 140).

Severno od objekta 9 se je nahajala še ena jama za stojko (SE 34/35/36)⁶, ki pa se je od ostalih precej razlikovala – polnilo je namreč vsebovalo precej kamenja, s katerim je bil kol v jami očitno zagoden (sl. 110, 111).

6 SE 34 in 35 predstavljata dve polnili vkopa SE 36. Prvo je zemljeno, drugo kamnito polnilo.

105 Območje objektov 9 in 4 po odstranitvi plasti SE in 101 (kvadranti BH-BJ/32–34).

106 Jama za stojko SE 177 (preseki).

107 Jama za stojko SE 179 (preseki).

108 Jama za stojko SE 181.

109 Jama za stojko SE 185.

110 Jama za stojko SE 36 s polnili SE 34 (glinen melj) in SE 35 (podporni kamni za kol).

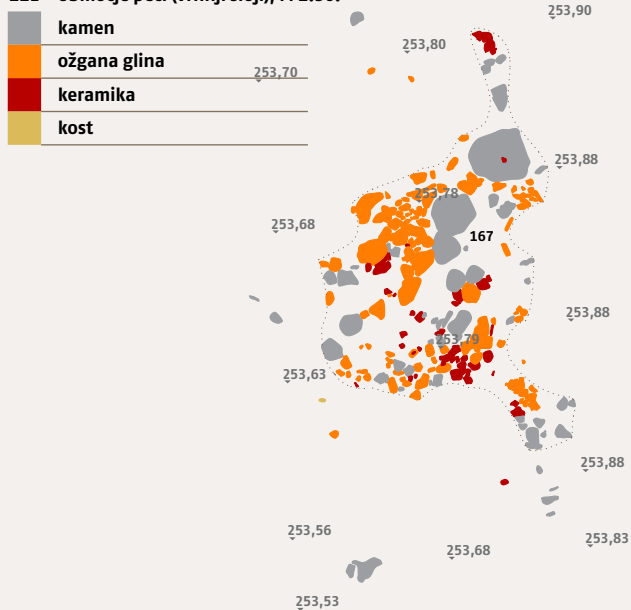
111 Jama za stojko SE 36.

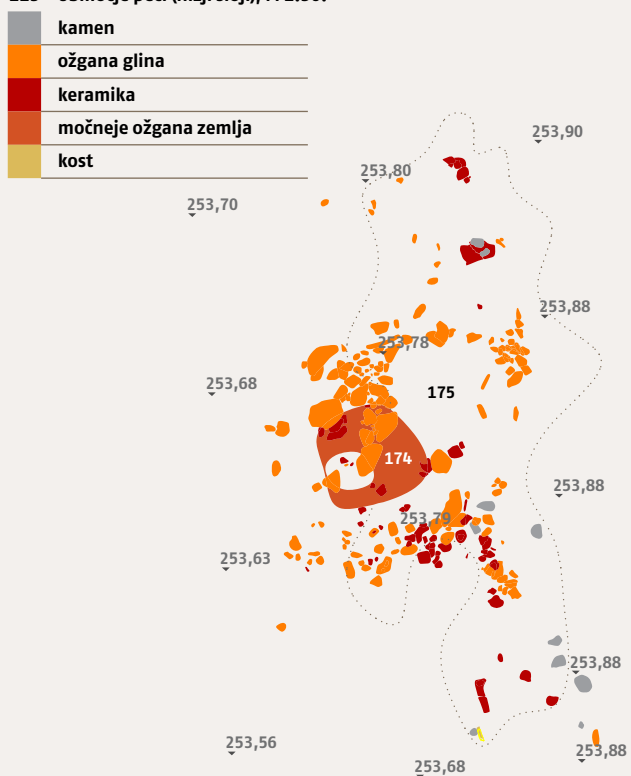
Peč

Objekt, ki ga je tvorila koncentracija prežgane glin, kamnov in lončenine (SE 167, 174, 175, 198), razlagamo kot uničeno peč (sl. 112–117). Najverjetneje je bila sprva narejena plitvejša jama (SE 198), na dnu katere je bila plast močno prežgane ilovice kvadratne oblike (SE 174), ki bi lahko predstavljala kurišče (sl. 118, 120). Okoli te plasti smo zamejili tanko plast temno rdečkasto rjave barve (SE 175), ki je nastala zaradi visokih temperatur (sl. 119). V tej plasti je bilo več razlomljenih, vendar v veliki meri ohranjenih, značilnih zgodnjemedievalnih posod z okrasom valovnic, linij, vrezov in glavničenja (G132–G140) ter glineno vretence (G141). Del te lončenine je bil ponovno prežgan (G132, G133, G133a). Nad tem so ležali veliki kosi lepa oranžne do črne barve z odtisi

112 Območje peči (vrhnji sloji), M 1:50.

113 Območje peči (nižji sloji), M 1:50.

palic in kolov okroglega prereza s premerom od 0,5 do 5 cm (sl. 123). Ponekod so bili ohranjeni odtisi stikov med posameznimi tanjšimi prepleti iz šibja, ki kažejo na njihovo različno usmerjenost. Kot del peči so gotovo rabili tudi do 40 cm veliki ploščati peščenjaki, močno prepereli zaradi ognja in visokih temperatur (sl. 114–116). Tudi med prežgano glino in kamni (SE 167) je bilo odkritih precej odlomkov lončenine, ki je bila v glavnem ponovno prežgana (sl. 121, 122), železen predmet, mogoče del kresila (G131), ter glineno vretence (G130). Kamenje bi skupaj z lesenimi koli in s šibami utegnili predstavljati ogrodje peči, ki je bilo na debelo prekrito oziroma zamazano z ilovico, med kurjenjem je leseno ogrodje zgorelo, ilovica pa se je prežgala v omet.

114 Plast s prežgano ilovico in kamni (SE 167).

115 Ostanki peči (SE 167).

116 Ostanki peči (SE 167) 2.

Radiokarbonska analiza: SE 167 (koncentracija prežgane glinene in kamenja) – BP 1216 ± 26, 1Σ AD 776–783 (verjetnost 6,1 %), AD 788–831 (verjetnost 35,8 %), AD 838–872 (verjetnost 26,4 %), 2Σ AD 719–746 (verjetnost 8,6 %), AD 768–890 (verjetnost 86,8 %) – Kiel (sl. 146).

Drugi fazi smo poleg zgoraj opisanih objektov pripisali tudi plasti, ki so nastale v tem obdobju. Razdelili smo jih na kulturne plasti, ki so posledica človekove dejavnosti ali njegove prisotnosti, ter plasti naravnega nastanka, ki so nastale v približno istem času. Tako ene kakor druge plasti so si med seboj močno podobne, zato jih je včasih težko razlikovati.

117 Ostanke peči (SE 167).

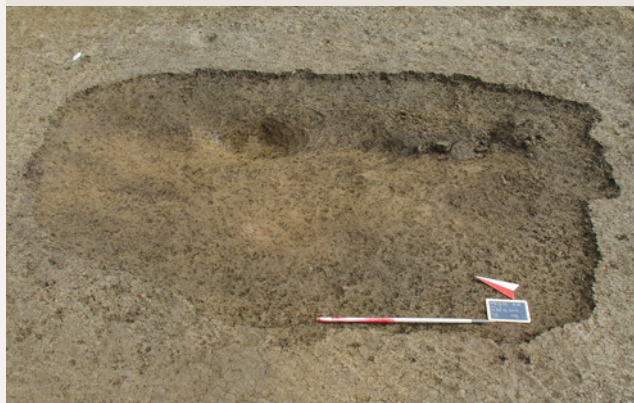
118 Plast močno prežgane ilovice, ostanke kurišča (SE 174).

119 Plast (SE 175) okoli kurišča (SE 174).

120 Plitva jama za peč (SE 198).

121 Odlomki prežgane in deformirane lončenine.

122 Odlomki prežgane in deformirane lončenine.

123 Odlomki ometa z odtisi šibja iz območja peči.

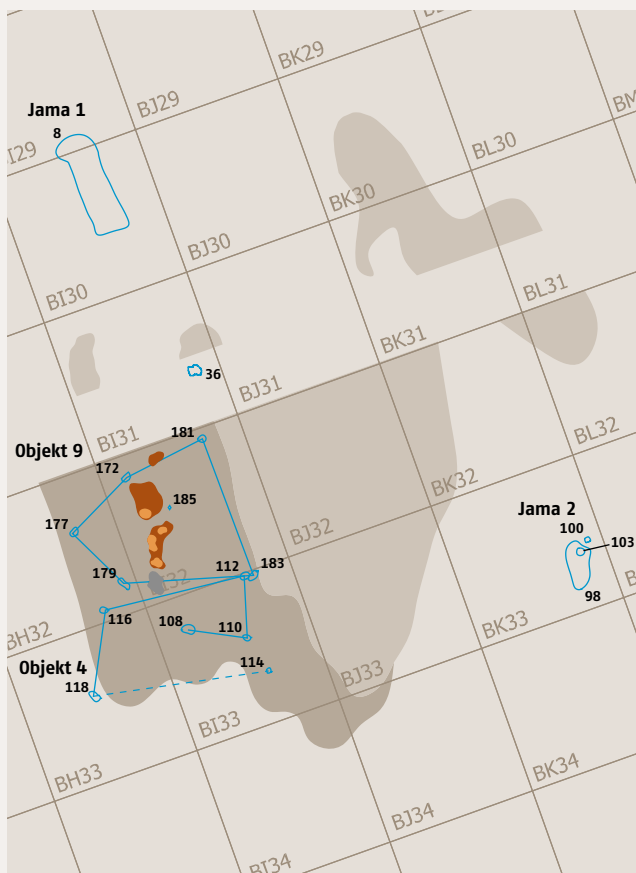
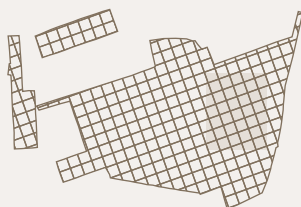
Kulturne plasti (SE 2, SE 101, SE 106, SE 163)

Kulturne plasti so temnejše sivo rjave barve, navadno marmorirane, vsebujejo pa nekaj več peščenega melja kakor ostale plasti na najdišču. V njih je bilo več organskih ostankov in oglja, kar je vzrok temnejši barvi. Najdbe so pogoste in raznovrstne, izrazitejših koncentracij znotraj posameznih plasti nismo ugotovili. Izstopa plast SE 27, ki smo jo v kvadrantih B132–BK33 izkopal v celoti⁸. Vsebovala je precej lončenine, oglja in prežgane gline. Meje SE 2 so bile ponekod v dokaj ravni črti (sl. 124–126), po izkopu se je izkazalo, da je površina spodnjega dela plasti podobno valovita oziroma terasirana kakor plast 54⁹ (sl. 126, 128).

- 7 Radiokarbonska analiza vzorca oglja iz plasti SE 2: BP 1422 ± 26, 1Σ AD 619–635 (verjetnost 28,0 %), AD 635–656 (verjetnost 40,3 %), 2Σ AD 597–663 (verjetnost 93,5 %) – Kiel (sl. 147).
- 8 V plasti SE 2 se, tako kakor tudi drugod na najdišču, v zgodnjersrednjeveških celotah pojavljajo tudi najdbe, starejše od časa obstoja zgodnjersrednjeveške naselbine. To je pogost pojav na zgodnjersrednjeveških naselbinah, kjer na istem prostoru najdemo sledi še starejših poselitev. Nekaj precej mlajših najdb (G48–G51) v plasti je ležalo na stiku z ornico in nikakor niso integralni del zgodnjersrednjeveške SE 2.
- 9 Glej opis objekta 2.

124 Plasti SE 2 in SE 101, M 1:250.

	raziskano območje
	SE 2 – kulturna plast
	SE 101 – kulturna plast
	zgodnji srednji vek
	SE 106 – koncentracija ometa in oglja
	večji kosi lepa
	koncentracija kamna in peska

Med objektoma 4 in 9 in okoli njiju se je nahajala temno sivkasto rjava plast, ki smo jo označili kot SE 101 (sl. 27, 124, 126). Lahko je, da je nastala zaradi izpiranja temnejših delcev iz nad njo ležečih temnih plasti (SE 2 in 106). Kot tako bi jo označili kot stik med temi plastmi in spodaj ležečo koluvialno plastjo, ki smo jo označili kot SE 3. Druga možna razlaga je, da gre za preostanek delovanja ljudi na območju objektov 4 in 9. Toda ker so stojke objekta 4 vkopane v SE 101, je verjetnejša prva domneva. Nad delom plasti SE 101 smo temno sivo plast z nekaj koncentracijami ometa in oglja poimenovali SE 106 (sl. 27, 127, 129, 130). Ležala je med objektoma 4 in 9. Morebiti gre za uničeno ognjišče – kurišče.

Čeprav gre v obeh primerih za plasti, ki ju lahko povežemo z zgodnjersrednjeveško poselitvijo Močne, je bilo v njiju najdeno precej prazgodovinske in rimske lončenine (G10–G14, G17).

SE 163 predstavlja najverjetneje delovni prostor okoli peč¹⁰ (sl. 112–117). Temnejšo barvo plasti, drobce oglja in marmoriran izgled razlagamo kot posledico dejavnosti v povezavi s pečjo in samsnega kurjenja.

Zgodnjersrednjeveško naselbino v Močni lahko uvrstimo v tip naselbin, ki je na območju, naseljenem z različnimi slovanskimi plemeni, znan že vsaj od 5. stoletja dalje. Gre za manjše, razvlečene naselbine – zaselke ali vasice – odprtega tipa, ki so stale na ravnih, visokih, nepoplavnih rečnih bregovih ali ob močvirjih, oddaljenih nekaj kilometrov od reke. Pogosto jih najdemo ob bregovih manjših rek in potokov, a v bližini njihovih sotočij z večjimi rekami. Zaščita in ugodne razmere za življenje so narekivale izbiro takih mest za naselitev. Sem lahko uvrstimo vire pitne vode, plovbo, ribolov, v sušnih obdobjih možnost namakanja. Poleg tega sta naselitev pogojevali tudi plodna zemlja in bližina

- 10 Radiokarbonska analiza vzorca oglja iz plasti SE 163: BP 1175 ± 31, 1Σ AD 781–792 (verjetnost 7,5 %), AD 807–893 (verjetnost 60,8 %), 2Σ AD 776–902 (verjetnost 79,2 %), AD 917–962 (verjetnost 16,2 %) – Kiel (sl. 148).

125 Plasti SE 2 (zgoraj) in SE 3 (spodaj).

126 Pogled na kulturne plasti SE 2 (desno) in SE 101 (levo).

gozda, oboje pomembno tako za gospodarsko dejavnost kakor tudi za gradnjo stavb¹¹. V zadnjih letih so bile v Sloveniji podobne naselbine sprva odkrite ob gradnji avtocestnega križa, sčasoma pa predvsem z raziskavami na kmetijskih obdelovalnih površinah tudi drugod¹².

V Močni lahko govorimo o dveh tipih objektov. Prvega predstavljajo objekti, katerih tlorise orisujejo jame za stojke. Lahko gre za objekte bolj ali manj pravilne oblike (objekti 1, 5 in 6 ter verjetno tudi objekti 2, 3 in 7). Objekta 1 in 6, verjetno tudi 2 in 3, so imeli pravokoten ali skoraj kvadraten tloris, razlika v velikostih ni velika, po dolžini stranic le okoli 1 m. Od ostalih se nekoliko loči le objekt 6. Edini je imel na eni od krajših stranic tri jame za stojke, verjetno pa je bila del objekta tudi jama SE 146, ki bi tako lahko kazala na neki predprostor. Podoben zaključek je morda imel tudi objekt 5 (jama SE 187), ki se od ostalih objektov loči še po obliki, velikosti in razporejenosti jam za stojke. Objekt je imel obliko prelomljenega pravokotnika, znotraj objekta pa dve jami za stojke, ki sta bili verjetno za nosilce dvokapnega strehe. S skoraj petimi metri je bil tudi precej daljši od ostalih objektov.

- 11 Naselbine s podobno lego in ureditvijo poznamo vsaj od 5. stoletja dalje pri kulturah oz. kulturnih skupinah, ki so pripisane zgodnjim Slovanom (npr. praška kultura, penkovska kultura, koločinska kultura – Баран 1998, 33s, 51, 69, itd.; Beranová/Lutovský 2009, 21ss; Curta 2006, 276; Herrmann 1985, 155; Јанковић, М./Јанковић, Ђ. 1990, 21; Семёнова 2008, 188; Симоновић 1999–2000, 315; Šalkovský 2001, 119; 2002, 57; Винокур/Телегин 2004, 292, 299, 303, itd.). Poznamo pa precej geografsko in časovno bližjih primerjav, npr. naselbine med Savo in Dravo na severnem Hrvaškem in območju hrvaškega Podonavja iz časa med 9. in 13. stoletjem (Demo 1996, 61; Sekelj Ivančan 2001, 102ss) ali pa naselbine na območju srbskega Podonavja, datirane v čas med 7. in 12. stoletjem (Милошевић 1997, 25ss).
- 12 Npr.: v Prekmurju – okolica Murske Sobote: Grofovsko (Kerman 2011b, 17; Lazar 2005, 2s; Novšak 2002a, 27), Kotare–Baza (Kerman 2011a, 49), Pod Kotom–sever (Kerman 2011c, 14; Šavel 2009, 157; Tušek 2002, 36), Nova Tabla (Guštin 2005, 25; Pavlovič 2008, 49); Popava pri Lipovcih (Čipot 2008, 59; Šavel/Karo 2012, 6); Nedelica (Lazar 2008, 75); na Štajerskem: Spodnja Senarska pri Lenartu (Tica 2009, 6); okolica Maribora: Slivnica (Ciglenečki/Strmčnik Gulič 2002, 67), Spodnje Hoče (Vinder 2011, 148), Pobrežje (Ciglenečki/Strmčnik Gulič 2002, 71); v Ljubljani in okolici: Dragomelj (Turk 2002, 79s), Podgorica (Novšak 2002b, 98), Pržanj (Hrovatin/Turk 2008, 145s); na Gorenjskem: Na Dolinje pri Brezjah (Ogrin 2010, 6); na Dolenjskem: Ponikve pri Trebnjem (Ravnik/Tica 2008, 8); Zagorica pri Velikem Gabru (Vičič *et al.* 2002, 95s); Kompolje – Pod malnom (Tica 2008b, 163).

128 Vrh plasti SE 3 (stanje po odstranitvi plasti SE 2).

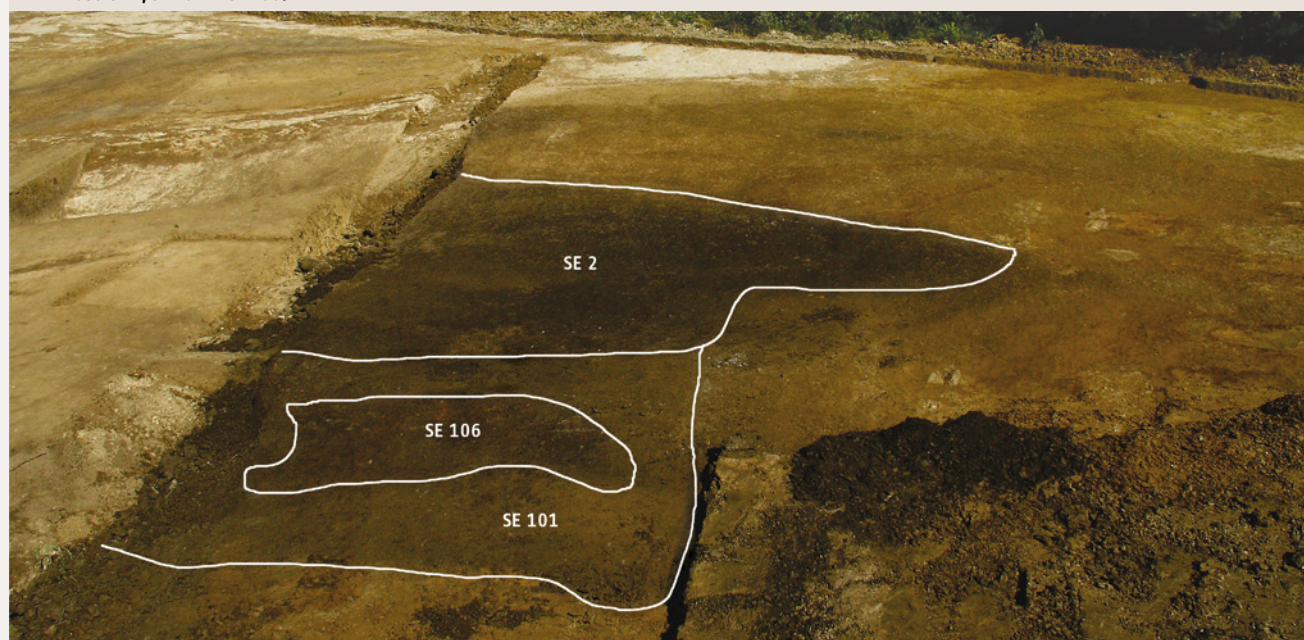
129 Plast SE 106.

130 Plast SE 106 (detajl).

127 Plasti SE 2, SE 101 in SE 106.

Skupki vkopov za stojke pri objektih 4, 8 in 9¹³ nam ne podajo njihove prave oblike. Kakor smo že navedli, bi lahko objekta 4 in 9 predstavljala isti objekt, toda zaradi stratigrafskih odnosov in nekaj detajlov ostajamo pri njuni delitvi.

Osnovno tipološko razvrstitev slovanskih bivališč srednje in vzhodne Evrope je podal Peter Šalkovský (Šalkovský 2001, 16 ss). Objekte iz Močne bi lahko uvrstili v njegov tip 6 – nadzemni objekti iz stebrov (Šalkovský 2001, sl. 35). Vprašanje je le, ali večino objektov iz Močne sploh lahko uvrstimo med bivalne objekte¹⁴. Verjetno je kateri od njih predstavljali gospodarski objekt – lopo, shrambo, skedenj ali hlev (Šalkovský 2002, sl. 6: 4, 7). Glede na to, da so bili ostanki objektov v Močni dokaj plitvo, v veliki meri so bile plitve tudi jame, ne moremo zanesljivo trditi, da odkriti ostanki res predstavljajo celotne objekte¹⁵. Večina ostankov slovanskih naselbin v Sloveniji izvira z arheoloških najdišč, na katerih so poleg zgodnjerednjeveških še ostanki prazgodovinskih in rimskih naselbin¹⁶. Zato na večplastnih najdiščih preproste objekte, katerih ostanke predstavljajo le jame za stojke, težko pripišemo zgodnjerednjeveški poselitvi. Ponekod pa takšne objekte lahko bolj ali manj zanesljivo pripišemo zgodnjerednjeveškim naselbinam. Naj jih navedemo le nekaj. Močni najbližji sta bili odkriti v Spodnji Senarski pri Lenartu (Tica 2009, sl. 13, 22) in Spodnjih Hočah (Vinder 2011, pr. 3). V slovanski naselbini Kompolje–Pod malnom poznamo tloris skoraj pravokotnega objekta, ki ga omejujejo štiri jame za stojke, velike 2,5 x 2,25 m in ki je tako tudi glede velikosti podoben nekaterim objektom iz Močne (Tica 2008b, sl. 2).

V drug tip objektov lahko uvrstimo obe jami. Po vsej verjetnosti predstavljata najnižji del stavbnih objektov, ki so bili zgrajeni iz organskih materialov (les, slama, šibje) in ki so sčasoma propadli, njihove morebitne sledove pa je dokončno uničilo predvsem moderno oranje. Glede na to, da sta obe plitvi, ju lahko opredelimo kot ostanke zemljank. Zemljanka predstavlja osnovni tip slovanskega bivališča (Šalkovský 2001, 16; 2002, 58s). Naši dve lahko uvrstimo med zemljanke nepravilne, podolgovate ovalne oblike. Tovrstne zemljanke so tudi pri nas najpogostejši tip slovanskih objektov¹⁷. Vsa slovenska najdišča s slovanskimi naselbinskimi ostanki še niso bila objavljena. Tako tudi zemljanke niso bile tipološko obravnavane¹⁸. Po tipološki shemi Šalkovskega bi naši jami lahko uvrstili v njegov tip 3, za katerega so značilne ovalne zemljanke. Glede na primerjave ni dvoma, da gre v Močni za staroslovansko naselbino iz časa med koncem 6. oziroma začetkom 7. stoletja in začetkom 9. stoletja.

Zgodnjerednjeveške najdbe

Večino najdb na najdišču Močna poleg novoveških iz ornice predstavlja zgodnjerednjeveška lončenina. Ostale zgodnjerednjeveške najdbe so redke. Iz plasti SE 163 izvirata del železnega noža (G119) in železen predmet, katerega namembnost nam ni znana (G120). V plasteh, ki smo jih označili kot ostanke peči (SE 167), je bil najden odlomek železnega predmeta, ki bi utegnil predstavljati del kresila (G131)¹⁹. V jami za stojko (SE 81), pripisani objektu 3, je bil najden železen žbljiček (G141a)²⁰. Morda gre za del obuvala, podobne žbljičke so namreč uporabljali za izdelavo rimskih vojaških škornjev (Radman Livaja 2004, kat. 385; Sumner 2011, sl. 137–139) pa vse do polpretekle dobe.

Tako kakor v ostalih zgodnjerednjeveških naselbinah v Sloveniji tudi v Močni med gradivom prevladujejo ostanki lončenine. Izdelana je prostoročno ali na vretenu, v nekaterih primerih pa je bila posoda najprej izdelana prostoročno in nato dodelana na vretenu. Glina, iz katere je lončenina izdelana, je vsebovala različne primesi peska, sljude in organskih dodatkov. V grobem lahko lončenino uvrstimo v porozno in luknjičavo²¹ ali pa trdo²², s tem da je nekoliko več trde. Barva je lahko siva ali črna v več odtenkih oziroma rjava, rdečkasta ali oranžna, prav tako v več odtenkih. Pogosto je predvsem zunanja površina lisasta. Na nekaterih odlomkih imamo tudi prismojene ostanke tako na zunanji kakor tudi notranji strani posode. Taka površina je posledica njihove uporabe. V notranjosti posod gre verjetno za kuhanje škrobne hrane, na zunanji strani pa za njene prelite ostanke, lahko tudi za katran (Pleteriški 2008b, 78; 2010, 21 ss). Zunanje površine posod so lahko neokrašene, pogosto pa okrašene. Kot okras se največkrat pojavljajo valovnice različnih oblik, pogosto v kombinacijah z različnimi žlebovi ali kanelurami. Poleg tega se kot okras pojavljajo še vodoravne in poševne kanelure in žlebovi, odtisi, največkrat v kombinaciji z žlebovi, kratki vrezi, žlebičnje ali glavničenje celotne površine. Na dnu dveh loncev je ohranjen tudi znak lončarja (G121, G124). Med lončenino, ki jo lahko zanesljivo pripišemo zgodnjerednjeveški fazi, je največ odlomkov loncev.

Najnovejšo tipološko delitev zgodnjerednjeveških lončenin iz Slovenije in sosednjih pokrajin je izvedel Andrej Pleteriški (Pleteriški 2010, 57 ss). Njegovo tipologijo smo uporabili tudi pri obdelavi odlomkov lončenine iz Močne. V glavnem so odlomki v tipološke skupine razvrščeni na podlagi oblike ustij in načina njihove izdelave, obliko celotne posode je bilo namreč mogoče rekonstruirati le v dveh primerih (G121, G132).

13 Če jame za stojke res predstavljajo dele istih objektov.

14 Najdbe v objektih so razmeroma redke. Poleg tega je večina naših objektov precej manjša od bivališč, ki jih navaja Šalkovský – objekti tipa 6 iz Podonavja merijo od 12 do 25 m², na severozahodu slovanske poselitve pa poznamo tudi precej večja bivališča tipa 6, ki merijo do 50 m² (Šalkovský 2001, 59).

15 Da deli objektov manjkajo, lepo vidimo pri objektih 2, 3 in 7.

16 Predvsem to velja za najdišča, ki so bila odkrita ob gradnji avtocestnega križa.

17 Naj tu navedemo le nekaj najbližjih najdišč z zemljankami podolgovate ovalne oblike: Spodnja Senarska pri Lenartu (Tica 2009, sl. 33, 34), Spodnje Hoče (Vinder 2011, pr. 9, 10, 11, itd.), Slivnica (Ciglenečki/Strmčnik Gulič 2002, sl. 1–4) in Pobrežje pri Mariboru (Ciglenečki/Strmčnik Gulič 2002, sl. 9).

18 Kerman npr. navaja, da tipološka razvrstitev slovanskih zgodnjerednjeveških jam ni bila izvedena, enega glavnih elementov pri delitvi na polzemljanke in zemljanke pri tovrstni delitvi pa bi po njem morala predstavljati globina jam, ki je zelo različna (Kerman 2005, 127). Poleg globine bi bilo treba upoštevati tudi njihove velikosti.

19 Železna kresila so pri Slovanih najbolj pogosta v moških grobovih, razvoju kresil pa lahko sledimo od najpreprostejših oblik iz 6. in 7. stoletja do razvitejših iz 10. stoletja (Belošević 2007, 288 s; Korošec 1979, 243; Lutovský 2001, 219 s; Нидерле 1954, 233 s; Petrinec 2009, 179 s).

20 Podoben žbljiček je bil najden tudi v premešani plasti SE 73 (G200), v kateri najmlajši material predstavlja lončenina iz zgodnjerednjeveškega obdobja.

21 Ob izdelavi porozne in luknjičave lončenine je lončar zaradi izboljšanja lastnosti žgane posode dodal pustilo-organske primesi, ki so med žganjem zgorele. Luknjice so bile pri novi posodi drugotno zapolnjene z ogljem in pepelom. Zaradi uporabe in kasneje zaradi večstoletnega ležanja v zemlji so se ob prisotnosti vlage zgorele organske primesi raztopile. Od vseh organskih snovi je bilo ob poskusu izdelave posod najbolj primerno oglje (Bahor 2010, 179 ss).

22 Za trdo lončenino je značilno, da je izdelana iz gline skoraj brez organskih primesi, z manjšo ali večjo vsebnostjo kremenca, peska in sljude, ki so odvisne predvsem od nahajališča gline.

Skupina S1 (Pleterski 2010, 63 s)

Značilnost skupine so neobvrtena ustja posod, ki so bile izdelane z lepljenjem na mirujoči podlagi. Površino imajo gubasto. V skupino S1 bi lahko uvrstili odlomek posode z izvihanim ustjem z zaobljenim robom iz jame 1 (G7), iz plasti SE 2 pa odlomek okrašenega lonca s pokončnim ustjem z zaobljenim robom (G15) in odlomek okrašenega lonca z izvihanim ustjem z ravno odrezanim robom (G26).

Ustja posod skupine S1 so na podlagi primerjav z drugih najdišč, kjer so konteksti tudi radiokarbonsko datirani, uvrščena v čas med koncem 6. in zadnjo četrtino 7. stoletja oz. med leti 584 in 674 (Pleterski 2010, 158). Z radiokarbonsko analizo vzorcev oglja iz jame 1 in plasti SE 2 so v isti časovni okvir datirani tudi naši odlomki posod²³.

Ustje posode iz jame 1 (G6) bi sicer sodilo v skupino posod S2, med izvihana ustja s strehastim robom (P02D5 – Pleterski 2010, sl. 3.11). Toda kakor bomo videli, je ena od značilnosti skupine S2 obrttenost ustja, medtem ko ima naš primerek, ki je izdelan prostoročno, neobvrteno ustje. Jama 1 je okvirno datirana v čas druge polovice 6. in prve polovice 7. stoletja, kar ustreza dataciji skupine S1²⁴.

Na najdišču se zgodnj srednjeveško gradivo pojavlja tudi v nekaterih premešanih plasteh. Tako sodijo v skupino S1 še odlomek iz plasti SE 11 (G177), odlomek iz plasti SE 93 (G170), odlomka iz plasti SE 166 (G185, G186) in odlomek iz ornice – SE 1 (G263).

Skupina S2 (Pleterski 2010, 64 ss)

Merilo za pripadnost skupini je obrttenost in preprostost roba, ki je lahko raven ali zaobljen. Domnevno so posode te skupine izdelane na počasi vrteči se podlagi. Ponavljajo se nekateri oblikovni tipi, ki jih najdemo v skupini S1, razlika je le v neobrttenosti ali obrttenosti ustij. Ustja so malo izvihana in se končujejo z zaobljenim, koničasto zaobljenim ali strehastim robom z zakrivljenim vratom. Posode so lahko neokrašene ali okrašene. Glede na število odlomkov posod predstavljajo drugo najštevilčnejšo skupino lončenine v Močni. Na drugih zgodnj srednjeveških najdiščih so ustja posod skupine S2 datirana od najpoznejše srede 7. stoletja do srede 10. stoletja. Širša meja začetka je leto 572 (Pleterski 2010, 130, 158).

Največ odlomkov posod skupine S2 lahko uvrstimo med izvihana ustja s strehastim robom ter zmerno ali močno zakrivljenim vratom: G8 iz jame 1, G31, G33, G39, G41, G44, G45, G52 iz plasti SE 2, G106, G111 in G112 iz peči (SE 163), G156 iz plasti SE 38, G256 in G257 iz ornice in odlomek brez najdiščnih podatkov (G314). Pet odlomkov ima izvihano ustje z zaobljenim robom (G30, G37 iz plasti SE 2, G107 iz okolice peči, G153 iz plasti SE 38 in G199 iz plasti SE 73), eden pa izvihano ustje s koničasto zaobljenim robom (G155 iz plasti SE 38).

Največ posod iz skupine S2 lahko časovno uvrstimo v starejšo fazo obstoja naselbine (jama 1 in plast SE 2), le odlomki z območja peči so iz mlajše faze. Plasti SE 38 in 73 predstavljata plasti, ki sta kot zdrs – manjši plaz zapolnili eno od kotanj na pobočju, ki smo ga raziskali²⁵. Najmlajši material v obeh plasteh predstavlja jo najdbe iz zgodnj srednjeveškega obdobja.

23 Za radiokarbonsko datacijo plasti SE 2 glej zgoraj.

24 Za radiokarbonsko datacijo jame 1 glej zgoraj.

25 Za geološko podobo najdišča glej zgoraj.

Skupina S3 (Pleterski 2010, 68 ss)

Merilo za pripadnost skupini posod sta obrttenost in opazno preoblikovanje roba, toda brez napušča ali žleba v notranjosti. Posode so izdelane na mirujoči podlagi, ustja so nato obrttena. Manjša preoblikovanja robov ustij so nastala zaradi razlik v lončarjevi drži prstov pri doglajevanju. Skupina S3 se pojavi najkasneje leta 688, širša meja začetka skupine pa je 613. Pojavlja se vsaj do srede 11. stoletja (Pleterski 2010, 130, 159).

Skupina S3 v Močni predstavlja najštevilčnejšo skupino zgodnj srednjeveških posod.

Približno dve tretjini posod skupine ima izvihana ustja z navpičnim ali s previsnim robom ter zmerno ali močno zakrivljenim vratom. Največ odlomkov posod je iz plasti SE 2: G24, G27, G29, G34–G36, G40 in G43, torej iz starejše faze zgodnj srednjeveške poselitve. Iz peči, ki sodi v čas mlajše zgodnj srednjeveške faze, in njene okolice je sedem odlomkov: G105, G108, G123, G133a, G134–G136. En odlomek posode (G16) je iz plasti med objektoma 4 in 9 (SE 101 in 106). Sami plasti nista bili datirani z radiokarbonsko analizo, objekta 4 in 9 pa sta okvirno datirana v drugo polovico 7.²⁶ in drugo polovico 6.²⁷ stoletja. Ostali odlomki so iz plasti SE 38 (G154)²⁸, plasti SE 52 (G95)²⁹ in iz ornice (G255, G285).

Preostalo tretjino posod skupine S3 tvorijo odlomki z izvihanimi ustji, s strehastim robom in z zmerno ali močno zakrivljenim vratom. V plasti SE 2 jih je za približno polovico manj kakor posod z navpičnim ali s previsnim robom (G25, G28, G32 in G42), v peči in njeni okolici pa je enako število enih in drugih ustij posod skupine S3 (G109, G110, G121, G122 in G132), en odlomek je bil najden še v plasti SE 37 (G142)³⁰.

Skupina S5 (Pleterski 2010, 74 ss)

Poleg obrttenosti je merilo za pripadnost tej skupini ustij posod še žleb v notranjosti ali na zgornjem delu roba. Žleb je najverjetneje namenjen pokrovki. Gre za namensko, z uporabnostjo pogojeno obliko. Datacija skupine je najpoznejše od leta 779, s širšo mejo začetka sredi 7. stoletja. Pojavlja se vsaj do srede 11. stoletja (Pleterski 2010, 134, 159).

Iz Močne smo v skupino posod S5 uvrstili le dva odlomka. Eden je iz peči (G137), ki je datirana v mlajšo fazo poselitve zgodnj srednjeveške naselbine v Močni, drugi iz ornice (G254).

Skupina V1 (Pleterski 2010, 80 ss)

Merilo za pripadnost skupini ustij posod sta obrttenost in cilindričen vrat. Pri analizi lončenine Andrej Pleterski ni imel dovolj datacij, da bi lahko ustja skupine V1 natančneje časovno uvrstil (Pleterski 2010, 135). Odlomek iz plasti SE 2 (G38) na podlagi radiokarbonske analize lahko pripišemo prvi polovici 7. stoletja. Lonca, najdena v objektu št. 22 iz Popave, ki razen cilindričnega vrata res nimata mnogo skupnega z našim odlomkom, sta uvrščena v čas ob koncu 7. in prve polovice 8. stoletja (Šavel/Karo 2012, G1176, 1177).

Ob primerjavi tipološke delitve lončenine na podlagi ustij, ki jo je izvedel Pleterski, in gradiva iz Močne, lahko ugotovimo, da se

26 Radiokarbonska analiza je bila izvedena v Salentu (glej zgoraj).

27 Radiokarbonska analiza je bila izvedena v Kielu (glej zgoraj).

28 Že omenjena plast SE 38, ki predstavlja manjši plaz-zdrs, ki je zapolnil kotanjo geološke osnove (sl. 27).

29 Plast SE 52 smo uvrstili med plasti, ki imajo funkcijo terasiranja oz. izravnave terena na pobočju. Zgodnj srednjeveške najdbe predstavljajo najmlajše najdbe v plasti (sl. 35).

30 Gre za podobno plast, kakor je SE 38 – manjši plaz ali zdrs (sl. 27).

v Močni pojavljajo odlomki ustij posod, ki jih lahko uvrstimo v skupine S1, S2, S3, redkeje v skupini S5 in V1. Glede časovne uvrstitve lončenine, datacije radiokarbonskih analiz iz tistih celot v Močni, kjer je bila najdena primerljiva lončenina, se ujemajo z datacijami, ki jih je podal Pleterski.

Poleg lončenine, ki smo jo lahko uvrstili v navedene skupine, se v Močni pojavi še nekaj drugih zanimivih posod in njihovih odlomkov.

Lonec z ovalnim trupom (G1) je ohranjen le delno. Čeprav imamo le nekaj odlomkov trupa, lahko glede oblike primerjave zanj najdemo v loncih iz časa od prehoda 6. v 7. stoletje do konca 7. stoletja na Slovaškem in Moravskem (Fusek 1994, sl. 71; 2008, sl. 4, 5; Jelínková 1990, sl. 3: 8; Macháček 2002, sl. 7). Podobne primerke loncev iz 7. stoletja najdemo tudi na jugozahodnem Madžarskem (Szőke 2000, t. 7). Z najdišča Popava blizu Lipovcev v Prekmurju poznamo nekaj loncev z ovalnim trupom. Dva izhajata iz celot, ki sta bili radiokarbonsko datirani. Datacija starejšega je podobna dataciji naše posode (Šavel/Karo 2012, G1161), medtem ko je druga posoda iz objekta, ki je datiran v mlajšo fazo popavske zgodnesrednjeveške naselbine, to je v drugo polovico 8. oziroma na začetek 9. stoletja (Šavel/Karo 2012, G1165) in edini od nam znanih primerkov časovno izstopa iz okvira konca 6. oz. 7. stoletja. V tem času je na istem območju pogost tudi motiv pasov vodoravnih črt in valovnic med njimi (npr. Fusek 2008, sl. 4, 5; Jelínková 1990, sl. 22).

Tudi za ostalo gradivo iz jame 1 najdemo primerjave med slovenskim gradivom s konca 6. in 7. stoletja. Loncu z nekoliko izvihanim ustjem in ravno odrezanim robom (G8) so npr. podobni lonci iz Prekmurja (Kerman 2011a, G1312; Lazar 2005, kat. 75, 218) ali pa primerek iz Podgorice pri Ljubljani (Novšak 2002b, sl. 2), odlomku lonca z izvihanim ustjem in nekoliko odebeljenim robom (G6) primerek z najdišča Kotare-Baza pri Murski Soboti (Kerman 2011a, G1354), loncu z močno izvihanim ustjem (G7) pa primerek z najdišča Grofovsko pri Murski Soboti (Lazar 2005, kat. 38). Za slovensko lončenino neznatilen okras, ki ga tvorijo pasovi poševnih, vodoravnih in navpičnih črt³¹, najdemo na dveh odlomkih ostenij v jami 1 (G2–G3)³². Podoben okras najdemo na odlomkih z moravskega najdišča Břeclav – Líbivá (Macháček 2002, sl. 16) in Stare vesi pri Nedelišču (Bekić 2006, 239, t. 7: 6), nekoliko drugačne pa tudi v Brnu (Měřínský 2009, str. 165: 9), na Slovaškem (Fusek 1994, t. 40: 9; 43: 7; 57: 5) in na Novi Tabli v Murski Soboti (Guštin/Tiefengreber 2002, sl. 7: 3; fototabela 1: 3). Vsi navedeni okrasijo so iz časa od konca 6. do konca 7. stoletja.

Nekateri pokrovi že od nekdaj predstavljajo le narobe obrnjene skledе oz. skodele³³ in tu lahko le pritrdimo Vidrih Perkovi »resnici na ljubo nikoli ne bomo zares vedeli, ali so bili eno ali druga ali oboje, pač odvisno od uporabe« (Vidrih Perko 2006, 95).

Podobno lahko ugotovimo za pokrova oz. skledi iz Močne (G21, G23)³⁴. Zanimiv je predvsem okrašen odlomek (G23), ki je bil v prvi objavi Močne opredeljen kot pokrov (Tica 2008a, kat. 4). Zanj najdemo podobnosti tako med pokrovi kakor med skledami.

Med pokrovi mu je podoben primerek iz Zagorice pri Velikem Gabru (Vičič *et al.* 2002, sl. 3: 8)³⁵. Precej mlajši je pokrov iz zgodnje-srednjeveške naselbine Josipovac Punitovački v Slavoniji (Janeš 2009, t. 4: 1). Več primerjav najdemo pri skledah³⁶. Zato smo odlomek tokrat obravnavali kot del sklede. Iz istega časa je skleda s Popave (Šavel/Karo 2012, G1125). Še nekaj podobnih skled najdemo na različnih zgodnesrednjeveških najdiščih v Sloveniji in Avstriji³⁷.

Ne le na podlagi radiokarbonske analize, tudi na podlagi primerjav lahko v starejšo fazo zgodnesrednjeveške poselitve Močne uvrstimo odlomek lonca s pokončnim ustjem in razširjenim ramenom iz plasti SE 2, ki smo ga uvrstili v skupino S1 (G26). Na Moravskem se tovrstni lonci pojavljajo v prvih dveh fazah zgodneslovenske poselitve, to je ob koncu 6. in prvi polovici 7. stoletja, druga polovica 7. stoletja jih ne pozna več (Jelínková 1990, sl. 19–22). Iz druge polovice 6. stoletja je podobna lončenina s Sv. Heme na Koroškem (Ladstätter 2000, 230, sl. 5), najdišče Balatonmágyaród – Hídvégpuszta na jugozahodnem Madžarskem je z začetka 7. stoletja (Szőke 2000, t. 8), na Slovaškem so tovrstni lonci datirani v konec 6. stoletja in v 7. stoletje (Fusek 1994, sl. 28: II1aC; 55: 223), v čas druge polovice 6. stoletja in v 7. stoletje pa sodijo tudi podobni lonci iz Prekmurja³⁸.

Med ostalo lončenino iz peči (SE 175) so bili najdeni tudi odlomki hruškaste posode (G133), vendar brez ustja. Tovrstne posode, izdelane tako prostoročno kakor tudi na vretenu, se pojavljajo v avaroslovenskih kontekstih, predvsem v srednje- in poznoavarskem obdobju, to je od zadnje tretjine 7. do začetka 9. stoletja (npr. Čilinská 1966, t. 28: 4; Točík 1968a, t. 31: 17; 86: 312; Vida 1995, 107, 108: 5; 109), na Slovaškem jih najdemo tudi na nekoliko mlajših najdiščih velikomoravskega horizonta 9. in 10. stoletja (npr. Borovský *et al.* 1987, t. 10: 5; Hanuliak 2004, t. 97: 6).

V Močni so bili najdeni tudi trije odlomki grafitne lončenine. V prvem primeru (G11) gre nedvomno za del lonca, najverjetneje iz poznolatskega obdobja (Březinova 2000, t. 1: 9; 7: 9; 20: 9; itd.; Čambal 2004, t. 14: 6; 17: 3; 18: 3; 19: 3; itd.; Čížmář 2002, sl. 11: 2; Dular/Tomanič Jevremov 2009, t. 4: 3–5, 7; 5: 3, 4; Jovanović B./Jovanović M. 1988, t. 33: 3; 44: 2; Karl 1996, sl. 8; Meduna 1980, t. 11: 17; 15: 21; 17: 11; 18: 20; itd.; Neugebauer 1992, sl. 47: 1; Novšak 2006, G50; Tica 2007, G445). Odlomek ustja z delom ostenja (G102) iz plasti, ki so povezane z objektom 2, je nenavaden in nam ni uspelo najti primerjav zanj. Najden je bil v plasteh, ki smo jih

31 Poimenovan je lahko tudi kasetni motiv (Fusek 1994, 228) ali pa motiv pasov v obliki metop (Guštin/Tiefengreber 2002, 52).

32 Podoben motiv imamo tudi na odlomkih iz plasti SE 2 (G57) in iz plasti SE 163 (G114), ki je pripisana sklopu, ki tvori peč. Plast SE 2 je datirana podobno kakor jama 1, medtem ko je plast SE 163 z radiokarbonsko analizo postavljena v čas 9. stoletja (glej zgoraj-opis lončenine skupine S1). V plasti SE 53 (obravnavana je v povezavi z objektom 2) je bil najden odlomek, katerega okras tvorijo štiri vodoravne linije, pod njimi pa večkratne linije v obliki črke X (G99). Okras se nekoliko loči od ostalih navedenih okrasov, primerjave zanj pa tako za motiv kakor tudi datacijo enako kakor za t. i. kasetni motiv oz. motiv pasov v obliki metop najdemo prav tako na najdišču Břeclav – Líbivá (Macháček 2002, sl. 19).

33 „Pravi“ zgodnesrednjeveški pokrov predstavlja precej bolj plitev primerek z najdišča Pod Kotom–cesta (Tušek 2002, kat. 2).

34 Oba sta iz plasti SE 2, ki je datirana v starejšo fazo obstoja zgodnesrednjeveške naselbine.

35 Obdelava najdišča je še v teku, iz prve objave pa je razvidno le to, da je naselbina v Zagorici obstajala od pozne antike do 10. stoletja (Vičič *et al.* 2002, 96).

36 Na zgodnesrednjeveških najdiščih je v primerjavi z lonci ostalih tipov posod izredno malo.

37 Bled–Pristava (Pleterski 2008a, t. 14: 1), Križna gora pri Podložu (Ciglencečki/Modrijan/Dolenc Vičič 2000, sl. 108: 3), na Tinju je iz poznoantične stavbe, ki je bila uničena konec 6. stoletja (Ciglencečki/Modrijan/Dolenc Vičič 2000, t. 26: 5), skleda z najdišča Pod malnom pri Kompolju je precej mlajša, uvrščena v čas med koncem 9. in začetkom 11. stoletja (Tica 2008b, kat. 64), Šenturška gora (Ciglencečki/Modrijan/Dolenc Vičič 2000, sl. 130: 2), Kathreinkogel (Ciglencečki/Modrijan/Dolenc Vičič 2000, sl. 132: 1–2).

38 Kotare–Baza pri Murski Soboti (Kerman 2011a, G1316, G1341, G1349), Pod Kotom–jug pri Krogu (Šavel 2009, G520), Nova Tabla pri Murski Soboti (Guštin/Tiefengreber 2002, sl. 8: 1; Pavlovič 2008, kat. 6, 7).

označili kot izravnavne, povezane z objektom 2³⁹. Poleg zgodnje-srednjeveške lončenine je v teh plasteh mogoče najti še prazgodovinsko (G96, G101) in rimsko (G89, G90, G92, G93) lončenino⁴⁰. Časovno odlomka grafitne posode ne moremo uvrstiti v nobeno od navedenih obdobj. Še najbliže je skupini D grafitne lončenine iz Mikulčic (Poláček 1998, 152 s, sl. 9), ki pa je precej mlajša od najmlajših najdb iz naselbine v Močni⁴¹, poleg tega pa je edina podobnost v pravokotno oblikovanem ustju. Se pa na češkem, Slovaškem in v avstrijskem Podonavju zgodnesrednjeveška grafitna lončenina ponekod pojavlja že v 8., najkasneje 9. stoletju (Dostál 1998, 78 ss; Felgenhauer Schmiedt 1998, 200 s; Poláček 1998, 149; Staňa 1998, 87; Thomová 1998, 214). Tretji odlomek je bil najden na deponiji (G318). Gre za odlomek dna, v katero je na grobo vrezan križ. Podobne oznake na dnu grafitnih posod, ki so sicer nekoliko mlajše od lončenine iz Močne, poznamo iz Mikulčic (Poláček 1998, sl. 8: 12; 50: 13, 17, 20)⁴².

Poleg lončenine poznamo iz zgodnesrednjeveških plasti od glinenih izdelkov le še vretenci, najdeni v sklopu peči. Eno lahko uvrstimo med ploščata (G130), drugo med bikonična vretenca (G141)⁴³. Oba tipa vretenc poznamo iz slovenskih in avstrijsko-štajerskih naselbin, ki so datirane od druge polovice 6. pa tja do 9./10. stoletja⁴⁴. Na istem območju se redkeje pojavljajo v grobovih⁴⁵. Se pa vretenca različnih oblik (konična, bikonična, ploščata, kroglasta ...), neokrašena in okrašena, pogosto pojavljajo izključno v ženskih in otroških grobovih na avaroslovanskih grobiščih⁴⁶. Zanimiv je grob 93 z grobišča Šebastovce na vzhodnem Slovaškem. Gre za grob odrasle ženske, v katerem so poleg bikoničnega vretenca našli še lonec, pasno spono in konjsko opremo (Budinský Krička/Točík 1991, t. 12: 93). Na starohrvaških grobiščih iz časa med 7. in 9. stoletjem vretenca niso tako pogosta kakor npr. na Slovaškem, a jih vseeno najdemo na večini zgodnesrednjeveških najdišč (Beloševič 1980, 122 s; Jelovina 1976, 129; Petrinc 2009, 186). Tako kakor drugod jih najdemo v glavnem v ženskih in otroških grobovih, izjemoma tudi v moških, denimo v grobu 199 na grobišču Nin – Ždrijac (Beloševič 2007, t. 85: 8a).

39 Glej zgoraj – opis objekta 2.

40 Majhen odlomek poznosrednjeveškega / novoveškega ustja lahko razumemo kot tujek v plasti SE 51. V plast SE 51 je bil uvrščen verjetno med izkopavanji in izvira iz ornice.

41 Skupina D v Mikulčicah je časovno uvrščena v čas med 11. in 13. stoletjem.

42 Nikakor pa odlomka ne moremo uvrstiti med zgodnesrednjeveško lončenino. Lahko bi šlo tudi za starejši, latenski kos.

43 Mogoče gre za del vretenca tudi pri odlomku iz fine gline, ki je bil najden v ornici (G311).

44 Ploščata vretenca: Kotare-Baza (Kerman 2011a, G1346, 1466), Popava (Šavel/Karo 2012, G904, G1139, G1225), Gradišče nad Bašljem (Veršnik 2009, t. 2: 21), Bled – Pristava (Pleterski 2008a, t. 18: 17), Pržanj pri Ljubljani (Hrovatin/Turk 2008, kat. 27, 28).

Bikonična vretenca: Pod Kotom-jug pri Krogu (Šavel 2009, G562, 564), Pod Kotom-cesta pri Krogu (Tušek 2002, kat. 14, 28), Popava (Šavel/Karo 2012, G942, G943, G1095, G1175), Spodnje Hoče (Vinder 2011, t. 3: 4), Deutschfeistritz (Korošec 1979, t. 136: 2), Bled – Pristava (Pleterski 2008a, t. 18: 14–16).

45 Brezje nad Zrečami (Pahič 1969, t. 9: 2) in Grandenberg/Gradec (Korošec 1979, t. 136: 1c).

46 Vretence kot grobni inventar je npr. pogost v avarskih grobovih v Vojvodini (Mrkobrad 1980, 104, t. 99: 6–11; 111: 2–4, 11–18). Na slovensko-avarskih grobiščih na Slovaškem, npr. Holiare (Točík 1968a, t. 26: 7; 28: 14, 15; 30: 20; 31: 6; 34: 5; itd.), Nové Zámky (Čilinská 1966, t. 21: 27/3; 23: 56/2; 60/4; 24: 66/7, 71/2; 28: 93/2, 94/3; itd.) ali Štúrovo (Točík 1968b, t. 20: 1; 21: 9, 10; 22: 16; 24: 6, 10, 13; 25: 20; 29: 4; itd.) se pojavljajo tudi v okoli 10 % in več grobovih.

Okras

Zgodnesrednjeveška lončenina iz Močne je pogosto okrašena. Večinoma so ohranjeni le odlomki lončenine, tako da največkrat ne vemo, kakšen je bil celoten okras na posodi. Najbolj pogost okras predstavljajo valovnice različnih oblik in v različnih kombinacijah. Lahko so enojne (G23, G127, G229), dvojne (G1, G72, G105, G113, G158, G285) ali večkratne (G4, G5, G15, G24–G26, G59–G71, G87, G88, G94, G105, G106, G115, G122, G123, G125, G133, G133a, G134, G138, G147, G148, G158–G160, G167, G174, G179, G187–G191, G221, G254–G257, G286–G288, G290), v enem (G133a), dveh (G1)⁴⁷ ali več (G23, G105, G106, G122, G132–G134, G188, G254) pasovih, okras valovnice je lahko izveden z veliko (npr. G1, G26, G60, G132, G133, G287) ali majhno amplitudo (npr. G5, G71, G122, G147, G285), valovnice so lahko drobne (npr. G5, G147, G159, G179, G229, G285) ali velike (npr. G26, G106, G132, G133, G254, G287), redko enakomerne (npr. G256), v glavnem so neenakomerne⁴⁸, globoke (npr. G25, G26, G113, G147, G174, G287) ali plitve (npr. G60, G125, G132). Okras valovnice se na posodah lahko pojavlja tudi v kombinaciji z drugimi motivi. Največkrat skupaj z različnimi vodoravnimi, navpičnimi ali poševnimi žlebovi (G1, G4, G26, G54, G60, G62–G66, G94, G105, G109, G115, G123, G125, G132, G134, G148, G159, G191, G255, G286, G287). Med preproste motive z valovnicami lahko uvrstimo še valovnico pod linijo odtisov (G104), razpotegnjeno večkratno valovnico nad dvojno razvlečeno, prekinjeno linijo odtisov (G58) in večkratno valovnico pod linijo odtisov v obliki ribje kosti (G133a). Valovnici podoben okras predstavlja pas kratkih vzporednih prekinjenih črt nad vodoravno kaneluro (G139). Okras na nekaterih posodah je lahko tudi kompleksen. Valovnica se pojavlja v kombinaciji z vodoravnimi linijami in s kratkimi odtisi ali žlebovi med ali pod njimi (G59, G61, G138 in G194). Med kompleksne okrase lahko uvrstimo tudi okras na hruškasti posodi iz območja peči (G133). Tvori ga niz poševnih odtisjenih črt na prehodu vratu v trup posode. Na zgornjem delu trupa imamo štiri nize poševnih večkratnih valovnic. Okras pa zaključuje niz poševnih kanelur.

Po valovnicah se kot drugi najbolj razširjeni motiv na lončenini iz Močne pojavljajo kanelirane ali žlebljene linije. Najbolj pogost motiv so pasovi vodoravnih ali poševnih linij (G52, G116, G121, G124, G149, G161–G163, G172, G173 in G315). Iz območja peči je tudi eden od obeh loncev, ki se ju je dalo rekonstruirati v celoti (G121). Celotna površina lonca, ki je glede na obliko ustja uvrščen v skupino S3, je okrašena s pasovi vodoravnih linij. Na dnu ima lonec znak lončarja. Lonec je bil ponovno prežgan. Poleg njega so bili najdeni odlomki dna z ostenjem še enega, sicer nekoliko širšega lonca, ki je podobno okrašen in ima na dnu podoben znak lončarja (G124). Tudi ta lonec je bil ponovno prežgan. V obeh primerih gre za kakovostno izdelana lonca, glede na znaka lončarja najverjetneje produkt istega lončarja.

Med okrase kaneliranih ali žlebljenih črt lahko uvrstimo tudi zgoraj omenjeni motiv, ki ga tvorijo pasovi poševnih, vodoravnih in navpičnih črt, imenovan tudi kasetni motiv oz. motiv pasov v obliki metop (G2, G3, G57, G99 in G114) in motiv, ki ga tvorijo kratki cikcak žlebovi nad snopom vodoravnih linij (G289).

Pri nekaterih posodah je celotna površina ali pa njen večji del okrašena z glavničenjem ali metličenjem, ki je lahko navpično (G98), poševno (G140, G181) ali poševno pod vodoravnim (G180).

47 Verjetno je bilo še več posod okrašenih z valovnicami v dveh ali več pasovih, toda iz ohranjenih odlomkov se tega ne da ugotoviti.

48 Večinoma so vse valovnice iz Močne izvedene neenakomerno.

Pri enem odlomku je pod slabo vidno valovnico metličena celotna površina spodnjega dela trupa (G292). Manjši odlomek, najden v ornici, je okrašen s pasovi kratkih navpičnih črt (G291). Za okraševanje je bil najverjetneje uporabljen glavnik.

Med manj pogoste okrase sodijo tudi skupine odtisov, ki tvorijo navpične linije, nekajkrat v kombinacijah z vodoravnimi (G55, G157 in G319), enkrat tudi navpičnimi žlebljenimi linijami (G56) in enkrat v obliki navpičnega cikcak okrasa (G204). Okras kratkih poševnih, navpičnih ali cikcak vtisnjenih črt, izvedenih največkrat z glavnikom, se v Sloveniji in Avstriji pojavlja med 7. in 9. stoletjem (npr. Ciglencečki/Strmčnik Gulič 2002, sl. 5: 1, 6; Novšak 2002a, kat. 15; Pleterski 2010, sl. 2.47; Tovornik 2002, sl. 3: 5; 4: 9, 12), pogost je npr. na območju bivše Češkoslovaške v času 9. stoletja (npr. Beranová/Lutovský 2009, sl. 79: 10, 19; 80: A, B, C; 81; 82; Hanuliak 2004, t. 3: 28; 6: 1; 32: 11; 43: 11; itd.; Kouřil 1994, sl. 10: 1; 43: 2). Zanimive so ugotovitve romunskih arheologov, da podoben okras predstavlja novost v času med 7. in 9. stoletjem na območju severno od spodnjega Podonavja, izviral pa naj bi iz srednjega Podneprovja (Teodor 2004, 398, sl. 2). V Močni je okras redko izveden v tehniki vreza (G103).

Nekatere posode iz Močne, predvsem lonce, se je dalo vsaj delno risarsko rekonstruirati. V večini primerov na osnovi primerjav z lončenino na prostoru med Češko na severozahodu, Slovaško na severovzhodu, Slovenijo na jugozahodu ter Hrvaško in srbskim Podonavjem na vzhodu in jugovzhodu, lahko najdemo primerjave tako glede oblike kakor tudi okrasa, ki so uvrščene v čas med 7. in 11/12. stoletjem. Podobne ali drugačne kombinacije istih oblik posod in okrasnih motivov so značilnost lokalne proizvodnje ter pristopa, veččnosti in domišljije posameznega lončarja pri oblikovanju in krašenju posod.

Na zgodnjerednjeveških najdiščih se pogosto pojavljajo rimske najdbe. Tako smo npr. v Močni najbližji raziskani zgodnjerednjeveški naselbini – Spodnji Senarski blizu Lenarta, najprej domnevali, da je šlo za ostanke rimske naselbine (Tica 2009, 30)⁴⁹. Tudi v Močni imamo nekaj rimskih odlomkov lončenine v nedvomno zgodnjerednjeveških plasteh (npr. G12, G47, G93, G166, G182, G195, G196, G236, G237), v že omenjeni plasti SE 38 je bil skupaj z zgodnjerednjeveško lončenino najden tudi močno izrabljen rimski novc (sl. 131)⁵⁰. V bližnji okolici Močne poznamo več rimskih gomilnih grobišč: Ruperče (ANSI 1975, 312), Strma gora (ANSI 1975, 313), Zamarkova (ANSI 1975, 302; Tica 2011), v Lormanju poleg gomil tudi ostanke antične stavbe (ANSI 1975, 302). Da je moralo biti območje okoli Močne v rimskem času poseljeno, lah-

ko sklepamo tudi zaradi njene lege. Oddaljena je namreč le dobrih 30 km od Poetovione, slabih 70 km od Flavie Solve in le nekaj kilometrov od poti med njima.

49 Šele po rezultatih radiokarbonske analize in natančnem ponovnem pregledu najdb je bilo ugotovljeno, da gre za naselbino iz časa ob koncu 6. ali na začetku 7. stoletja. Najbolj izrazita lončenina iz naselbine je bila namreč rimska (Tica 2009, G1-4).

50 Novc je opredelila Alenka Miškec iz Numizmatičnega kabineta Narodnega muzeja Slovenije.

131 Opredelitev novca iz plasti SE 38.

Grški imperialni novci

	Moesia Superior			
		Trebonianus Gallus		
*1	AE 1	251–253	Vim	Pick ?

1 LJ 82968. T.: 15,9 g. F.: 30 mm. Pol. peč.: 1. Zelo močno izrabljen. Kvadrant BK30. Sektor 1. SE 38. PN 1. KO: Močna 161. (159146).

Prazgodovinsko obdobje (faza 1)

Na najdišču nismo odkrili nobenih arheoloških ostalin, ki bi jih lahko časovno pripisali prazgodovinskemu obdobju. Precej najdb, ki se pojavljajo ali v nekaterih naplavinških plasteh ali pa v zgodnjerednjeveških in premešanih plasteh, pa kaže, da je v prazgodovinskem obdobju nekje v bližini nad zgodnjerednjeveško naselbino morala obstajati naselbina.

Naplavinške plasti, ki so nastale s plazenjem tal, so praviloma debelejše, prevladujejo rumenkasti odtenki. Odlomki keramike, ki je večinoma zaobljena (posledica transporta), so enakomerno razporejeni znotraj teh plasti, ki poleg lončenine vsebujejo še drobce oglja in ponekod lupine polžjih hišic. Večina zgodnjerednjeveških jam je bila vkopana v te plasti.

Najbolj izrazito koluvialno plast z izključno prazgodovinskimi najdbami smo poimenovali SE 54. Dokumentirana je bila v sektorju 3 in gre za do 2 m debelo naplavinsko plast (sl. 34, 35, 132). Poleg prazgodovinskih najdb (G205–G225) so se enakomerno po plasti pojavljali še drobci oglja in hišnega ometa. Podobno bi lahko rekli tudi za plast SE 3, ki pa je bila v nasprotju s plastjo SE 54 tik pod ornico ali pa pod zgodnjerednjeveškimi plastmi (sl. 27, 32, 125), zato imamo v njej najdbe iz različnih arheoloških obdobj (G240–G253).

V Močni predstavljajo daleč največ prazgodovinskih najdb odlomki lončenine in nekaj odlomkov glinenih izdelkov⁵¹. Primerjave za najdbe iz plasti SE 54 najdemo na štajerskih, prekmurskih in severnohrvaških najdiščih iz časa pozne bronaste in zgodnje starejše železne dobe.

Motiv snopov poševnih in ravnih linij ter šrafiranih trikotnikov (G212) poznamo s štajerskih najdišč že v srednji in na začetku pozne bronaste dobe. Lahko gre za vrezan (Bartl/Fürnholzer

2007, t. 2: 6, 7; Dular 2002, 159, sl. 11: 012, 013; Dular/Šavel/Tecco Hvala 2002, t. 8: 1–4; 55: 15–20; Tiefengraber 2007, sl. 8: 4, 7, 9; 9; 17) ali tako kakor pri našem odlomku posode za žlebljen okras (Bartl/Fürnholzer 2007, t. 2: 8–11; 3: 1–4; Tiefengraber 2007, sl. 5: 1; 15: 16). Podobni žlebljeni okrasji se pojavljajo tudi kasneje v pozni bronasti dobi (Črešnar 2010, sl. 4: 24, t. 16: 10; Oman 1981, t. 15: 9). Okraševanje roba ustja posod s poševnimi vrezji (G209) poznamo tako iz pozne bronaste kakor tudi starejše železne dobe (Črešnar 2010, sl. 4: 21; Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 5: 6; 12: 10; 15: 18; itd.; Kerman 2011a, G568; Lamut 1988–89, t. 2: 7; 12: 14; 14: 3; itd.; Tomanič Jevremov 1988–89, t. 6: 6; 11: 6).

Podobno velja tudi za večino drugih najdb iz plasti SE 54, kakršne so npr. kroglasta skleda (G205) (Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 99: 4, 6; Kerman 2011a, G179, G217, G278; itd.; Lamut 1988–89, t. 8: 7; 23: 7; Oman 1981, t. 43: 4, 6; Pahič 1972, t. 26: 8; Pavišič 1993, t. 5: 1, 3), konična skleda (G208) (Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 1: 12; 78: 1; Kerman 2011c, G337; Müller Karpe 1959, t. 109: G/1; 113: E/2; 116: 49 51; Oman 1981, t. 7: 5; 31: 16; Šavel/Sankovič 2011, G305; Teržan 1990, t. 8: 6; 37: 6, 9, 12, 15; itd.; Tica 2007, G175), držaj (G220) (Črešnar 2010, sl. 22: G1079, G150; Karavanič 2009, t. 32: 5; Teržan 1990, t. 8: 23) ali lonec s cilindričnim vratom (G206) (Črešnar 2010, sl. 15: G1144; Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 26: 1; Karavanič 2009, t. 8: 1; Kerman 2011a, G574; Oman 1981, t. 41: 7; Pahič 1985, t. 2: 10; Šavel/Sankovič 2011, G300, G366; Tica 2007, G201, G319, G321).

Na nekaj odlomkih posod se pojavljajo tako gladka kakor razčlenjena rebra (G213–G217), ki za kronološko vzporejanje niso zanimiva, najdemo pa jih v večjem številu na skorajda vseh najdiščih iz časa bronaste in železne dobe (npr. Črešnar 2010, sl. 4: 50–65; Dular 1982, 85 s; 2002, 155; Kerman 2011c, 44). Enako velja za svitke (G223), ki so prav tako kronološko neobčutljivi, najdemo pa jih prav tako v vseh naselbinah iz bronaste in

51 V Močni nedvomno prazgodovinskemu obdobju lahko pripišemo še bronasto iglo (G316), najdeno na deponiji, in odlomek bronaste žice, mogoče zapetnice (G224) in kamnito praskalo (G225) iz plasti SE 54.

132 Plasti SE 50–54.

starejše železne dobe (npr. Dular/Šavel/Tecco Hvala 2002, t. 12: 8; Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 16: 13, 14; 21: 17, 18; 32: 9; Karavanič 2009, t. 41: 4, 9; 43: 5; 44: 4; 45: 6; Lamut 1988–89; t. 4: 8; 5: 12, 13; 6: 8; 17: 22; itd.; Teržan 1990, t. 24: 16; 27: 11–34; Tica 2007, G408; itd.).

Glinast valjast predmet (G218)⁵² bi bil lahko čep ročaja. Podobne čepaste zaključke ročajev poznamo s pomurskih najdišč, ki so dijo v lasinjsko kulturo (Šavel 1994, pr. 8: 3; 12: 16; 13: 8; Šavel/Karo 2012, G278, G279, G423, itd.; Šavel/Sankovič 2011, G31), vendar se čepasti zaključki ročajev pojavljajo tudi v pozni bronasti in starejši železni dobi (npr. Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 120: 4⁵³; Kerman 2011a, G561; Šavel/Sankovič 2011, G262, G340).

Tudi prazgodovinskim najdbam iz plasti SE 3 najdemo primerjave na najdiščih iz časa pozne bronaste in starejše železne dobe v vzhodni Sloveniji in na severnem Hrvaškem. Poleg odlomka ostentja z okrasom razčlenjenega rebra (G246), aplicirane bradavice (G247), jezičastega držaja (G248) in piramidalne uteži (G251)⁵⁴ lahko v čas kulture žarnih grobišč in starejšo železno dobo uvrstimo tudi odlomek sklede s poševno našlebljenim ustjem (G240) (npr. Črešnar 2006, t. 5: grob 1/1; 7: grob 5/1; Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 1: 3; 2: 7; 8: 6; 10: 4; 11: 2, 4; itd.; Karavanič 2009, T. 20: 8; 21–23; 24: 1, 2; Müller Karpe 1959, t. 109: E2; 112: G1; 120: 31, 36, 44; itd.; Oman 1981, t. 8: 5–8; 10: 13, 15; 11: 5; itn.; Pahič 1957, t. 2: 1; 1972, t. 22: 10; 36: 7, 8; Pavišič 1993, t. 5: 7, 8; 8: 6; Teržan 1990, sl. 1: 22; 4: 8; 8: 6; itn.; Tica 2007, G174, G252–G258; Tomanič Jevremov 1998–89, t. 11: 6; 18: 5; itd.) in odlomek lonca (G244), verjetno ovalne oblike z rahlo izvitim ustjem (npr. Črešnar 2006, sl. 27: L10; t. 2: grob 5/1993: 2; Dular 2002, sl. 4: L1; 19: L1).

Najdbe, ki kažejo na poznobronasto in/ali starejše železnodobno poselitev Močne, so se pojavljale tudi v nedvomno zgodnj srednjeveških in premešanih plasteh. Naj posebej omenimo še odlomek posode s pšedvovrvičastim okrasom (G232), ki mu najdemo primerjave npr. v Rifniku (Teržan 1990, sl. 10: 18), Radvanju (Teržan 1990, t. 67: 5, 6), Ormožu (Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 15: 6; 21: 9; 22: 19; itd.; Lamut 1988–89, t. 3: 2; 5; 3, 5; 6: 2, 6; itd.) in Kalniku (Karavanič 2009, t. 31: 8–11; 40: 3, 7) ter odlomek črno premazane posode z okrasom poševnih kanelur in vtisa (G13) s primerjavami na okrasih črno premazane

lončenine iz časa starejše železne dobe na Pošteli (Teržan 1990, t. 6: 21, 22; 11: 4).

Najbolj vpadljiva prazgodovinska najdba iz Močne pa je bronasta igla s kanelirano plosko glavico (G316), ki pa je bila žal najdena po deževnem dnevu na deponiji. Gre za tip, ki je tipičen za fazo II kulture žarnih grobišč v medrečju Drave, Donave in Save – BdD / HaA1 (Vinski Gasparini 1973, 74, 94, t. 26: 6; 52: 30, 31, 33, 34; 53: 1, 2), Močni najbližje najdišče s podobno iglo, uvrščeno v HaA, pa je Rabelčja vas na Ptuj (Dular 2002, sl. 22: 2; Strmčnik Gulič 1988–89, t. 4: 25). Od vseh najdb lahko zanesljivo uvrstimo v poznolatsensko obdobje le že omenjeni odlomek grafitne lončenine (G11), kar pa je premalo, da bi lahko govorili o kakršnikoli mlajše železnodobni poselitvi Močne.

52 Podoben je tudi še manj ohranjen glinast odlomek iz iste plasti G219.

53 Pri odlomku iz Ormoža lahko le domnevamo, da gre za čepast zaključek ročaja.

54 Tako kakor gladka in razčlenjena rebra na posodah tudi aplikacije bradavic na posodah (npr. Črešnar 2010, sl. 4: 45, 46; Dular/Šavel/Tecco Hvala 2002, t. 11: 4; 27: 10, 11; 30: 4; 55: 10; Lamut 1988–89, t. 26: 19; Oman 1981, t. 37: 11; 54: 3; Pahič 1972, t. 1: 13; Pavišič 1993, t. 7: 3; Teržan 1990, sl. 22: 5; t. 1: 9; Tica 2007, G173, G249), jezičasti držaji (npr. Dular 2002, 155, sl. 10: D3; Dular/Šavel/Tecco Hvala 2002, t. 37: 9; 55: 5; 62: 14; Karavanič 2009, t. 33: 3, 4; Oman 1981, t. 6: 11; 15: 7; Teržan 1990, t. 25: 16; Tica 2007, G229, G337–G342) in piramidalne uteži (npr. Dular/Šavel/Tecco Hvala 2002, t. 9: 1; 22: 15, 16; 23: 2; itd.; Dular/Tomanič Jevremov 2010, t. 13: 14; 27: 22; 28: 5, 12; itd.; Lamut 1988–89, t. 2: 10; 7: 3; 14: 10; 16: 2, 7; itd.; Karavanič 2009, t. 42: 5–7; 43: 1–4; Kerman 2011a, G178, G208, G433, itd.; 2011c, G317; Šavel/Sankovič 2011, G238, G273, G274, G343, G348; itd.; Teržan 1990, t. 1: 17, 18; 2: 21, 23; 3: 13, 14; 5: 20; itd.) kronološko niso zanimivi, se pa pojavljajo tudi v pozni bronasti in starejši železni dobi.

Recentne najdbe in strukture (faza 3)

Recentna je ornica (SE 1), ki je prekrivala celotno območje izkopnega polja. Nastala je kot posledica sodobnega oranja. V bližnji preteklosti sta na tem mestu stala manjši sadovnjak in travnik, kar je razvidno s fotografij, ki jih je prinesla na vpogled lastnica parcele.

Nadalje smo v to obdobje uvrstili gradnje iz najnovejšega ali polpreteklega časa. Mednje sodi vodovod, ki z vodo oskrbuje del vasi Močna in smo ga zasledili v kvadrantih AN21, A019, A020, AP19 in AP18. Vkopan je bil z vrha travne ruše in poteka približno v smeri sever–jug.

Tudi fitomorfne in zoomorfne ostaline so novejšega datuma, denimo ostanki sprhnelih debel in korenin ter luknje živali (rovi, gnezda), ki smo jih sprva zamenjali za jame za kole, za vse pa je značilno, da so nekoliko bolj rahle od okolne prsti, nekoliko temnejše (zaradi večje prisotnosti organskih snovi) in nepravilnih, pogosto zavitih, vijugastih oblik. Lahko so zelo globoke, v njih smo našli redke premešane najdbe.

Kot recentno smo označili tudi približno 1 x 1 m veliko kvadratno jamo, verjetno testno sondo prejšnjih terenskih pregledov. Zaradi velike gostote recentnih najdb sodi v to obdobje tudi plast glinenega in peščenega melja olivno rjave barve (SE 166), ki se je razprostirala v kvadrantih BB33–BB35, BC33, BC34 in delno v BA33–BA35. Prekrivala je zgostitev lepa, kamenja in lončenine (SE 167) ter zgodnj srednjeveško plast SE 163. Dokumentirana je bila v preseku P 12 (sl. 40), v tlorisu pa smo jo glede na njen recentni nastanek odstranili strojno. Poleg recentnih najdb je plast vsebovala tudi precej zgodnj srednjeveške keramike kot posledico recentnega oranja, ki je poškodovalo niže ležeče zgodnj srednjeveške plasti.

Katalog arheološkega gradiva

Inventarne številke Pokrajinski muzej v Mariboru (17694–18022).

Vse najdbe hrani Pokrajinski muzej v Mariboru.

Opis najdb je izveden po oblikovno tehnološkem in tipološkem obrazcu, kakršnega predlaga Milena Horvat (Horvat 1989, 29 ss; 1999, 145 ss). Navedene najdbe predstavljajo le izbor najdb z arheološkega najdišča Močna. Za opis okrasov na lončenini smo uporabili prirejeno predlogo Andreja Pleterskega (Pleterski 2010, sl. 2.42).

Kriteriji

Zrnatost (Horvat 1989, 30)

- 1. fino zrnata** zrna velikosti od 0,2 do 0,5 mm v glineni masi
- 2. drobno zrnata** zrna velikosti od 0,5 do 1,0 mm v glineni masi
- 3. srednje zrnata** zrna velikosti od 1,0 do 2,0 mm v glineni masi
- 4. zrnata** zrna velikosti od 2,0 do 3,0 mm v glineni masi
- 5. grobo zrnata** zrna v glineni masi so večja od 3 mm

Površina na otip (Horvat 1989, 31)

- 1. raskava** čutimo ostre nepravilnosti, kot smirkov papir
- 2. hrapava** čutimo nepravilnosti
- 3. gladka** nepravilnosti ne čutimo
- 4. mazasta** če povlečemo s prstom po površini, delci od površine odstopijo in na prstu ostane sled
- 5. prašnata** delci se ločijo od površine, a ne puščajo sledov na prstu

Obdelava površine (Horvat 1989, 31)

- 1. groba** grobe poteze prstov ali lončarskega orodja
- 2. delno glajena** fine poteze prstov ali lončarskega orodja
- 3. glajena** poteze prstov ali lončarskega orodja so komaj zaznavne
- 4. glajena na sij**

Kratice

ohr.	ohranjeno(a)	d.	dno
najv.	največja	db.	debelina
dl.	dolžina	SE	stratigrafska enota
v.	višina	P	preseki
š.	širina	sek.	sektor
pr.	premer	kv.	kvadrant
u.	ustje	inv. št.	inventarna številka

**1 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17694**

Lonec, več odlomkov ostenja. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo rjava; okras-žlebljenje; motiv-med več vodoravnimi črtami dva valovita pasova črt; najv. ohr. v. 12,7 cm; š. 12,2 cm.

**2 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17695**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, verjetno dodelan na lončarskem vretenu; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj blede rjava in svetlo siva, znotraj temno siva; okras-vrez in žlebljenje; motiv-poševni, navpični in vodoravni pasovi črt; dl. 6,1 cm; š. 4,2 cm.

**3 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17696**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, verjetno dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj in znotraj blede rjava in svetlo siva; okras-vrez in žlebljenje; motiv-navpični in vodoravni pasovi črt; dl. 5,2 cm; š. 4,4 cm.

**4 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17697**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje; motiv-štiri vodoravne linije, nad njimi valovit pas črt; dl. 4,0 cm; š. 4,1 cm.

**5 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17698**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-blede rjava; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; dl. 5,0 cm; š. 3,5 cm.

**6 SE 7, sek. 1, kv. BI29,
inv. št. 17699**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj blede rjava, znotraj siva; dl. 2,8 cm; š. 3,6 cm.

**7 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17700**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-temno rjava; dl. 2,5 cm; š. 3,6 cm.

**8 SE 7, sek. 1, kv. BI30,
inv. št. 17701**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj sivo rjava, znotraj siva; pr. u. 19,1 cm; dl. 2,1 cm; š. 8,3 cm.

**9 SE 26, sek. 1, kv. BI29,
inv. št. 17702**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; ohr. v. 3,3 cm; dl. 6,1 cm.

**10 SE 106, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17703**

Odlomek roba ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; pr. u. 13,0 cm; dl. 2,4 cm; š. 4,4 cm.

**11 SE 101, sek. 1, kv. BI33,
inv. št. 17704**

Lonec. Odlomek roba ustja. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata iz grafitne gline; površina-mazasta in glajena; barva-siva; pr. u. 28,8 cm; dl. 4,6 cm; š. 12,1 cm.

**12 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17705**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; pr. u. 15,5 cm; dl. 4,2 cm; š. 3,7 cm.

**13 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17706**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj in znotraj črn premaz; okras-kanelure in vtis; motiv-poševne črte in vtisjena pika; dl. 3,1 cm; š. 4,2 cm.

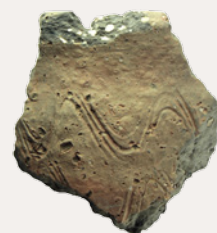
**14 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17707**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj oranžno rjava, znotraj sivo rjava; okras-modelirana bradavica; dl. 2,3 cm; š. 2,6 cm.

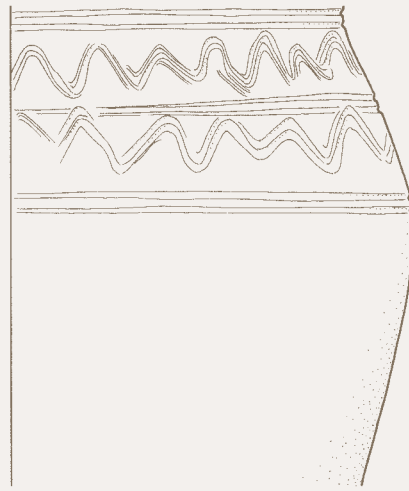
**15 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17708**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; dl. 3,9 cm; š. 3,6 cm.

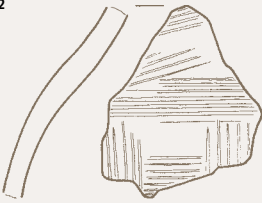

M1:2

1

2

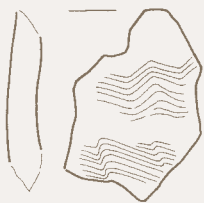
3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

SE 7 1-8
 SE 26 9
 SE 106 10
 SE 101 11-15

**16 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17709**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-svetlo siva; pr. u. 12,0 cm; dl. 2,7 cm; š. 3,5 cm.

**17 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17710**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva, dno zunaj svetlo rjavo; pr. d. 8,2 cm; ohr. v. 1,5 cm.

**18 SE 101, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17711**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-rjava, delno temno siva-ožgano, dno zunaj svetlo rjavo; pr. d. 6,7 cm; ohr. v. 1,4 cm.

**19 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17712**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj sivo rjava, znotraj svetlo rjava; dl. 2,0 cm; š. 2,9 cm.

**20 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17713**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-temno siv premaz na temno oranžni podlagi; pr. u. 26,2 cm; dl. 2,8 cm; š. 4,6 cm.

**21 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17714**

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; pr. u. z robom 22,3 cm, dl. 3,2 cm, š. 4,4 cm.

**22 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17715**

Odlomek roba ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; dl. 2,5 cm; š. 3,2 cm.

**23 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17716**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno, dodelana na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj sivo rjava s prismojeni ostanki, znotraj oranžno do svetlo siva, zunaj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih črt; pr. u. 35,8 cm; dl. 6,4 cm; š. 6,3 cm.

**24 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17717**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem-del roba ustja deformiran. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva, notranji rob ustja črn; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; pr. u. 14,5 cm; dl. 3,3 cm; š. 6,6 cm.

**25 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17718**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava do siva, znotraj svetlo rjava, notranji rob ustja temno siv; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; pr. u. 24,7 cm; dl. 5,3 cm; š. 6,9 cm.

**26 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17719**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; okras-žlebljenje; motiv-pod vodoravnimi linijami valovit pas črt, ki gre čez vodoravne linije; pr. u. 13,8 cm; dl. 4,7 cm; š. 5,6 cm.

**27 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17720**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; pr. u. 27,3 cm; dl. 3,8 cm; š. 5,7 cm.

**28 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17721**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-bledo rjava, pr. u. 21,7 cm; dl. 3,1 cm; š. 4,6 cm.

M 1:2

16

17

18

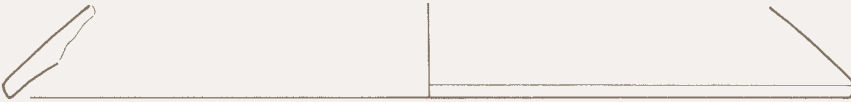
19

20

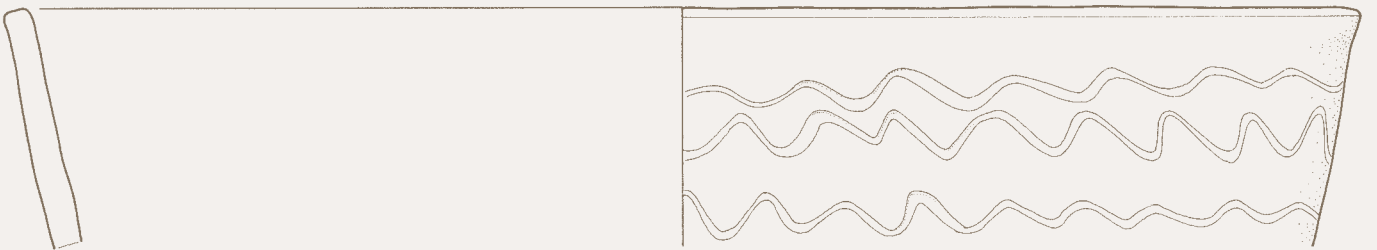
21

22

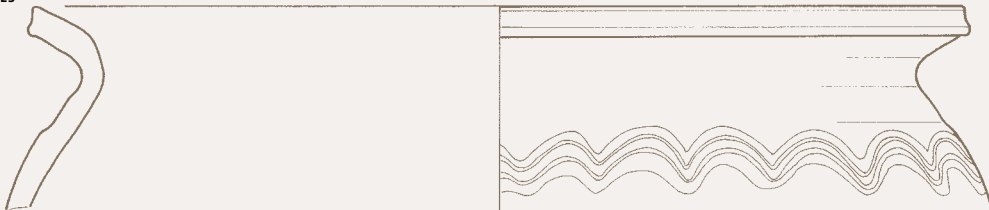
23

24

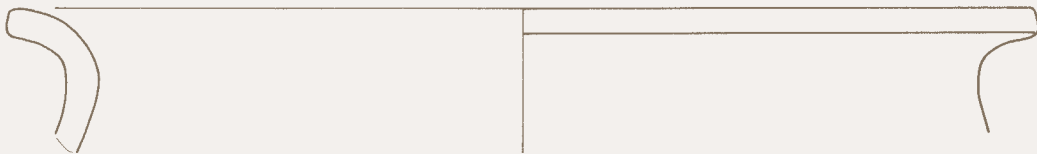
25

26

27

28

SE 101 16-18
SE 2 19-28

**29 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17722**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj in znotraj na robu ustja rjava, znotraj črna; pr. u. 16,8 cm; dl. 1,6 cm; š. 4,7 cm.

**30 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17723**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj črna; pr. u. 17,2 cm; dl. 2,6 cm; š. 4,5 cm.

**31 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17724**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in glajena; barva-zunaj siva, znotraj črna; pr. u. 17,0 cm; dl. 3,8 cm; š. 3,9 cm.

**32 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17725**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo rjava siva, rob znotraj črn; pr. u. 19,5 cm; dl. 2,4 cm; š. 6,2 cm.

**33 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17726**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Najverjetneje izdelan prostoročno in dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj temno blede rjava, znotraj temno siva; pr. u. 13,8 cm; dl. 1,9 cm; š. 3,8 cm.

**34 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17727**

Odlomek roba ustja posode. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva, znotraj temnejša; pr. u. 20,1 cm; dl. 2,0 cm; š. 4,6 cm.

**35 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17728**

Lonec. Odlomek roba ustja. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna (premaz); pr. u. 16,7 cm; dl. 2,3 cm; š. 4,9 cm.

**36 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17729**

Lonec. Odlomek roba ustja. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-črna (premaz); pr. u. 11,7 cm; dl. 1,6 cm; š. 4,2 cm.

**37 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17730**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svtelo rjava, zunaj delno siva; dl. 4,4 cm; š. 3,2 cm.

**38 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17731**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-temno siva, znotraj prismojeni ostanki; dl. 3,7 cm; š. 4,0 cm.

**39 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17732**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj blede rjava, znotraj delno svetlo siva; dl. 2,3 cm; š. 2,6 cm.

**40 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17733**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj delno blede rjava, delno siva; dl. 1,6 cm; š. 3,1 cm.

**41 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17734**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava siva, znotraj črna; dl. 2,4 cm; š. 2,5 cm.

**42 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17735**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo rjava, zunaj sivkasta; dl. 1,6 cm; š. 3,1 cm.

**43 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17736**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-blede rjava; dl. 2,1 cm; š. 2,8 cm.

**44 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17737**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-sivkasto svetlo oranžna; dl. 2,6 cm; š. 3,5 cm.

**45 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17738**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-temno siva, znotraj prismojeni ostanki; dl. 2,1 cm; š. 3,7 cm.

**46 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17739**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; dl. 1,4 cm; š. 3,1 cm.

**47 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17740**

Lonec. Odlomek roba ustja. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-rjava, znotraj del roba črn; dl. 0,9 cm; š. 3,3 cm.

**48 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17741**

Lonec. Odlomek roba ustja. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-oranžno rjava, zunanji rob temno siv; dl. 2,5 cm; š. 3,5 cm.

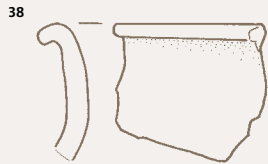
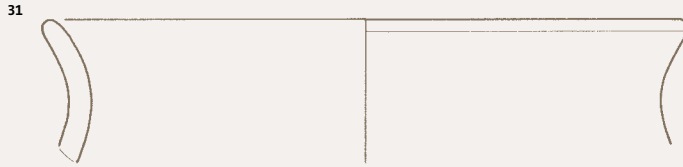
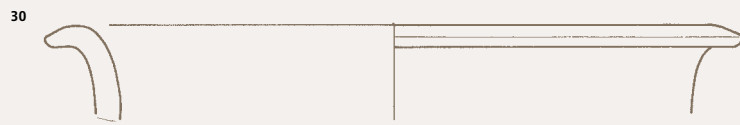
**49 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17742**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena na sij; barva-siva; pr. u. 13,1 cm; dl. 2,5 cm; š. 5,1 cm.

**50 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17743**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-črn premaz; pr. u. 18,6 cm; dl. 2,1 cm; š. 4,2 cm.

M 1:2

SE 2

**51 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17744**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva; pr. u. 15,4 cm; dl. 2,2 cm; š. 3,6 cm.

**52 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17745**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj bledo rjava, znotraj siva; okras-žlebljenje; motiv-horizontalne linije; pr. u. 16,4 cm; dl. 4,8 cm; š. 4,7 cm.

**53 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17746**

Lonec. Odlomek ostenja. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo rjava; okras-žlebljenje; motiv-več vodoravnih linij; dl. 3,3 cm; š. 4,8 cm.

**54 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17747**

Odlomek ostenja posode. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj črna, znotraj rjav premaz; okras-žlebljenje; motiv-več vodoravnih linij, spodaj jih seka valovita črta; dl. 2,7 cm; š. 2,9 cm.

**55 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17748**

Odlomek ostenja posode. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj bledo rjava, znotraj temno siva; okras-odtis in žlebljenje; motiv-med več vodoravnimi črtami navpične črte odtisov; dl. 3,1 cm; š. 3,8 cm.

**56 SE 2, sek. 1, kv. BK32,
inv. št. 17749**

Odlomek ostenja posode. Posoda je bila vsaj dodelana na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna; okras-odtis in žlebljenje; motiv-med več vodoravnimi linijami navpične linije odtisov, pod vodoravnimi črtami še trak navpičnih črt; dl. 4,9 cm; š. 3,6 cm.

**57 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17750**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, verjetno dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo, znotraj temno siva; okras-kaneliranje; motiv-vodoravno in navpično razporejene dvojne črte, ki tvorijo pravokotnike; dl. 4,3 cm; š. 3,6 cm.

**58 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17751**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj rjava in svetlo siva, zunaj črna; okras-žlebljenje in odtis z orodjem s prirejeno konico; motiv-zgoraj večkratna razvlečena valovita črta, pod njo dvojna razvlečena, prekinjena valovita črta; dl. 4,0 cm; š. 3,7 cm.

**59 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17752**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje in odtis z orodjem s prirejeno konico; motiv-pod vodoravnimi črtami večkratne valovite črte in kratki trojni odtisi; dl. 3,9 cm; š. 3,2 cm.

**60 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17753**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj temno rjava; okras-kaneliranje; motiv-pod vodoravnimi črtami dva valovita pasova črt, ki delno segata eden čez drugega; dl. 4,5 cm; š. 6,5 cm.

**61 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17754**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj bledo rjava; okras-žlebljenje; motiv-pod valovitim pasom črt več vodoravnih črt, pod njimi trije trikotniki iz kratkih, večkratnih linij; dl. 3,9 cm; š. 4,6 cm.

**62 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17755**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj bledo rjava; okras-žlebljenje; motiv-izmenjujoči se pasovi vodoravnih črt in valoviti pasovi črt; dl. 4,8 cm; š. 4,7 cm.

**63 SE 2, sek. 1, kv. B132,
inv. št. 17756**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; okras-žlebljenje in kaneliranje; motiv-dve vodoravni črti pod valovitim pasom črt; dl. 3,8 cm; š. 3,4 cm.

**64 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17757**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj črna; okras-kaneliranje in žlebljenje; motiv-valovit pas črt pod vodoravnimi črtami; dl. 3,4 cm; š. 2,2 cm.

**65 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17758**

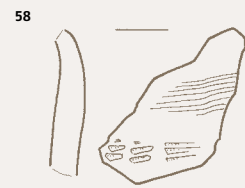
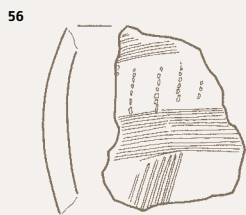
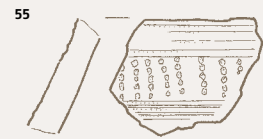
Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj črna; okras-kaneliranje; motiv-pod vodoravnimi črtami valovit pas črt; dl. 3,3 cm; š. 3,0 cm.

**66 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17759**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo siva, znotraj bledo rjava do svetlo siva; okras-žlebljenje; motiv-poševen pas črt pod vodoravnimi črtami; dl. 3,3 cm; š. 3,0 cm.

**67 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17760**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj rdečkasto rjava; okras-žlebljenje; motiv-dva valovita pasova; dl. 3,8 cm; š. 3,4 cm.

68 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17761

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-črna, znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-dva valovita pasova; dl. 2,9 cm; š. 2,3 cm.

69 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17762

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj temno siva; okras-kaneliranje; motiv-valovit pas; dl. 2,2 cm; š. 3,2 cm.

70 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17763

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; okras-žlebljenje; motiv-valovita pasova črt; dl. 3,8 cm; š. 3,4 cm.

71 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17764

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 4,4 cm; š. 3,4 cm.

72 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17765

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; okras-kaneliranje; motiv-valovita pasova črt; dl. 3,8 cm; š. 3,3 cm.

73 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17766

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; okras-aplicirano rebro; dl. 3,6 cm; š. 4,4 cm.

74 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17767

Odlomek ostenja posode z držajem. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj črna; dl. 3,9 cm; š. 3,2 cm.

75 SE 2, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17768

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-črna; dl. 2,1 cm; š. 2,0 cm.

76 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17769

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-rdečkasto oranžna; pr. d. 13,2 cm; dl. 2,5 cm; š. 7,2 cm.

77 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17770

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj bledo rjava; pr. d. 9,8 cm; ohr. v. 3,5 cm.

78 SE 2, sek. 1, kv. BJ33,
inv. št. 17771

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo rjava, spodnji del dna svetlo siv; pr. d. 9,2 cm; ohr. v. 3,7 cm.

79 SE 2, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17772

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj temno siva; pr. d. 7,1 cm; ohr. v. 3,3 cm.

80 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17773

Odlomek ustja posode. Masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svetlo rjava, znotraj rdečkasto rjava; dl. 3,2 cm; š. 3,6 cm.

81 SE 2, sek. 1, kv. BK32,
inv. št. 17774

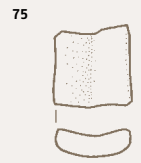
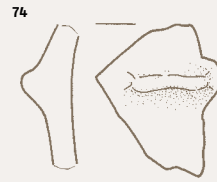
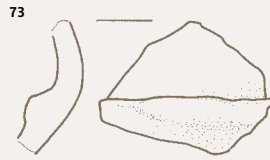
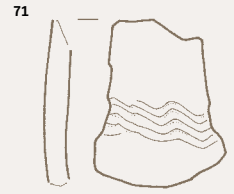
Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rjava, znotraj siva; ohr. v. 2,1 cm; dl. 4,4 cm.

82 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17775

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-bledo rjava; pr. d. 9,0 cm; ohr. v. 2,1 cm.

83 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17776

Več odlomkov dna posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-bledo rjava; pr. d. 12,4 cm; ohr. v. 2,3 cm.

**84 SE 2, sek. 1, kv. BJ32,
inv. št. 17777**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-rjava, delno črna; pr. d. 9,2 cm; ohr. v. 1,9 cm.

**85 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17778**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava siva, znotraj svetlo rjava; pr. d. 6,8 cm; ohr. v. 1,7 cm.

**86 SE 2, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17779**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj temno siva; ohr. v. 2,2 cm; dl. 4,8 cm.

**87 SE 43, sek. 3, kv. BH26,
inv. št. 17780**

Odlomek ostenja posode. Verjetno izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj temno rjava znotraj nekoliko temnejša; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 2,2 cm; š. 3,4 cm.

**88 SE 51, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17781**

Odlomek ostenja posode. Verjetno izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo rjava; okras-kaneliranje; motiv-valovit pas črt; dl. 2,1 cm; š. 2,7 cm.

**89 SE 51, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17782**

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-hrapava in glajena; barva-siva; okras-gre za poškodbe na lončeni in ne za okras nepravilnih vezanih linij; dl. 3,9 cm; š. 4,1 cm.

**90 SE 51, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17783**

Odlomek roba ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj rdečkasto svetlo rjava, znotraj siva; dl. 1,6 cm; š. 3,1 cm.

**91 SE 51, sek. 3, kv. BI26,
inv. št. 17784**

Odlomek roba ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; dl. 1,6 cm; š. 2,4 cm.

**92 SE 51, sek. 3, kv. BH26,
inv. št. 17785**

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna; dl. 3,2 cm; š. 4,4 cm.

**93 SE 51, sek. 3, kv. BH26,
inv. št. 17786**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo oranžna; pr. d. 3,0 cm; ohr. v. 1,4 cm.

**94 SE 52, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17787**

Odlomek ostenja posode. Verjetno izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo rjava; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt nad več vodoravnimi črtami; dl. 3,9 cm; š. 4,1 cm.

**95 SE 52, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17788**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna; okras-kaneliranje; motiv-vodoravna linija; dl. 2,4 cm; š. 2,3 cm.

**96 SE 52, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17789**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in glajena; barva-zunaj svetlo oranžna, znotraj rjava; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,4 cm; š. 4,8 cm.

**97 SE 52, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17790**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in glajena; barva-zunaj blede rdeča, znotraj rjava; okras-aplicirano rebro; motiv-vodoravno razčlenjeno rebro; dl. 3,1 cm; š. 4,4 cm.

**98 SE 53, sek. 3, kv. BG25,
inv. št. 17791**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj blede rjava, znotraj črna; okras-glavničenje po celotni površini odlomka; dl. 4,0 cm; š. 4,0 cm.

**99 SE 53, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17792**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-temno siva; okras-žlebljenje; motiv-pod štirimi vodoravnimi črtami črte v obliki črke X; dl. 4,3 cm; š. 3,8 cm.

**100 SE 53, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17793**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-temno rjava; pr. d. 10,5 cm; ohr. v. 2,7 cm.

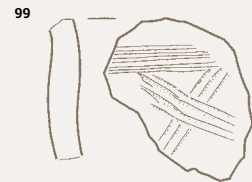
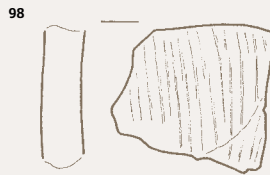
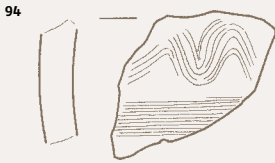
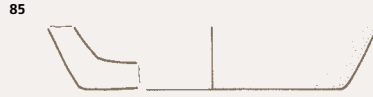
**101 SE 53, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17794**

Odlomek svitka. Masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba, a močno poškodovana; barva-oranžna, prelom v notranjosti siv; š. svitka 3,6 cm.

**102 SE 51-53, sek. 3, kv. BL24,
inv. št. 17795**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata iz grafitne gline; površina-raskava in glajena; barva-siva; dl. 2,8 cm; š. 2,6 cm.

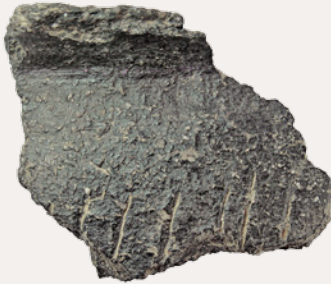

- SE 2 84-86
- SE 43 87
- SE 51 88-93
- SE 52 94-97
- SE 53 98-102

Objekt 9

**103 SE 5, sek. 1, kv. BC31,
inv. št. 17796**

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-raskava in glajena; barva-črna; okras-vrez; motiv-ponavljajoči se poševni vrezi; dl. 4,3 cm; š. 5,4 cm.

**104 SE 164, sek. 1, kv. BA34,
inv. št. 17797**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj črna; okras-žlebljenje in odtis z orodjem s prirejeno konico; motiv-valovita črta pod vodoravnim nizom odtisov; dl. 2,8 cm; š. 4,1 cm.

**105 SE 163, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17798**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj zgornji del črn, trebuh rjav, znotraj črn; okras-kaneliranje, znotraj vidni sledovi metliččenja; motiv-med dvema pasovoma vodoravnih črt trije valoviti pasovi črt; pr. u. 16,8 cm; ohr. v. 8,1 cm.

**106 SE 163, sek. 1, kv. BC33,
inv. št. 17799**

Lonec. Več odlomkov ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjavo siva, znotraj siva, znotraj tudi prismojeni ostanki; okras-kaneliranje; motiv-valoviti pasovi črt po celotnem zgornjem delu trupa; pr. u. 14,2 cm; ohr. v. 11,3 cm.

**107 SE 163, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17800**

Lonec. Odlomek roba ustja z ostenjem-del roba ustja deformiran. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj črna, znotraj siva; pr. u. 16,7 cm; dl. 2,6 cm; š. 6,6 cm.

**108 SE 163, sek. 1, kv. BA33,
inv. št. 17801**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo siva, ohranjen premaz; okras-kaneliranje; motiv-valovita črta; pr. u. 12,6 cm; dl. 3,4 cm; š. 5,2 cm.

**109 SE 163, sek. 1, kv. BA33,
inv. št. 17802**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-temno siva; okras-žlebljenje; motiv-poševna pasova črt; pr. u. 19,9 cm; dl. 3,5 cm; š. 5,2 cm.

**110 SE 163, sek. 1, kv. BA33,
inv. št. 17803**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem-del roba ustja deformiran. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-temno siva, zunaj in znotraj prismojeni ostanki; pr. u. 18,5 cm; dl. 2,8 cm; š. 6,1 cm.

**111 SE 163, sek. 1, kv. AZ34,
inv. št. 17804**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delo glajena; barva-zunaj temno siva, znotraj svetlo siva; pr. u. 14,5 cm; dl. 6,8 cm; š. 3,3 cm.

M 1:2

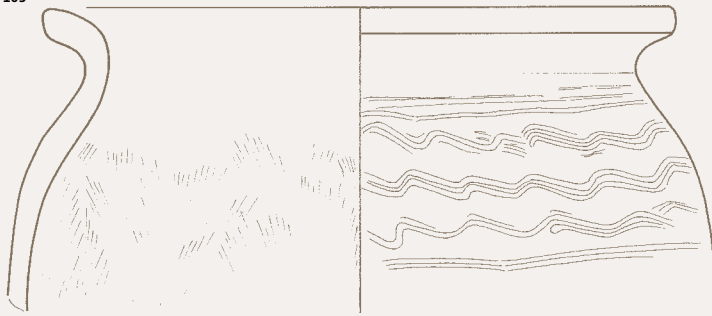
103

104

105

106

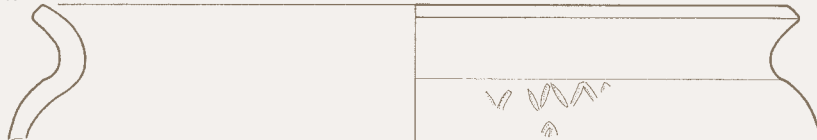
107

108

109

110

111

SE 5 103
SE 164 104-111

**112 SE 163, sek. 1, kv. BC33,
inv. št. 17805**

Odlomek roba ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj siva; dl. 2,2 cm; š. 3,1 cm.

**113 SE 163, sek. 1, kv. BA33,
inv. št. 17806**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj svetlo siva, zunaj in znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-valovita pasova črt; dl. 4,3 cm; š. 7,2 cm.

**114 SE 163, sek. 1, kv. BA33,
inv. št. 17807**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj rjava; okras-kaneliranje; motiv-navpični in vodoravni pasovi črt; dl. 4,6 cm; š. 5,0 cm.

**115 SE 163, sek. 1, kv. BC33,
inv. št. 17808**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj rdečkasto rjava, znotraj črna; okras-kaneliranje; motiv-pasovi več vodoravnih črt, nad njimi valovit pas črt; dl. 3,9 cm; š. 3,3 cm.

**116 SE 163, sek. 1, kv. BC33,
inv. št. 17809**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj temno siva; okras-kaneliranje; motiv-pas treh vodoravnih črt; dl. 4,3 cm; š. 3,8 cm.

**117 SE 163, sek. 1, kv. AZ34,
inv. št. 17810**

Odlomek dna posode z ostenje. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj bledo orjava, ponekod rdečkasta, znotraj siva, lisasta; pr. d. 21,7 cm; ohr. v. 2,7 cm.

**118 SE 163, sek. 1, kv. AZ34,
inv. št. 17811**

Odlomek krožnika, imitacija terre sigillate. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo oranžna, znotraj ostanki premaza, okras-kaneliranje in vrez; motiv-med vodoravnimi črtami kratki navpični vrez; dl. 4,2 cm; š. 5,9 cm.

**119 SE 163, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17812**

Del noža. Železo. Ohr. dl. 4,7 cm; najv. š. 1,1 cm; najv. db. 0,25 cm.

**120 SE 163, sek. 1, kv. BB32,
inv. št. 17813**

Železen predmet. Dl. 9,8 cm; najv. š. 3,3 cm; db. 0,7 cm.

**121 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17814**

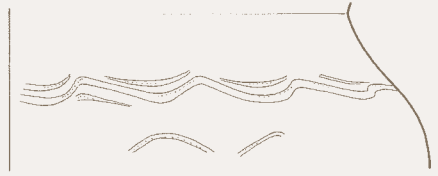
Lonec. Izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj in znotraj lisasta-oranžna, rjava in siva, posoda ponovno prežgana; okras-kaneliranje; motiv-trakovi vodoravnih črt po celotni površini lonca; na dnu lonca znak lončarja; v. 14 cm; pr. u. 9,4 cm; pr. d. 6,8 cm.

M 1:2

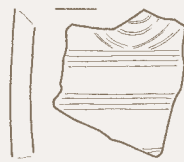
113

114

115

116

117

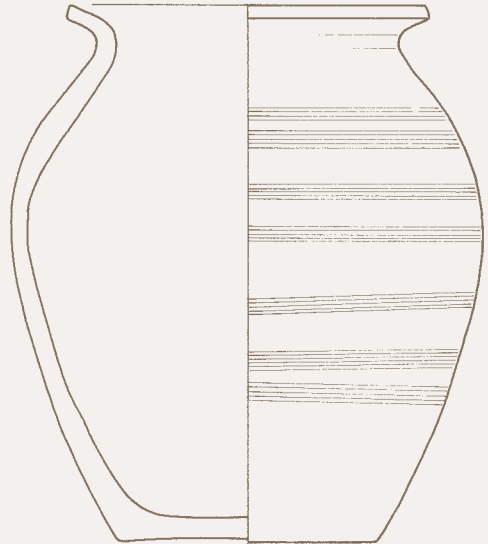
118

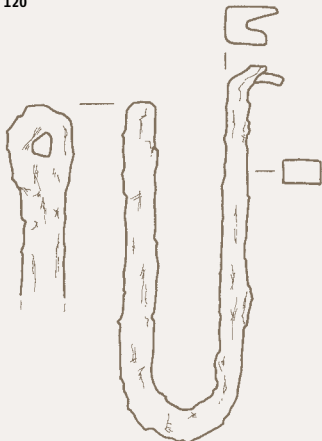
119

121

120

SE 163 112-120
SE 167 121

**122 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17815**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj in znotraj lisasta, svetlo in temno siva, posoda ponovno prežgana; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; pr. u. 18,4 cm; dl. 8,0 cm; š. 11,7 cm.

**124 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17817**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj in znotraj lisasta, oranžna in siva, posoda ponovno prežgana; okras-žlebljenje; motiv-pasovi vodoravnih črt; na dnu znak lončarja; pr. d. 9,0 cm; ohr. v. 6,6 cm.

**123 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17816.**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj oranžna, znotraj lisasta, oranžna in siva, posoda ponovno prežgana; okras-žlebljenje; motiv-pod vodoravnimi črtami več valovitih pasov; pr. u. 11,8 cm; dl. 5,5 cm; š. 6,7 cm.

**125 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17818**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svetlo rjava; okras-kaneliranje; motiv-več vodoravnih črt pod valovitim pasom črt; dl. 9,4 cm; š. 7,3 cm.

**126 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17819**

Več odlomkov dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj in znotraj lisasta, oranžna in siva, posoda ponovno prežgana; pr. d. 10,3 cm; ohr. v. 4,1 cm.

**127 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17820**

Lonec. Več odlomkov dna in ostenja. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-lisasta, zunaj oranžna, svetlo rjava in siva, znotraj svetlo rjava in siva, posoda ponovno prežgana; okras-vrez in kaneliranje; motiv-valovita črta pod nizom kratkih vrezov; pr. d. 8,5 cm; ohr. v. 12,4 cm.

**128 SE 167, sek. 1, kv. BB32 in
BB33, inv. št. 17821**

Več odlomkov dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-raskava in groba; barva-siva, del prehoda v dno in del dna svetlo oranžna, posoda ponovno prežgana; pr. d. 9,3 cm; ohr. v. 2,3 cm.

**129 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17822**

Več odlomkov dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj in znotraj lisasta, oranžna in siva, posoda ponovno prežgana; pr. d. 14,4 cm; ohr. v. 6,6 cm.

**130 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17823**

Vretence, nekoliko ovalne oblike. Izdelano prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-lisasta, oranžna in siva, vretence ponovno prežgano; pr. do 4,3 cm; najv. db. 1,5 cm.

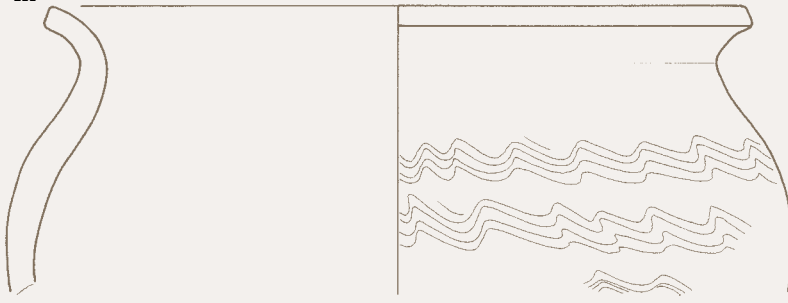
**131 SE 167, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17824**

Železen predmet. Dl. 4,1 cm; najv. š. 3,0 cm; db. 0,3 cm.

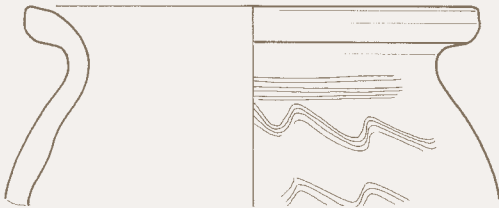

M 1:2

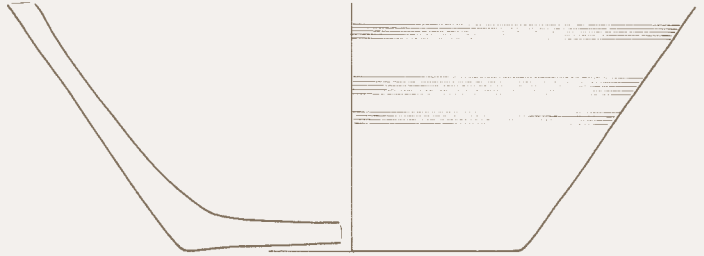
122

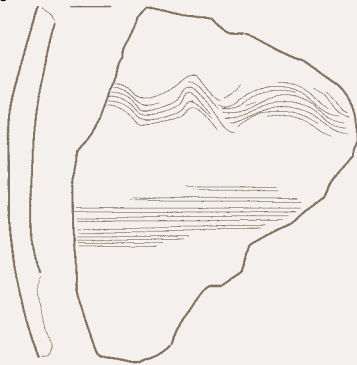
123

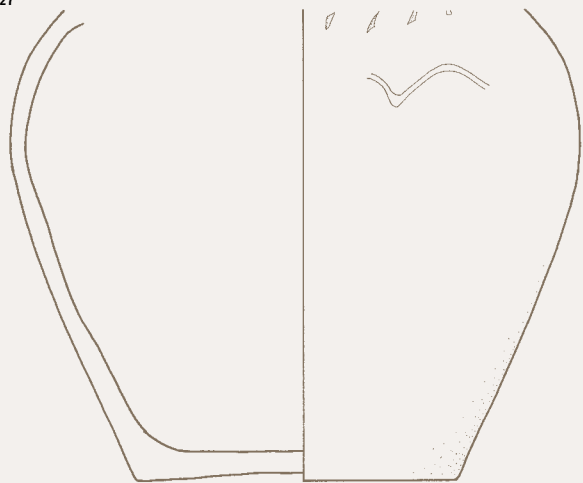
124

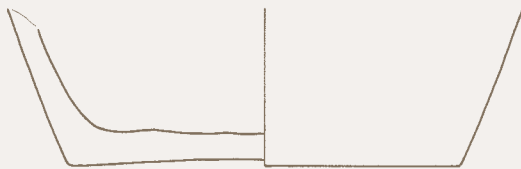
125

127

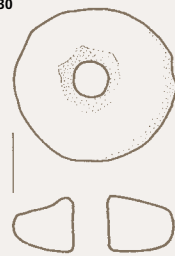
126

128

130

129

SE 167

131

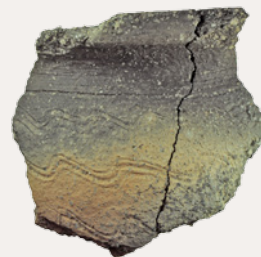
132 SE 163 in SE 175, sek. 1, kv. BB33, inv. št. 17825

Lonec. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-lisasta, svetlo rjava do svetlo oranžna, posoda ponovno prežgana; okras-kaneliranje; motiv-več vodoravnih črt, pod njimi več valovitih pasov; pr. u. 12,7 cm; v. 18,1 cm; pr. d. 10,1 cm.

134 SE 175, SEK. 1, kv. Bb33, INV. ŠT. 17827

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-lisasta, svetlo rjava siva; okras-žlebljenje; motiv-pod vodoravno črto več valovitih pasov; pr. u. 15,6 cm; dl. 6,4 cm; š. 6,9 cm.

133 SE 175, sek. 1, kv. BB33, inv. št. 17826

Hruškasta posoda. Izdelana na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-lisasta, zunaj blede rjava, rdečkasta, temno siva, znotraj blede rjava, siva, posoda ponovno prežgana; okras-kaneliranje in žlebljenje; motiv-pod linijo poševnega pasu več kratkih valovitih pasov, pod njimi več poševnih črt; pr. d. 9,1 cm; ohr. v. 16,9 cm.

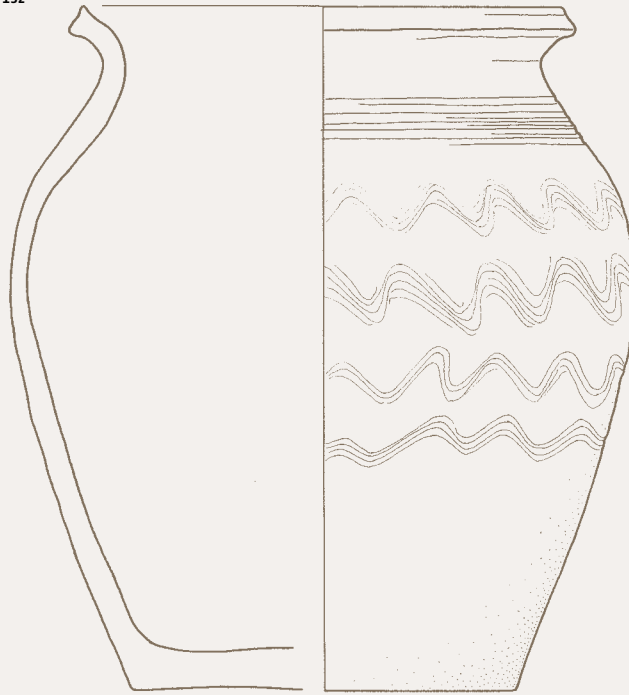
133a SE 175, sek. 1, kv. BB33, inv. št. 17826

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-lisasta, zunaj svetlo oranžno, rjava, siva, zunaj svetlo siva do svetlo rjava, posoda ponovno prežgana; okras-odtis šila in žlebljenje; motiv-pod linijo v obliki ribje kosti valovit pas črt, pod njim še dve vodoravni črti; pr. u. 26,8 cm; ohr. v. 12,8 cm.

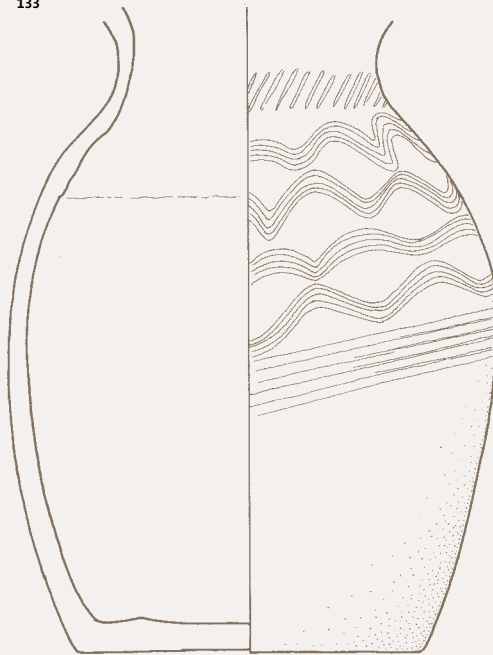

M 1:2
M 1:4 133a

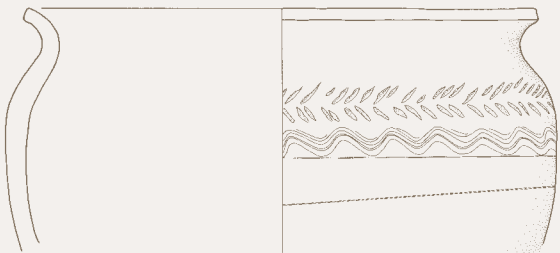
132

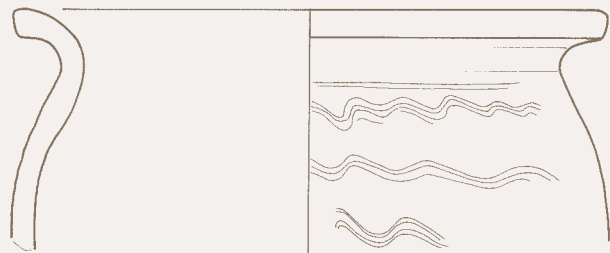
133

133a

134

SE 163 132
SE 175 133, 134

**135 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17828**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; zunaj temno rjava, znotraj svetlo rjava; pr. u. 25,4 cm; dl. 3,7 cm; š. 5,0 cm.

**136 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17829**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj sivo rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje; motiv-valovita črta; pr. u. 11,4 cm; dl. 3,1 cm; š. 5,8 cm.

**137 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17830**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva, notranji rob ustja črn; dl. 3,0 cm; š. 2,9 cm.

**138 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17831**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje in kaneliranje; motiv-pod več razpotegnjenimi valovitimi pasovi valovit pas črt s kratkimi poševnimi črtami in pod njim verjetno še valovit pas črta; dl. 4,2 cm; š. 3,4 cm.

**139 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17832**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje; motiv-trak vzporednih prekinjenih črt, pod njim vodravna črta; dl. 4,8 cm; š. 5,3 cm.

**140 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17833**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo siva; okras-glavničenje po celotni površini; dl. 4,5 cm; š. 5,8 cm.

**141 SE 175, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17834**

Del vretenca. Masa-fino zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-bledo rjavo siva; pr. vretenca 2,9 cm; db. do 1,2 cm; v. 1,9 cm.

**141a SE 81, sek. 3, kv. AV26,
inv. št. 17835**

Železen žebliček. Dl. 1,4 cm; najv. š. 1,2 cm.

**142 SE 37, sek. 1 / BK 30,
inv. št. 17836**

Odlomek ustja posode. Posoda je bila vsaj delno izdelana na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; dl. 3,9 cm; š. 2,4 cm.

**143 SE 37, sek. 1 / BK27,
inv. št. 17841**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo oranžna; pr. u. 28,3 cm; dl. 6,1 cm; š. 2,1 cm.

**144 SE 37, sek. 1 / BK27,
inv. št. 17837**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjav premaz, pod njim siva; pr. u. 10,2 cm; dl. 3,4 cm; š. 1,7 cm.

**145 SE 37, sek. 1 / BK30,
inv. št. 17838**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; pr. u. 26,8 cm; dl. 4,3 cm; š. 2,2 cm.

**146 SE 37, sek. 1 / BK30,
inv. št. 17839**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-črna; dl. 2,1 cm; š. 2,1 cm.

**147 SE 37, sek. 1, kv. BK30;
inv. št. 17840**

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-rjava; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 3,2 cm; š. 3,2 cm.

**148 SE 37, sek. 1, kv. BK30;
inv. št. 17842**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; okras-žlebljenje; motiv-pod vodravno črto valovit pas črt; dl. 3,3 cm; š. 4,3 cm.

**149 SE 37, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17843**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in glajena; barva-zunaj sivo rjava, znotraj rdečkasto rjava; okras-kaneliranje; motiv-dve vodravni črti; dl. 3,0 cm; š. 3,2 cm.

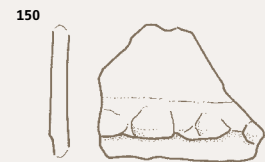
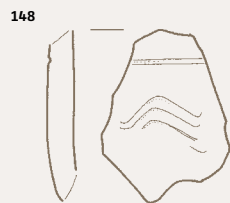
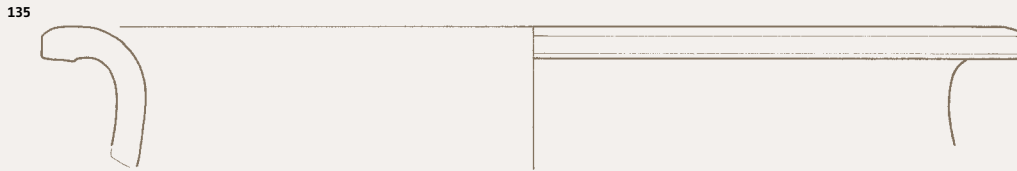
**150 SE 37, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17844**

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj temno siva, znotraj blede rjava; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,1 cm; š. 3,4 cm.

**151 SE 37, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17845**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-sivo rjava; pr. d. 20,2 cm; ohr. v. 1,8 cm.

SE 175 135-141
SE 81 141a
SE 37 142-151

**152 SE 37, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17846**

Več odlomkov tanke bronaste pločevine. Slabo ohranjeno. Velikost največjega odlomka: dl. 1,7 cm; š. 1,4 cm.

**153 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17847**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo siva; pr. u. 14,4 cm; dl. 6,5 cm; š. 2,9 cm.

**154 SE 38, sek. 1, kv. BL30,
inv. št. 17848**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj temno siva, znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-viden je le zgornji del valovite črte; dl. 4,3 cm; š. 2,8 cm.

**155 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17849**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svetlo siva; dl. 5,0 cm; š. 3,2 cm.

**156 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17850**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva, znotraj nekoliko temnejša; dl. 2,8 cm; š. 2,3 cm.

**157 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17851**

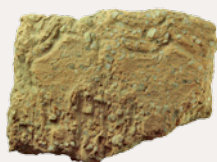
Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo siva; okras-odtis in žlebljenje; motiv-med več vodoravnimi črtami navpične vrste krožnih odtisov; dl. 4,2 cm; š. 3,4 cm.

**158 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17852**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva; ornament-žlebljenje; motiv-valovita črta; dl. 4,3 cm; š. 4,0 cm.

**159 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17853**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj rdečkasto rjava z ostanki svetlo rjavega premaza; okras-žlebljenje; motiv-pod valovitim pasom črt več napičnih pasov črt; dl. 3,7 cm; š. 2,7 cm.

**160 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17854**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; ornament-žlebljenje in kaneliranje; motiv-pod vodoravnim pasom valovit pas črt; dl. 2,7 cm; š. 2,4 cm.

**161 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17855**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj temno siva; ornament-žlebljenje; motiv-več vodoravnih črt; dl. 3,5 cm; š. 3,6 cm.

**162 SE 38, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17856**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-temno siva; ornament-žlebljenje; motiv-več vodoravnih črt; dl. 2,1 cm; š. 2,7 cm.

**163 SE 38, sek. 1, kv. 17857,
inv. št. 17857**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj temno siva; okras-kaneliranje; motiv-več vodoravnih črt; dl. 2,5 cm; š. 2,3 cm.

**164 SE 59, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17858**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj blede rjava, znotraj siva; pr. u. 13,7 cm; dl. 4,2 cm; š. 3,2 cm.

**165 SE 59, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17859**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-blede oranžna; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,6 cm; š. 3,6 cm.

**166 SE 60, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17860**

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-oranžna, prelom siva; dl. 4,2 cm; š. 3,1 cm.

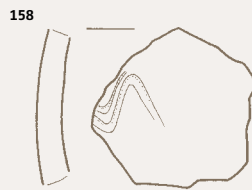
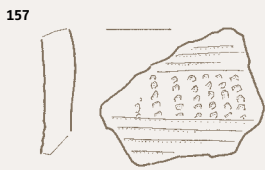
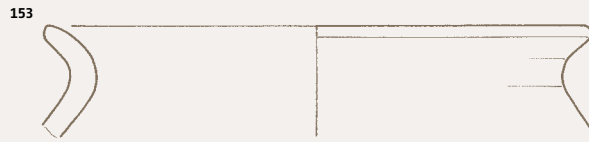

**167 SE 60, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17861**

Odlomek ostenja posode. Masa-srednje zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj svetlo rjava; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 1,8 cm; š. 2,2 cm.

**168 SE 60, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17862**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; pr. d. 9,4 cm; ohr. v. 2,3 cm.

- SE 37 152
- SE 38 153-163
- SE 59 164, 165
- SE 60 166-168

**169 SE 60, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17863**

Odlomek brusnega kamna. Ohr. dl.
7,1 cm; š. 3,1 cm; db. 2,7 cm.

**170 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17864**

Odlomek ustja posode: Izdelan pro-
storočno; masa-srednje zrnata; po-
vršina-gladka in delno glajena; bar-
va-zunaj svetlo siva, znotraj siva;
dl. 3,5 cm; š. 2,3 cm.

**171 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17865**

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem.
Izdelan prostoročno; masa-zrna-
ta; površina-hrapava in delno gla-
jena; barva-svetlo rjava; dl. 3,4 cm,
š. 2,4 cm.

**172 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17866**

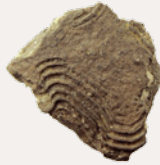
Odlomek ostenja posode. Izdelan na
vretenu; masa-grobo zrnata; povr-
šina-raskava in delno glajena; bar-
va-zunaj temno siva, znotraj sve-
tlo siva; okras-žlebljenje; motiv-več
vodoravnih črt; dl. 3,6 cm; š. 2,4 cm.

**173 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17867**

Odlomek ostenja posode. Izdelan
prostoročno; masa-srednje zrnata;
površina-hrapava in delno glajena;
barva-svetlo siva; okras-žlebljenje;
motiv-več vodoravnih črt; dl. 1,9
cm; š. 3,0 cm.

**174 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17868**

Odlomek ostenja posode. Izdelan
prostoročno; masa-srednje zrnata;
površina-hrapava in delno glajena;
barva-temno siva; okras-žlebljenje;
motiv-več valovitih pasov;
dl. 2,7 cm; š. 2,3 cm.

**175 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17869**

Odlomek dna posode z ostenjem. Iz-
delan prostoročno; masa-zrnata; po-
vršina-hrapava in groba; barva-zu-
naj siva, znotraj črna; pr. d. 14,3 cm;
ohr. v. 2,2 cm.

**176 SE 93, sek. 1, kv. BN29,
inv. št. 17870**

Železen žbljiček. Dl. 2,2 cm; najv.
š. 1,9 cm.

**177 SE 11, sek. 1, kv. BB29,
inv. št. 17871**

Odlomek ustja posode. Izdelan pro-
storočno; masa-srednje zrnata; po-
vršina-hrapava in delno glajena;
barva-zunaj siva, znotraj črna; dl.
3,1 cm; š. 2,1 cm.

**178 SE 11, sek. 1, kv. BB29,
inv. št. 17872**

Odlomek dna posode z ostenjem.
Izdelan prostoročno; masa-srednje
zrnata; površina-hrapava in gro-
ba; barva-zunaj blede rjava, znotraj
črna; dl. 3,3 cm; ohr. v. 2,5 cm.

**179 SE 12, sek. 1, kv. BB34,
inv. št. 17873**

Odlomek ostenja posode. Izdelan
prostoročno, dodelan na vretenu;
masa-srednje zrnata; površina-hra-
pava in delno glajena; barva-blede
rjava; okras-kaneliranje; motiv-več
valovitih pasov; dl. 5,7 cm; š. 3,5 cm.

**180 SE 12, sek. 1, kv. BB34,
inv. št. 17874**

Odlomek ostenja posode. Izdelan
prostoročno; masa-drobno zrna-
ta; površina-raskava in delno glaje-
na; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj
črna; okras-glavničenje; motiv-vo-
doravno in poševno glavničenje;
dl. 5,1 cm; š. 3,6 cm.

**181 SE 12, sek. 1, kv. BB32,
inv. št. 17875**

Odlomek ostenja posode. Izdelan
prostoročno; masa-zrnata; povr-
šina-hrapava in groba; barva-sve-
tlo rjava; okras-glavničenje; mo-
tiv-poševno glavničenje; dl. 5,7 cm;
š. 4,9 cm.

**182 SE 12, sek. 1, kv. BB34,
inv. št. 17876**

Odlomek krožnika, imitacija terre
sigillate. Izdelan na vretenu; masa-
fino zrnata; površina-gladka in gla-
jena; barva-svetlo oranžna, znotraj
ostanki premaza; pr. u. 28,2 cm;
dl. 3,8 cm; š. 2,4 cm.

M 1:2

169

170

171

172

173

174

175

176

177

178

179

180

181

182

SE 60 169
SE 93 170-176
SE 11 177, 178
SE 12 179-182

183 SE 12, sek. 1, kv. BA29;
inv. št. 17877

Aplika (držaj posode). Masa-grobo zrnata; barva-oranžna, prelom svetlo rjav; dl. 2,8 cm; š. 1,5 cm.

184 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17878

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunanji rob temno siv, ostenje svetlo rjavo, notranji rob temno siv, ostenje oranžno; pr. u. 17,2 cm; dl. 3,7 cm; š. 2,3 cm.

185 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17879

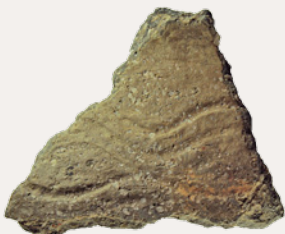
Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj sivo rjava, znotraj siva; pr. u. 27,3 cm; dl. 3,7 cm; š. 4,2 cm.

186 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17880

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo rjava; pr. u. 24,2 cm; dl. 3,5 cm; š. 3,8 cm.

187 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17881

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo siva, znotraj nekoliko temnejša, znotraj prismojeni ostanki; okras-kaneliranje; motiv-več valovitih pasov; dl. 4,8 cm; š. 3,7 cm.

188 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17882

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj sivo rjava, znotraj siva; okras-kaneliranje; motiv-več valovitih pasov; dl. 6,3 cm; š. 5,3 cm.

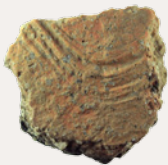
189 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17883

Odlomek ostenja posode. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; dl. 2,5 cm; š. 2,8 cm.

190 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17884

Odlomek ostenja posode. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-oranžna; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 2,7 cm; š. 2,7 cm.

191 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17885

Odlomek ostenja posode. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rjavo siva, znotraj rjava, znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; dl. 3,8 cm; š. 2,8 cm.

192 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17886

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj črna; pr. d. 11,8 cm; ohr. v. 2,8 cm.

193 SE 166, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17887

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj svetlo rjava; pr. d. 12,9 cm; ohr. v. 2,9 cm.

194 SE 30, sek. 1, kv. AZ30,
inv. št. 17888

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; okras-žlebljenje in odtis šila; motiv-pod več vodoravnimi črtami valovit pas, znotraj katerega še krajši odtisi; dl. 2,7 cm; š. 2,9 cm.

195 SE 30 in SE 1, sek. 1, kv. AZ32
in AZ33, inv. št. 17889

Več odlomkov pokrova (najdeni v dveh SE). Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; okras-kaneliranje; motiv-več vodoravnih črt; velikost najv. Odlomka: dl. 7,5 cm; š. 5,1 cm.

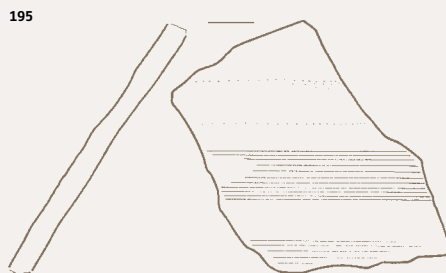
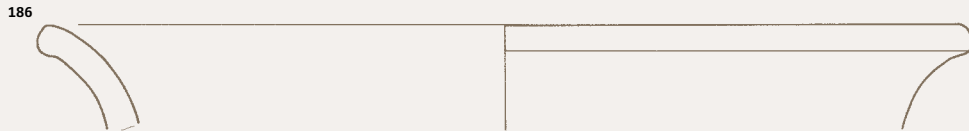
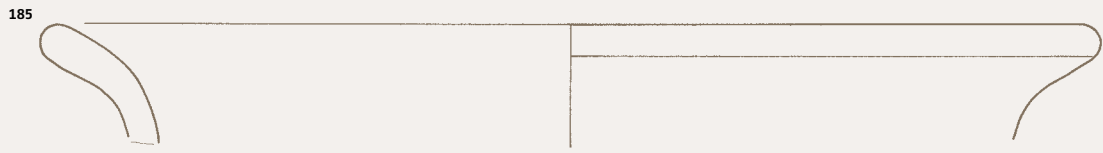
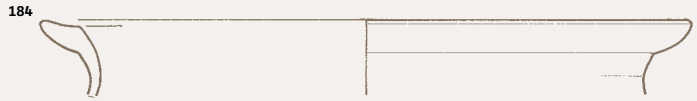
196 SE 70, sek. 3, kv. BA26,
inv. št. 17890

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-oranžna, prelom siv; dl. 1,8 cm; š. 2,2 cm.

197 SE 73, sek. 3, kv. AZ25,
inv. št. 17892

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj oranžno rjava, znotraj sivo oranžna; pr. u. 24,2 cm; dl. 5,4 cm; š. 5,8 cm.

- SE 12 183
- SE 166 184-193
- SE 30 194, 195
- SE 70 196
- SE 73 197

**198 SE 73, sek. 3, kv. AV25-AV26,
inv. št. 17893**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in groba; barva-temno rjava; dl. 3,7 cm; š. 2,8 cm.

**199 SE 73, sek. 3, kv. AV26,
inv. št. 17894**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Vsaj delno izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; dl. 4,1 cm; š. 2,6 cm.

**200 SE 73, sek. 3, kv. AZ26,
inv. št. 17895**

Železen žebliček. Dl. 1,2 cm; najv. š. 1,1 cm.

**201 SE 77, sek. 3, kv. AU25,
inv. št. 17896**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj črna, znotraj bledo rjava; dl. 4,8 cm; š. 3,2 cm.

**202 SE 77, sek. 1, kv. AZ25,
inv. št. 17897**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj oranžna, znotraj siva; okras-apliciranje; motiv-odtisi prstov; dl. 4,4 cm; š. 3,8 cm.

**203 SE 77, sek. 1, kv. AZ28,
inv. št. 17898**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rjava, znotraj rjava in črna, znotraj prismojeni ostanki; pr. d. 13,8 cm; ohr. v. 1,9 cm.

**204 SE 78, sek. 3, kv. AU26,
inv. št. 17899**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj črna; okras-vbadanje; motiv-več cikcak pasov; dl. 3,9 cm; š. 4,9 cm.

**205 SE 54 (2. poglobitev), sek. 3,
kv. BG23, inv. št. 17900**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rjava, lisasta, znotraj rjavkasto rdeča; dl. 5,4 cm; š. 4,9 cm.

**206 SE 54 (2. poglobitev), sek. 3,
kv. BG23, inv. št. 17901**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj in notranji rob temno rjava, znotraj rjavkasto rdeča; dl. 2,9 cm; š. 5,7 cm.

**207 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17902**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-fino zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo rjava; dl. 2,7 cm; š. 2,8 cm.

**208 SE 54, sek. 3, kv. BH26,
inv. št. 17903**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-fino zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo rjava; dl. 3,4 cm; š. 2,2 cm.

**209 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17904**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj siva, znotraj bledo rjava; okras-poševni vrezi na robu ustja; dl. 2,0 cm; š. 1,8 cm.

**210 SE 54 (dno), sek. 3, kv. BF25,
inv. št. 17905**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna, zunaj ostanki črnega premaza; okras-kaneliranje; motiv-več nepravilnih črt na notranji strani ustja; dl. 2,3 cm; š. 1,7 cm.

**210a SE 54, sek. 3, kv. BF25,
inv. št. 17906**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj temno rjava, znotraj rjavkasto rdeča; dl. 4,1 cm; š. 2,2 cm.

**211 SE 54 (2. poglobitev), sek. 3,
kv. BF23 in BF24, inv. št. 17907**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj temno rjava, rob svetlo oranžen, znotraj črna; dl. 4,2 cm; š. 3,6 cm.

**212 SE 54, sek. 3, kv. BF23 in BF24,
inv. št. 17908**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; okras-žlebljenje; motiv-stikajoča se polja, izpolnjena s poševnimi vrezi, verjetno s šrafiranimi trikotniki; dl. 5,0 cm; š. 3,9 cm.

**213 SE 54 (2. poglobitev), sek. 3,
kv. BG23, inv. št. 17909**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-groba; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rjavkasto rdeča; znotraj črna; okras-aplicirano rebro; dl. 3,7 cm; š. 3,6 cm.

**214 SE 54 (2. poglobitev), sek. 3,
kv. BG23 in BG24, inv. št. 17910**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo oranžna, znotraj bledo rjava; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,0; š. 3,1 cm.

**215 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17911**

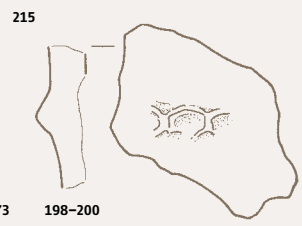
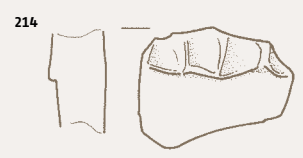
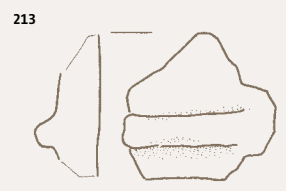
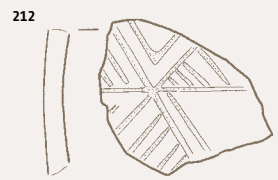
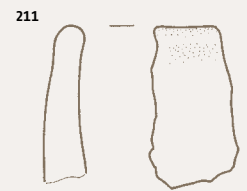
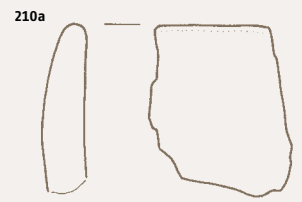
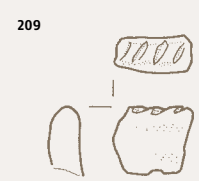
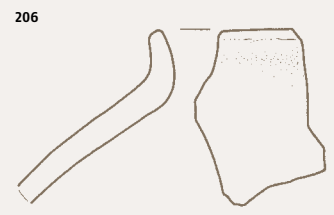
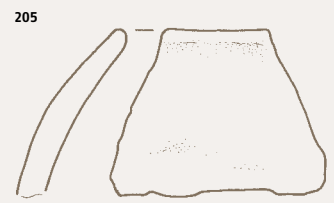
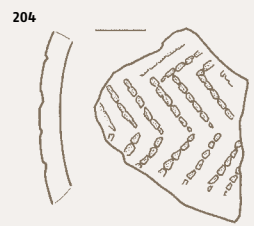
Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rdečkasto rjava z ostanki blede rjavega premaza, znotraj svetlo rjava; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,8 cm; š. 5,1 cm.

**216 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17912**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rdeča; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 3,7 cm; š. 3,3 cm.

**217 SE 54, sek. 3, kv. BI27,
inv. št. 17913**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rdeča; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 2,4 cm; š. 2,4 cm.

- SE 73 198-200
- SE 77 201-203
- SE 78 204
- SE 54 205-217

218 SE 54 (dno), sek. 3, kv. BF25,
inv. št. 17914

Ovalen glinast čep ročaja sklede. Masa-drobno zrnata; barva-bledo rjava siva, prelom siv; pr. vrha 1,6 cm; ohr. dl. 1,3 cm.

219 SE 54, sek. 3, kv. BF25,
inv. št. 17915

Odlomek čepa ročaja sklede. Masa-fino zrnata; barva-svetlo rjava, prelom siv; dl. 1,6 cm; š. 1,3 cm.

220 SE 54 (dno), sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17916

Držaj posode. Masa-zrnata; barva-svetlo rjava, prelom siv; dl. 2,9 cm; š. 1,5 cm.

221 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17917

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 3,4 cm; š. 2,9 cm.

222 SE 54, sek. 3, kv. BF25,
inv. št. 17918

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; pr. d. 17,6 cm; ohr. v. 2,6 cm.

223 SE 54, sek. 3, kv. BG26,
inv. št. 17919

Odlomek svitka. Masa-zrnata; površina-hrapava in groba, a močno poškodovana; barva-svetlo rjava, prelom v notranjosti siv; najv. š. svitka 3,6 cm.

224 SE 54, sek. 3,
inv. št. 17920

Odlomek bronaste žice. Dl. 2,3 cm; š. 0,4 cm.

225 SE 54, sek. 3, kv. BH25,
inv. št. 17921

Praskalo iz roženca. Dl. 2,3 cm; š. 1,8 cm.

226 SE 62, sek. 4, kv. AT20,
inv. št. 17922

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; pr. u. 10,3 cm; dl. 1,6 cm; š. 1,4 cm.

227 SE 62, sek. 4, kv. AT19,
inv. št. 17923

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj siva in bledo rjava, znotraj blede rjava; pr. u. z robom 26,6 cm, dl. 3,2 cm, š. 3,1 cm.

228 SE 62, sek. 4, kv. AV19,
inv. št. 17924

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-črna; na notranji strani vodoravne kanelure; dl. 2,6 cm; š. 3,8 cm.

229 SE 62, sek. 4, kv. AS20,
inv. št. 17925

Odlomek ostenja posode. Vsaj dodelan na vretenu; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; okras-žlebljenje; motiv-valovita črta; dl. 3,6 cm; š. 2,7 cm.

230 SE 62, sek. 4, kv. AT19,
inv. št. 17926

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; okras-kaneliranje; motiv-dve vodoravni črti; dl. 3,4 cm; š. 3,8 cm.

231 SE 64, sek. 4, kv. AT19,
inv. št. 17927

Odlomek ročaja skodele. Masa-fino zrnata; barva-bledo rjava, prelom siv, prelom siv; dl. 4,2 cm; š. 3,7 cm.

232 SE 29, sek. 2, kv. AN24,
inv. št. 17928

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-fino zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj temno oranžna, znotraj črna; okras-odtis vrvice; motiv-dve vodoravni črti; dl. 2,7 cm; š. 3,2 cm.

233 SE 28, sek. 2, kv. A021,
inv. št. 17929

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-rdeča; pr. u. 28,0 cm; dl. 3,6 cm; š. 2,8 cm.

234 SE 28, sek. 2, kv. AN22-A023,
inv. št. 17930

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj blede rjava, črn rob ustja, znotraj črna; pr. u. 12,6 cm; dl. 1,9 cm; š. 4,1 cm.

235 SE 28, sek. 2, kv. AN22-A023,
inv. št. 17931

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-blede rjava; pr. u. 26,2 cm; dl. 3,9 cm; š. 1,9 cm.

M 1:2

218

219

220

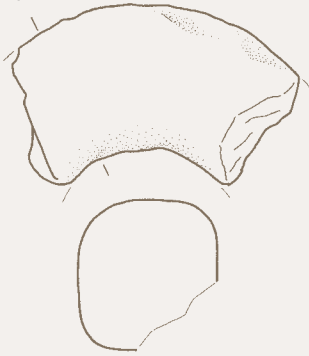
221

222

223

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

SE 54 218-225
 SE 62 226-230
 SE 64 231
 SE 29 232
 SE 28 233-235

**236 SE 28, sek. 2, kv. AM27,
inv. št. 17932**

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo rjava; okras-odtis; motiv-več vodovravnih črt; dl. 2,3 cm; š. 2,1 cm.

**237 SE 28, sek. 2, kv. AN24,
inv. št. 17933**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; pr. d. 9,2 cm; ohr. v. 1,8 cm.

**238 SE 28, sek. 2, kv. AM-AN24,
inv. št. 17934**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj svetlo oranžna, znotraj bledo rjava; pr. d. 13,8 cm; ohr. v. 3,7 cm.

**239 SE 28, sek. 2, kv. AN25,
inv. št. 17935**

Odlomek ročaja z delom ustja posode z ostenjem. Masa-fino zrnata; barva-oranžna; okras-odtisa na ročaju; dl. 6,6 cm; š. 4,5 cm.

**240 SE 3, sek. 1, kv. BI29,
inv. št. 17936**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-temno rjava, rob ustja črn; poševno žlebljenje ustja; dl. 2,3 cm; š. 1,5 cm.

**241 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG29,
inv. št. 17937**

Odlomek ustja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo rjava; dl. 4,6 cm; š. 3,4 cm.

**242 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG28 in
BH27, inv. št. 17938**

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj rdečkasto rjava; dl. 3,3 cm, š. 2,3 cm.

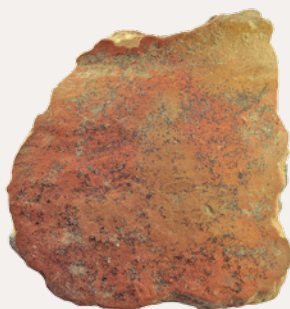
**243 SE 3, sek. 1, kv. BH31,
inv. št. 17939**

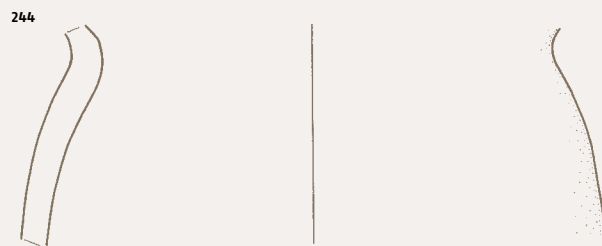
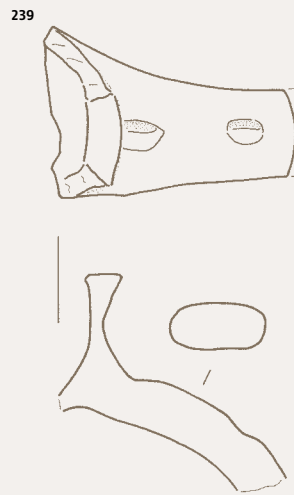
Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-fino zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-siva z bledo rjavim premazom; okras-odtis; motiv-dve vodovravnih črti; dl. 5,4 cm; š. 3,1 cm.

**244 SE 3, sek. 1, kv. BJ31,
inv. št. 17940**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj lisasta, rdeče svetlo rjava, znotraj lisasta, svetlo rjavo črna; dl. 5,6 cm; š. 6,1 cm.

SE 28 236-239
SE 3 240-244

**245 SE 3, sek. 1, kv. BF27,
inv. št. 17941**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-rjava; okras-aplicirano rebro; dl. 3,8 cm; š. 3,8 cm.

**246 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG28,
inv. št. 17942**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-rdečkasto rjava, znotraj s sivimi lisami; okras-apliciranje; motiv-plastično rebro, razčlenjeno z odtisi; dl. 4,0 cm; š. 2,3 cm.

**247 SE 3, sek. 1, kv. BG28 in BH27,
inv. št. 17943**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-črna; okras-modelirana bradavica; dl. 2,6 cm; š. 1,8 cm.

**248 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG29,
inv. št. 17944**

Odlomek ostenja posode z držajem posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-groba in delno glajena; barva-rjava s sivimi lisami; dl. 4,8 cm; š. 2,8 cm.

**249 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG28 in
BH27, inv. št. 17945**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj rdečkasto rjava s sivimi lisami, znotraj siva, znotraj prismojeni ostanke; pr. d. 15,4 cm; ohr. v. 3,7 cm.

**250 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BG28 in
BH27, inv. št. 17946**

Odlomek hišnega ometa (?). Viden odtis vrvice. Ostanke premaza. Barva-bledo rjava, premaz-rjav; dl. 3,9 cm; š. 3,6 cm.

**251 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BF27,
inv. št. 17948**

Odlomek piramidalne uteži. Masa-grobo zrnata; barva-lisasta, siva in svetlo rdeča; ohr. dl. 5,3 cm; najv. ohr. š. 4,0 cm.

**252 SE 3, sek. 1, kv. BK30,
inv. št. 17949**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva; pr. u. 27,8 cm; dl. 4,1 cm; š. 3,4 cm.

**253 SE 3 (vrh), sek. 1, kv. BI27,
inv. št. 17950**

Bronast obroček. Pr. 2,6 cm.

245

246

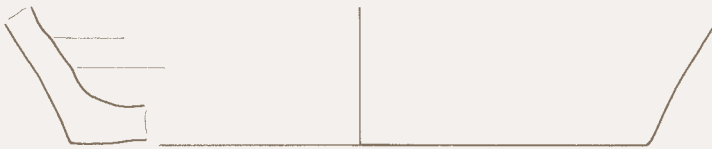
247

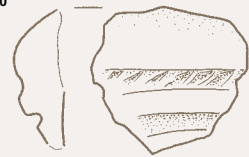
248

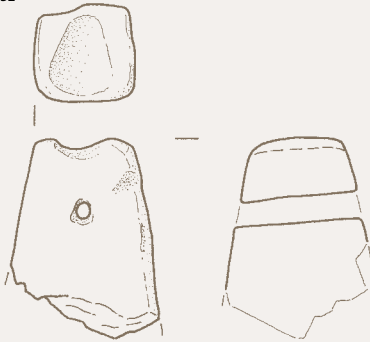
249

250

251

252

253

**254 SE 1, sek. 1, kv. AZ33,
inv. št. 17951**

Lonec, več odlomkov ostenja. Izdelan prostoročno, dodelan na lončarskem vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; pr. u. 22,8 cm; dl. najv. odlomka 9,8 cm; š. najv. odlomka 8,2 cm.

**255 SE 1, sek. 1, kv. AZ33,
inv. št. 17952**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna, del roba ustja siv; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov pod vodornimi črtami; pr. u. 20,1 cm; dl. 8,0 cm; š. 6,1 cm.

**256 SE 1, sek. 1, kv. AZ33,
inv. št. 17953**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj črna, del roba ustja in notranjost siva, znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; pr. u. 7,3 cm; dl. 4,7 cm; š. 9,0 cm.

**257 SE 1, sek. 1, kv. BI24,
inv. št. 17954**

Lonec. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj siva, znotraj svetlo rjava; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 5,6 cm; š. 5,9 cm.

**258 SE 1, sek. 1, kv. BM29,
inv. št. 17955**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-sredne zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva; pr. u. 16,8 cm; dl. 3,5 cm; š. 5,9 cm.

**259 SE 1, sek. 1, kv. BJ30,
inv. št. 17956**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-raskava in glajena; barva-siva; dl. 3,5 cm; š. 3,4 cm.

**260 SE 1, sek. 1, kv. BH29,
inv. št. 17957**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-sredne zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva; pr. u. 19,4 cm; dl. 4,5 cm; š. 3,2 cm.

**261 SE 1, sek. 1, kv. BA34,
inv. št. 17958**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-sredne zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo rjava; pr. u. 16,5 cm; dl. 3,5 cm; š. 2,9 cm.

**262 SE 1, sek. 1, kv. BJ27,
inv. št. 17959**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj in rob rjava, znotraj črna; dl. 3,9 cm; š. 2,4 cm.

**263 SE 1, sek. 1, kv. BJ28,
inv. št. 17960**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva, znotraj črna; dl. 3,5 cm; š. 2,4 cm.

**264 SE 1, sek. 1, kv. BA34,
inv. št. 17961**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-grobo zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj siva; dl. 2,9 cm; š. 3,7 cm.

**265 SE 1, sek. 1, kv. AZ25,
inv. št. 17962**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-oranžna; pr. u. 14,0 cm; dl. 6,4 cm; š. 2,3 cm.

**266 SE 1, sek. 1, kv. BH27,
inv. št. 17963**

Skleda. Odlomek ustja z ostenjem. Izdelana prostoročno; masa-drobno zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj črna; dl. 3,4 cm; š. 2,5 cm.

**267 SE 1, sek. 1, kv. BF26,
inv. št. 17964**

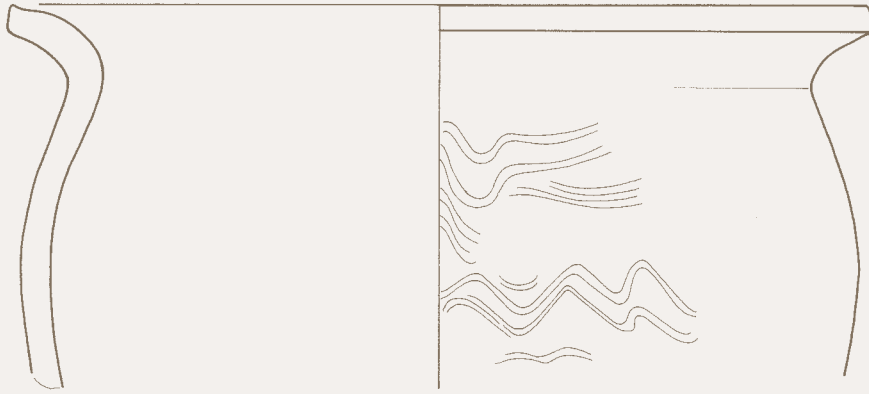
Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj lisasta, rjava črna, znotraj črna; dl. 4,8 cm; š. 3,1 cm.

**268 SE 1, sek. 1, kv. AS20,
inv. št. 17965**

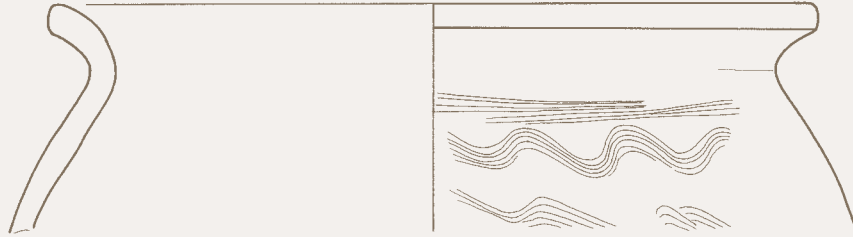
Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj temno rjava, znotraj črna; pr. u. z robom 20,2 cm; dl. 4,8 cm; š. 2,6 cm.

M 1:2

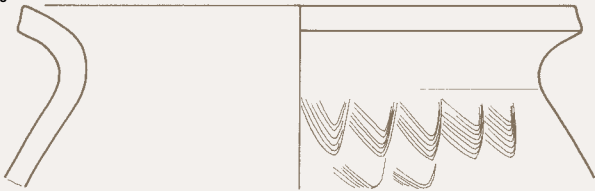
254

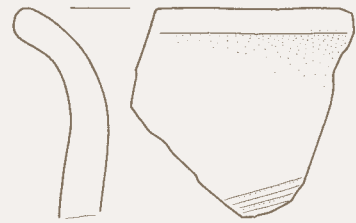
255

256

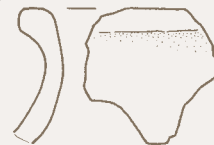
257

258

259

260

261

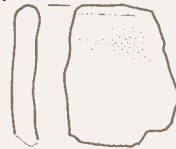
262

263

264

267

265

266

SE 1

268

269 SE 1, sek. 1, kv. BL29,
inv. št. 17966

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunanji rob ustja rjav, prehod v trup siv, znotraj črna; pr. u. 12,8 cm; dl. 5,0 cm; š. 2,6 cm.

270 SE 1, sek. 1, kv. BJ28,
inv. št. 17967

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunanji rob ustja siv, prehod v trup črn, znotraj rdeče rjava; pr. u. 17,3 cm; dl. 3,7 cm; š. 1,9 cm.

271 SE 1, sek. 1, kv. BL29,
inv. št. 17968

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj siva, znotraj črna; pr. u. 13,4 cm; dl. 3,9 cm; š. 2,6 cm.

272 SE 1, sek. 1, kv. AS20,
inv. št. 17969

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo rjava; pr. u. 26,0 cm; dl. 7,4 cm; š. 2,0 cm.

273 SE 1, sek. 1, kv. AT29,
inv. št. 17970

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo oranžna; dl. 4,8 cm; š. 2,2 cm.

274 SE 1, sek. 1, kv. AN25 in A025,
inv. št. 17971

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-bledo oranžna; pr. u. 20,3 cm; dl. 7,1 cm; š. 1,9 cm.

275 SE 1, sek. 1, kv. BM28,
inv. št. 17972

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-črna; pr. u. 21,8 cm; dl. 3,6 cm; š. 2,1 cm.

276 SE 1, sek. 1, kv. BM26,
inv. št. 17973

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-zunaj in znotraj siv rob in blede rjavo ostenje; pr. u. 19,2 cm; dl. 3,1 cm; š. 2,4 cm.

277 SE 1 (dno), sek. 1, kv. BF26,
inv. št. 17974

Skleda. Odlomek, izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-siva z belim premazom; pr. u. 24,6 cm; dl. 3,7 cm; š. 2,2 cm.

278 SE 1 (dno), sek. 1, kv. BK27,
inv. št. 17975

Skleda. Odlomek, izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in delno glajena; notranjost glazirana; barva-bledo rjava; okras-glazura; motiv-vodoravna linija, pod njo valovita linija, obe bele barve, pod valovito linijo ostanki zelene barve, morda še ena valovnica; pr. u. 32,7 cm; dl. 8,7 cm; š. 5,2 cm.

279 SE 1, sek. 1, kv. BL28,
inv. št. 17976

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-raskava in glajena; barva-zunaj rjava, znotraj črna; dl. 2,4 cm; š. 1,8 cm.

280 SE 1 (P 1), sek. 1, kv. AS25,
inv. št. 17977

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; barva-svetlo rjava; dl. 3,3 cm; š. 2,2 cm.

281 SE 1, sek. 1, kv. A019 in A020,
inv. št. 17978

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; barva-svetlo rjava; dl. 3,7 cm; š. 2,8 cm.

282 SE 1, sek. 1, kv. AM26 in AN26,
inv. št. 17979

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-svetlo oranžna; dl. 3,7 cm; š. 2,0 cm.

283 SE 1, sek. 1, kv. BB33,
inv. št. 17980

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; barva-črna z ostanki rjavega premaza; dl. 2,2 cm; š. 1,8 cm.

284 SE 1, sek. 1, kv. BM28,
inv. št. 17981

Pokrov. Odlomek roba z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-bledo rjava s sivim robom; dl. 3,7 cm; š. 2,5 cm.

285 SE 1, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17982

Več odlomkov ustja posode z ostenjem. Izdelano prostoročno in dodelano na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-črna; okras-žlebljenje; motiv-več valovitih pasov; dl. najv. odlomka 4,3 cm; š. najv. odlomka 2,7 cm.

286 SE 1, sek. 1, kv. BM29,
inv. št. 17983

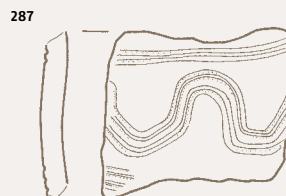
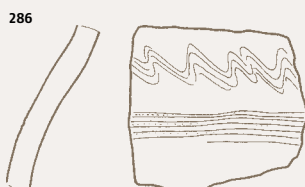
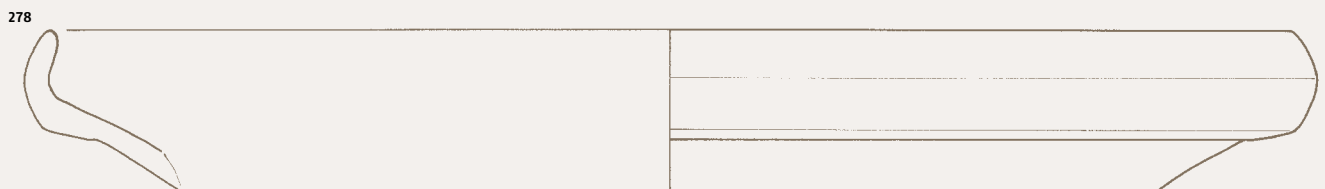
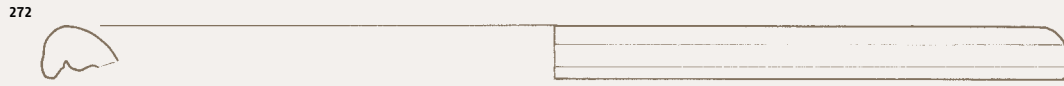
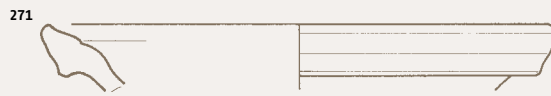
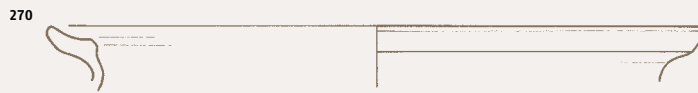
Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-siva, znotraj prismojeni ostanki; okras-žlebljenje; motiv-več vodoravnih črt pod valovitim pasom črt; dl. 4,3 cm; š. 4,4 cm.

287 SE 1, sek. 1, kv. BJ29,
inv. št. 17984

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svetlo rjava; okras-kaneliranje; motiv-med vodoravnima pasovima črt valovit pas črt; dl. 4,5 cm; š. 4,6 cm.

288 SE 1, sek. 1, kv. BJ29,
inv. št. 17985

Odlomek ostenja posode. Vsaj dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-gladka in delno glajena; barva-zunaj svetlo rjava, znotraj črna; okras-žlebljenje; motiv-valovit pas črt; dl. 3,2 cm; š. 2,5 cm.

289 SE 1, sek. 1, kv. BJ29,
inv. št. 17986

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-zunaj lisasta, svetlo rjava in siva, znotraj črna; okras-žlebljenje; motiv-vodoraven pas črt pod poševnim pasom črt; dl. 3,2 cm; š. 4,1 cm.

290 SE 1 (dno), sek. 1, kv. BC33,
inv. št. 17987

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-bledo oranžna; okras-žlebljenje; motiv-večvalovitih pasov; dl. 3,8 cm; š. 3,5 cm.

291 SE 1, sek. 1, kv. BK31,
inv. št. 17988

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in groba; barva-svetlo siva; okras-glavničenje; motiv-snopi kratkih navpičnih črt; dl. 4,8 cm; š. 3,7 cm.

292 SE 1, sek. 1, kv. BJ29,
inv. št. 17989

Odlomek spodnjega dela ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in groba; barva-siva; okras-metličenje in žlebljenje; motiv-valovita črta in enosmerno metličenje; dl. 7,7 cm; š. 8,8 cm.

293 SE 1, sek. 1, kv. BI32,
inv. št. 17990

Odlomek ostenja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-siva; okras-odtis koleščka in kaneliranje; motiv-pod vodoravno črto večvodoravnih, odtisnjenih črt; dl. 3,6 cm; š. 3,0 cm.

294 SE 1, sek. 1, kv. BM30,
inv. št. 17991

Odlomek ročaja. Masa-grobo zrnata; barva-svetlo rjava, prelom siv; dl. 3,7 cm; š. 1,8 cm.

295 SE 1, sek. 1, kv. BM30,
inv. št. 17992

Odlomek ročaja. Masa-drobno zrnata; barva-temno siva z ostanki blede rjavega premaza; dl. 3,4 cm; š. 2,0 cm.

296 SE 1, sek. 1, kv. AZ25,
inv. št. 17993

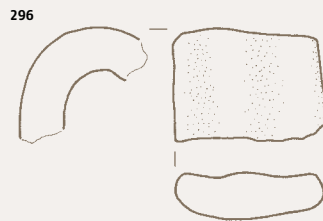
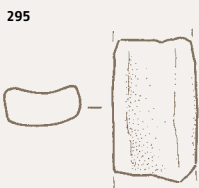
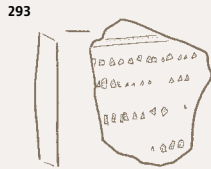
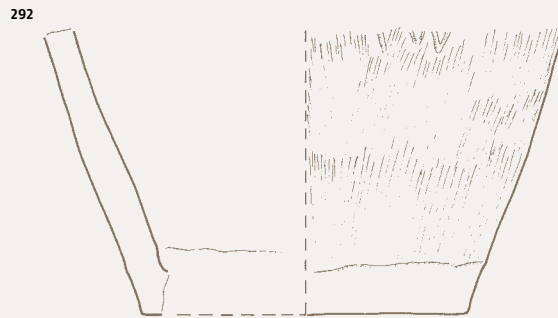
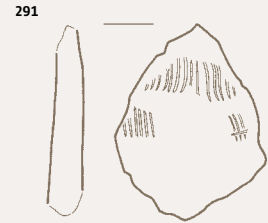
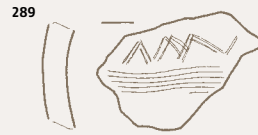
Odlomek ročaja. Masa-zrnata; barva-bledo rjava; dl. 3,7 cm; š. 3,7 cm.

297 SE 1, sek. 1, kv. BK34,
inv. št. 17994

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-oranžna; dl. 4,7 cm; š. 3,0 cm.

298 SE 1, sek. 1, kv. AV29,
inv. št. 17995

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-svetlo oranžna; dl. 3,3 cm; š. 2,3 cm.

**300 SE 1 (dno), sek. 1, kv. BC26,
inv. št. 17997**

Noga posode. Masa–drobno zrnata; barva–bledo rjava, notranjost ostanki zelene glazure; okras–odtis prsta na notranji strani noge; dl. 6,2 cm; š. 5,4 cm.

**301 SE 1, sek. 1, kv. BG31,
inv. št. 17998**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa–zrnata; površina–hrapava in groba; barva–zunaj blede rjava, znotraj črna; pr. d. 12,0 cm; ohr. v. 3,4 cm.

**302 SE 1, sek. 1, kv. BM29,
inv. št. 17999**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa–srednje zrnata; površina–hrapava in groba; barva–svetlo rjava; ohr. v. 3,9 cm; dl. 4,5 cm.

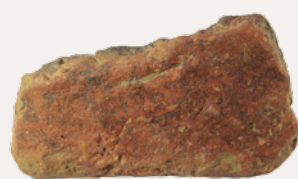
**303 SE 1, sek. 1, kv. BL33,
inv. št. 18000**

Odlomek dna posode. Izdelan prostoročno; masa–grobno zrnata; površina–hrapava in groba; barva–zunaj rjava, znotraj temno siva, znotraj prismojeni ostanki; pr. d. 12,5 cm; ohr. v. 3,8 cm.

**304 SE 1, sek. 4, kv. AS19,
inv. št. 18001**

Odlomek dna posode z ostenjem. Izdelan prostoročno; masa–grobno zrnata; površina–hrapava in groba; barva–rdeča; ohr. v. 2,2 cm; dl. 4,4 cm.

**305 SE 1, sek. 3, kv. AZ25,
inv. št. 18002**

Odlomek dna in noge posode. Izdelan prostoročno; masa–fino zrnata; površina–gladka in glajena; barva–znotraj blede rjava, zunaj blede rdeča; okras–odtis koleščka; motiv–dve vzporedni črti v notranjosti posode; ohr. v. 1,8 cm; dl. 5,1 cm.

**306 SE 1 (dno), sek. 3, kv. BB26,
inv. št. 18003**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa–srednje zrnata; površina–hrapava in groba; barva–zunaj svetlo rjava, znotraj lisasta, svetlo rjavo siva; pr. d. 8,2 cm; ohr. v. 1,9 cm.

**307 SE 1, sek. 2, kv. A019 in A020,
inv. št. 18004**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa–fino zrnata; površina–gladka in glajena; barva–zunaj svetlo rjava, znotraj blede oranžna; pr. d. 15,4 cm; ohr. v. 2,1 cm.

**308 SE 1, sek. 1, kv. BJ28,
inv. št. 18005**

Odlomek dna posode. Izdelan na vretenu; masa–fino zrnata; površina–gladka in delno glajena; barva–bledo rjava; pr. d. 12,1 cm; ohr. v. 2,8 cm.

**309 SE 1, sek. 2, kv. A024,
inv. št. 18006**

Odlomek noge posode. Izdelan na vretenu; masa–fino zrnata; površina–gladka in glajena; barva–bledo rjava; pr. d. 8,1 cm; ohr. v. 2,1 cm.

**310 SE 1 (P5), sek. 3, kv. AR25,
inv. št. 18007**

Odlomek melnice. Izdelana na vretenu; masa–fino zrnata; površina–gladka in glajena; barva–bledo rjava; dl. 5,7 cm; š. 2,7 cm.

**311 SE 1, sek. 1, kv. BI29,
inv. št. 18008**

Odlomek keramičnega obročka. Masa–fino zrnata; barva–svetlo rjava, prelom siv; pr. obročka 2,7 cm; najv. ohr. db. 0,7 cm.

**312 SE 1, sek. 1, kv. BJ27,
inv. št. 18009**

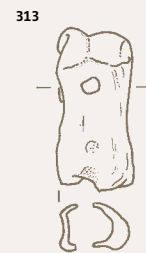
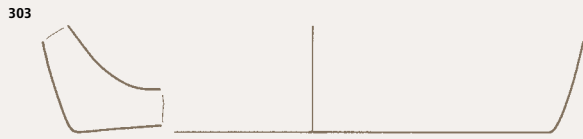
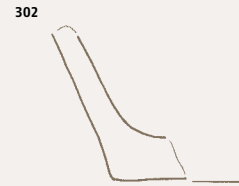
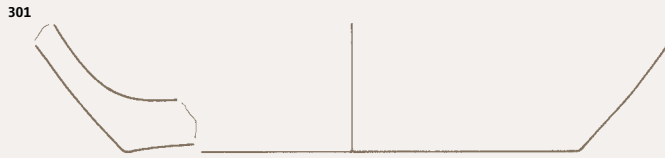
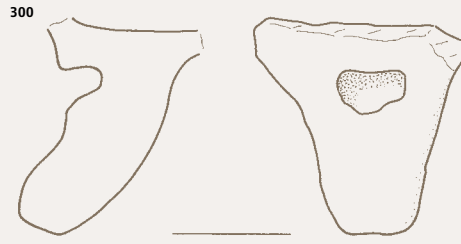
Odlomek svitka. Masa–grobno zrnata; površina–hrapava in groba, a močno poškodovana; barva–svetlo rjava, prelom v notranjosti siv; ohr. š. svitka 3,5 cm.

**313 SE 1, sek. 4, kv. AT20,
inv. št. 18010**

Preluknjana falanga (prstnica) domačega prašiča.

**314 Naključna najdba,
inv. št. 18012**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj blede rjava, znotraj siva; pr. u. 25,1 cm; dl. 3,7 cm; š. 5,5 cm.

**315 Deponija, sek. 1 / med kv. BJ30
in BL31, inv. št. 18013**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-zrnata; površina-raskava in delno glajena; barva-zunaj črna, znotraj siva; okras-vrezovanje; motiv-več linij; dl. 2,8 cm; š. 4,3 cm.

**316 Deponija, sek. 1 / med kv. BL31
in BK31, inv. št. 18011**

Bronasta igla s kanelirano plosko glavico. Dl. 8,3 cm; najv. š. glavice 0,9 cm.

**317 Naključna najdba,
inv. št. 18014**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno; masa-zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-zunaj oranžno rjava, prelom siv; okras-mo-delirana bradavica; dl. 3,4 cm; š. 3,3 cm.

**318 Deponija, sek. 1 / med kv. BJ30
in BL31, inv. št. 18015**

Odlomek dna posode (močno poškodovan). Masa-srednje zrnata iz grafitne gline; okras-vrez; motiv-križ; dl. 4,3 cm; š. 3,5 cm.

**319 Deponija, sek. 1 / med kv. BJ30
in BL31, inv. št. 18016**

Odlomek ostenja posode. Izdelan prostoročno, dodelan na vretenu; masa-srednje zrnata; površina-hrapava in delno glajena; barva-svetlo siva; okras-odtis in žlebljenje; motiv-med več vodoravnimi črtami navpične črte odtisov; dl. 3,3 cm; š. 2,4 cm.

**320 Naključna najdba,
inv. št. 18017**

Odlomek ustja posode z ostenjem. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-blede rjava; pr. u. 27,7 cm; dl. 2,2 cm; š. 6,0 cm.

**321 Naključna najdba,
inv. št. 18018**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-blede rjava, rob ustja siv; dl. 2,9 cm; š. 3,8 cm.

**322 Deponija, sek. 1,
inv. št. 18019**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-fino zrnata; površina-gladka in glajena; barva-črna; dl. 2,5 cm; š. 3,1 cm.

**323 P 8, sek. 4, kv. AU19,
inv. št. 18020**

Odlomek ustja posode. Izdelan na vretenu; masa-drobno zrnata; površina-gladka in glajena; barva-črna; dl. 1,7 cm; š. 1,8 cm.

**324 P 8, sek. 4, kv. AU19,
inv. št. 18021**

Odlomek ročaja. Masa-fino zrnata; barva-blede oranžna; dl. 3,6 cm; š. 2,9 cm.

**325 Deponija, sek. 3, kv. AU26,
inv. št. 18023**

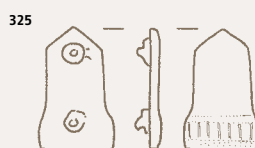
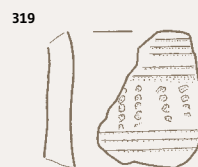
Bronasta značka. Dl. 3,0 cm; najv. š. 1,7 cm.

**326 Naključna najdba, sek. 1, kv.
BK30, inv. št. 18022**

Svinčena narebrena jagoda. Pr. 1,7 cm; db. 1,1 cm.

naključna
 najdba 314, 317, 320, 321, 326
 deponija 315, 316, 318, 319, 322, 325
 P 8 323, 324

Živalski ostanki iz zgodnesrednjeveške Močne

Borut Toškan

Zaščitna arheološka izkopavanja na trasi avtoceste pri naselju Močna so med drugim dala tudi slabih petsto ostankov sesalske makrofavne in drobce kosti generično/specifično nedoločljive ptice. Od 497 sesalskih najdb jih je bilo mogoče vsaj do nivoja vrste (v primeru drobnice pa do nivoja poddružine) določiti 129 oz. 26,9 odstotka, med katerimi so bile zastopane najmanj štiri vrste iz treh družin. Pomemben del gradiva gre umestiti v obdobje zgodnjega srednjega veka, večina preostalih najdb pa izvira iz mešanih kontekstov, vsebujočih prazgodovinske, antične in zgodnesrednjeveške najdbe.

133 Zastopanost posameznih taksonov velikih sesalcev v gradivu iz Močne. Število najdb je izraženo kot število določenih primerkov (NISP).

Takson	Prazgodovina – zgodnji srednji vek	Zgodnji srednji vek	Zgodnji srednji vek – novodobne najdbe	NISP	%
<i>B. taurus</i>	16	15	25	56	43,4
<i>E. caballus</i>	6	-	1	7	5,4
<i>Caprinae</i>	2	4	8	14	10,9
<i>Sus domesticus</i>	6	15	31	52	40,3
Skupaj	30	34	65	129	100,0

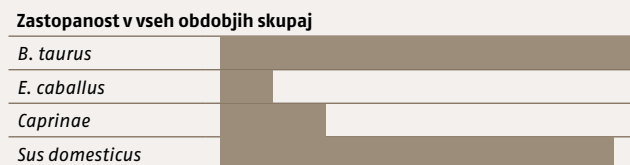
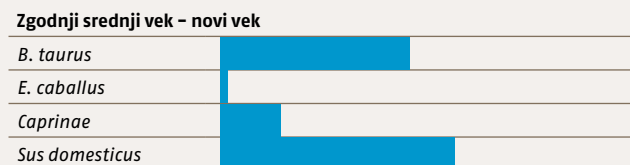
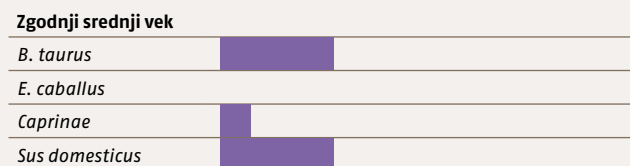
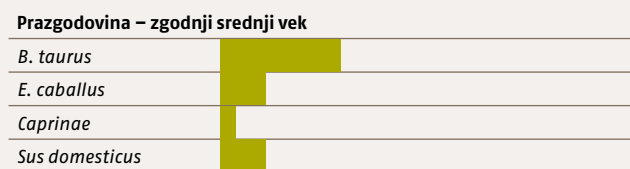
Zgodnesrednjeveški vzorec

Na podlagi deležev zastopanosti posameznih taksonov je mogoče verodostojno potrditi pričakovanje, da je bil osrednji vir rdečega mesa v okviru preučevane zgodnesrednjeveške skupnosti iz Močne domače govedo (*Bos taurus*). Drugo, kar je mogoče razbrati iz sl. 133, je številčna prevlada ostankov domačega prašiča (*Sus domesticus*) nad drobnico (*Caprinae*). V tem smislu se tako zgodnesrednjeveška Močna dobro ujema z drugimi sočasnimi slovanskimi naselbinami iz srednje in vzhodne Evrope (Toškan/Dirjec 2008, sl. 6.5), ki jih prav tako označuje pomemben delež prašičjih najdb. Vendar pa v pogled v vrstno sestavo favnističnih vzorcev iz sicer zgolj peščice arheozoološko obdelanih najdišč s severovzhodnega dela današnje Slovenije kaže, da je morala biti vloga prašiča (vsaj v

kvantitativnem smislu) na tem območju vseskozi pomembnejša od tiste, ki je bila namenjena drobnici. Ta zadnja namreč po številu najdb za prašičem zaostaja tako v poznobronastodobnih do zgodnježeleznodobnih vzorcih iz Ormoža (Toškan/Dirjec 2010) in Gornje Radgone ter v antičnem gradivu s Ptuja kakor tudi v vzorcih (zgodnje)srednjeveške starosti z najdišč Lipovci⁵⁶ in Pri Muri pri Lendavi (Toškan 2011, 370). Zdi se torej, da v razmerju med velikostjo čred prašičev in drobnice v obdobju (najmanj) zadnjih treh tisočletij bolj od kulturnih dejavnikov odsevajo naravne danosti območja. Te pa so vsekakor bliže habitatnim preferencam prašiča (prim. Kryštufek 1991, 234 ss). Pri tem je pomenljivo, da število prašičjih najdb opazno presega število najdb drobnice tudi v najmlajšem od treh vzorcev z Močne, tj. tistem, ki vključuje najdbe zgodnesrednjeveške starosti in mlajše.

56 Lastni neobjavljeni podatki.

134 Delež zastopanosti posameznih taksonov velikih sesalcev iz Močne, in sicer posebej za stratigrafske enote z zgolj zgodnesrednjeveškimi arheološkimi najdbami in posebej za tiste, ki so vključevale tudi določeno število prazgodovinskih in/ali antičnih primerkov. Količina najdb je podana kot število določenih primerkov (NISP).

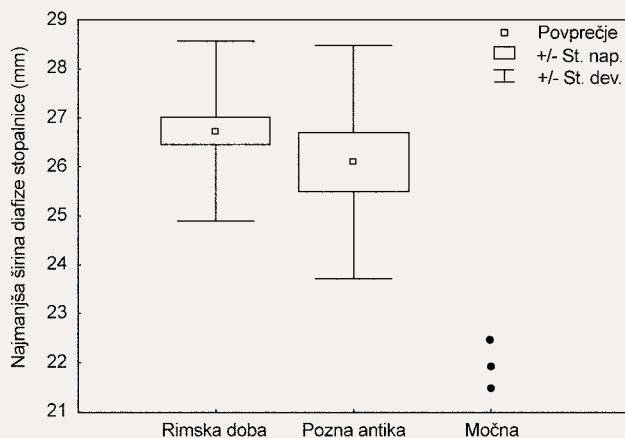

Dodaten argument v prid tezi, da ugotovljenega, relativno visokega deleža prašiča v vzorcu zgodnesrednjeveške starosti iz Močne ne gre neposredno navezovati na slovanski etnos obravnavane naselbine in njegove kulturološke preference kot take, predstavlja tisti del favnističnih najdb iz Močne, ki izvirajo iz stratigrafskih enot s premešanim prazgodovinskim, antičnim in zgodnesrednjeveškim gradivom. Kakor je razvidno s sl. 133, so namreč razlike v sestavi obeh naštetih vzorcev (tj. tistega z zgolj zgodnesrednjeveškim gradivom in tistega, ki obsega tudi najdbe prazgodovinske in antične starosti) očitne in celo presegajo mejo statistične značilnosti ($\chi^2 = 10,35$; $p < 0,05$). To je še posebej očitno pri številu ostankov konja (*Equus caballus*) in tudi samega prašiča. Čeprav je iz razpoložljivih arheoloških podatkov sicer nemogoče sklepati, kako dobro je v obravnavanem vzorcu zastopana prazgodovina, kako antika in kako zgornji srednji vek, bi prisotnost konja in relativno velik pomen goveda lahko razumeli tudi kot indic v prid tezi o poudarjeni rimskodobni komponenti. To pa posledično pomeni, da številčna prevlada prašičjih najdb nad najdbami drobnice – vsaj kar zadeva ta vzorec oz. to najdišče – predatira prihod Slovanov, pa čeprav je bila njihova ekonomija na območju Panonske nižine v tistem času dejansko močno vezana ravno na prašičerejo (Bartosiewicz 1993; 1999).

Velikost goveda

Iz doslej objavljenih izsledkov biometričnih študij na kosteh in zobeh osrednjih domestikativov v času od mlajše železne dobe do visokega srednjega veka izhaja, da se je romanizacija tega prostora med drugim izražala tudi v porastu velikosti (predvsem) domačega goveda in drobnice. Po drugi strani se je z nastopom

135 Najmanjša širina diafize pri stopalnicah domačega goveda iz zgodnesrednjeveških kontekstov najdišča Močna. Za primerjavo so podane še ustrezne vrednosti za rimskodobno najdišče Ribnica na Dolenjskem/Romula in zgodnesrednjeveško gradivo s Tonovcovega gradu (oboje lasten neobjavljen podatek).

136 Zastopnost skeletnih elementov iz najbolj (kvalitetna kategorija A), srednje (kvalitetna kategorija B) in najmanj (kvalitetna kategorija C) mesnatih delov trupa goveda in prašiča v gradivu iz Močne. Količina najdb je izražena kot število določenih primerkov (NISP).

SE	Sek./kv.	Vrsta	Kost, zob	Stran	Število
30	1 / AZ 34	<i>Equus caballus</i>	<i>radius proks.</i>	sin.	1 fr.
30	1 / AZ 34	<i>Equus caballus</i>	<i>radius dia.</i>	sin.	1 fr.
30	1 / AZ 34	<i>Equus caballus</i>	<i>radius dist.</i>	sin.	1 fr.
30	1 / AZ 34	<i>Equus caballus</i>	<i>ulna</i>	sin.	1 fr.
30	1 / AZ 34	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
26	1 / BI 29	<i>Sus sp.</i>	<i>maxilla s P2-M1</i>	dex.	1 fr.
26	1 / BI 29	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dia.</i>		1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
7	1 / BI 29	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dia.</i>	dex.	1 fr.
7	1 / BI 29	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
7	1 / BI 30	<i>Bos taurus</i>	<i>tibia dia.</i>	sin.	1 fr.
163	1 / BC 33	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	dex.	1 fr.
163	1 / BC 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
167	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
101	1 / BI 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>	dex.	1
175	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
167	1 / BB 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens sup.</i>	dex.	3
167	1 / BB 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
175	1 / BB 33	<i>Bos taurus</i>	<i>vertebra cerv.</i>		1 fr.
175	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>scapula</i>	sin.	1 fr.
175	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
163	1 / BB 33	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus proks.</i>	sin.	1 fr.
163	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
163	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
51-53	3 / BL 24	<i>Bos taurus</i>	<i>phalanx I</i>		1 fr.
51-53	3 / BL 24	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
167	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
167	1 / BB 33	<i>Ovis aries</i>	<i>dens inf.</i>	sin.	1
167	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
167	1 / BB 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
163	1 / BB 35	<i>Sus sp.</i>	<i>metapodij dist.</i>		1 fr.
167	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
175	1 / BB 33	<i>Bos taurus</i>	<i>humerus dist.</i>	dex.	1 fr.
175	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula</i>	sin.	1 fr.
175	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		10 fr.
163	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>scapula</i>	sin.	1 fr.
163	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
163	1 / BB 33	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dia.</i>	dex.	1 fr.
163	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
101	1 / BI 33	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>	sin.	1 fr.
101	1 / BI 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens sup.</i>	dex.	1 fr.
101	1 / BI 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
163	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
101	1 / BI 32	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dia.</i>		1 fr.

SE	Sek./kv.	Vrsta	Kost, zob	Stran	Število
167	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula z M3</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
167	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		11 fr.
54	3 / BG 23, 24	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	1
30	1 / PZ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
93	1 / BN 29	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>sin.</i>	1
93	1 / BN 29	<i>Bos taurus</i>	<i>mandibula</i>		1 fr.
93	1 / BN 29	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	1
93	1 / BN 29	<i>Aves</i>			1 fr.
93	1 / BN 29	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
77	3 / AZ 26	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dist.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
59	1 / BK 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
51	3 / BH 26	<i>Equus caballus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>sin.</i>	1
38	1 / BK 30	<i>Sus sp.</i>	<i>dens sup.</i>	<i>sin.</i>	1
60	1 / BK 30	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula z M3</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
60	1 / BK 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
51	3 / BH 26	<i>Bos taurus</i>	<i>mandibula</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
51	3 / BH 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
38	1 / BK 30	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens sup.</i>	<i>sin.</i>	1
38	1 / BK 30	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1
38	1 / BK 30	<i>Bos taurus</i>	<i>phalanx I</i>		1 fr.
38	1 / BK 30	<i>Sus sp.</i>	<i>tibia dist.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
38	1 / BK 30	<i>Equus caballus</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1
38	1 / BK 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		6 fr.
53	3 / BG 25	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		3 fr.
54	3 / BI 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
75	3/AZ 26	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>sin.</i>	1
75	3/AZ 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		3 fr.
60	1 / BK 31	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
53	3 / BG 26	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	2 fr.
53	3 / BG 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		7 fr.
59	1 / BK 30	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1
59	1 / BK 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
73	3 / AV 25	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
51	3 / BG 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
52	3 / BG 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
53	3 / BG 25	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
29	2 / AM 27	<i>Bos taurus</i>	<i>radius proks.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
29	2 / AM 27	<i>Bos taurus</i>	<i>ulna</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
29	2 / AO 23	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
37	1 / BK 30	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
37	1 / BK 30	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
37	1 / BK 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
43	3 / BH 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
29	2 / AN 24	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
37	1 / BK 30	<i>Bos taurus</i>	<i>dens</i>		1 fr.
30	1 / AV 31	<i>Sus sp.</i>	<i>maxilla z M1-2</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Sus sp.</i>	<i>femur dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula z M1-3</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula z M2-3</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
7	1 / BI 30	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
2	1 / BI 32	<i>Bos taurus</i>	<i>tibia dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Bos taurus</i>	<i>metacarpus proks.</i>		1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Sus sp.</i>	<i>scapula</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>calcaneus</i>	<i>sin.</i>	1
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>ulna</i>	<i>sin.</i>	1 fr.

SE	Sek./kv.	Vrsta	Kost, zob	Stran	Število
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>tibia dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>cranium</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>scapula</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		19 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula sP3-M3</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens</i>		1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>humerus dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>phalanx 1</i>		2
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>tibia dist.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>	<i>sin.</i>	1
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens</i>		1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>vertebra lumb.</i>		1
2	1 / BJ 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>tibia dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		22 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>maxilla s P3-4</i>	<i>dex.</i>	1
2	1 / BJ 33	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>mandibula</i>		1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>metatarsus proks.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>phalanx 1</i>		2
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>femur dist.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		14 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>tibia dist.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>astragalus</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula</i>		1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>maxilla</i>		1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>vertebra lumb.</i>		1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		8 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>radius dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>ulna</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>vertebra lumb.</i>		1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Bos taurus</i>	<i>femur dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BI 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		4 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens</i>		1 fr.
3 vrh	1 / BG 29	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		3 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		9 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Bos taurus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Sus sp.</i>	<i>scapula</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		6 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula</i>	<i>s+d</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>phalanx 3</i>		1
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>maxilla</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>ulna</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>femur dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>vertebra cerv.</i>		1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>radius dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		30 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>costa</i>		3 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>femur dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>mandibula</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>scapula</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Equus caballus</i>	<i>dens sup.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		6 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>radius dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.

SE	Sek./kv.	Vrsta	Kost, zob	Stran	Število
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>dens inf.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>humerus dia.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>maxilla s P4-M3</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Bos taurus</i>	<i>tibia dist.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula s P3-4</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		10 fr.
164	1 / BA 34	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
77	1 / AZ 27	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
163	1 / AZ 34	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
2	1 / BL 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
2	1 / BL 32	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula z M3</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
2	1 / BL 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
166	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>mandibula</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
166	1 / BB 33	<i>Sus sp.</i>	<i>humerus dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
166	1 / BB 33	<i>Ovis s. Capra</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
166	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
166	1 / BB 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>costa</i>		1 fr.
106	1 / BI 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
164	1 / BA 34	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
12	1 / BC 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
53	3 / BH 25	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>dex.</i>	1
53	3 / BH 25	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		5 fr.
97	1 / BK 33	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		2 fr.
29	2 / AM 27	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		6 fr.
37	1 / BK 29	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		3 fr.
37	1 / BK 28	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		3 fr.
89	3 / AZ 26	<i>Bos taurus</i>	<i>coxa</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
89	3 / AZ 26	<i>Bos taurus</i>	<i>vertebra cerv.</i>		1 fr.
89	3 / AZ 26	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		16 fr.
101	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>	<i>sin.</i>	1 fr.
101	1 / BJ 32	<i>Sus sp.</i>	<i>dens inf.</i>		1 fr.
101	1 / BJ 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		14 fr.
53	3 / BH 25	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
53	1 / BH 26	<i>Bos taurus</i>	<i>humerus dia.</i>	<i>dex.</i>	1 fr.
53	1 / BH 26	<i>Bos taurus</i>	<i>metapodij dist.</i>		1 fr.
101	1 / BI 32	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.
37	1 / BJ 29	<i>Indet. spec.</i>	<i>indet. fr.</i>		1 fr.

politično, varnostno in gospodarsko nestabilnih razmer v pozni antiki opisani trend ponovno obrnil in v končni fazi v zgodnjem srednjem veku rezultiral v ponovni prevladi nizkoraslih goved tradicionalnih lokalnih form, katerih plečna višina praviloma ni (bistveno) presegala 110 cm.

Žal v primeru goved iz Močne podatkov o plečni višini ni bilo mogoče dobiti, saj nobena od dolgih kosti ni bila ohranjena v celoti. Na velikost tamkajšnjih živali lahko tako sklepamo zgolj posredno, preko peščice izoliranih linearnih meritev posameznih kosti oz. zob. Ne glede na pičlo število razpoložljivih metričnih podatkov pa se ti v celoti ujemajo z zgornjimi ugotovitvami. To je morda še najbolj očitno iz primerjave podatkov o najmanjši širini diafize stopalnic iz Močne s tistimi za rimskodobne primerke iz obcestne postaje Ribnica na Dolenjskem/Romula oz. z onimi za poznoantične stopalnice s Tonovcovega gradu. Rahlemu upadu vrednosti opazovane dimenzije ob nastopu pozne antike je namreč v obdobju zgodnjega srednjega veka, kakor kaže, sledil očitni padec kot posledica izgube znanja o naprednih vzrejnih prijemih in zaradi izginotja velike rimske pasme iz lokalnih čred.

Sklep

Izsledki arheozoološke analize sicer skromnega favnističnega vzorca iz Močne so pomembni predvsem zato, ker prispevajo k osvetljevanju sicer še zelo slabo poznane problematike o zgodnjersrednjeveški živinoreji, pomenu lova, prehrabnih navadah prebivalstva ipd. Kakor je sicer v tovrstnih primerih običaj, gradivo ni skrivalo nikakršnega večjega presenečenja, tako da tudi izsledki ne odstopajo od slike, ki je bila že pred tem ugotovljena za območja sosednjih držav. Tako je osrednji vir mesa tudi za prebivalce zgodnjersrednjeveške Močne še vedno predstavljalo domače govedo, ki pa v tistem času kaže dramatičen upad telesne velikosti živali. Iz skorajšnje odsotnosti kosti s še nezraščeni epin in diafizo ter iz stopnje obrabe nekaj razpoložljivih izoliranih spodnjih meljakov sicer izhaja, da je bila govedoreja primarno usmerjena v izkoriščanje sekundarnih produktov reje (moč, mleko, koža), na krožnikih pa so se praviloma znašle zgolj starejše, poškodovane in druge za delo nesposobne živali. Povsem nasprotno sliko kažejo ostanki domačega prašiča, saj je bila – sodeč po stopnji obrabe kočnikov – preferenčna starost teh živali ob zakolu med poldrugim in drugim letom, kar kaže na zakol zaradi pridobivanja mesa in maščob. Dimenzijsko prašiči niso bistveno zaostajali za tistimi iz rimskega obdobja, kar pa gre domnevno predvsem na rovaš tega, da je bil interes za razvoj napredne pasme pri Rimljanih v primeru te vrste očitno manjši kakor v primeru domačega goveda ali pa drobnice. Ta zadnja je bila v tukaj obravnavanem gradivu zastopana z nič več kakor le dobrim ducatom najdb, ki tako tudi ne omogočajo mnogo več od zgolj potrditve prisotnosti taksona v vzorcu. Dodati velja nemara zgolj to, da je bilo mogoče enega od ostankov določiti tudi do nivoja vrste – šlo je za zob ovce (*Ovis aries*). V okviru osnovnega orisa prehrabnih navad prebivalcev zgodnjersrednjeveške Močne velja na kratko komentirati še pomen lova. Med 129 taksonomsko opredeljivimi najdbami ni bilo namreč nobene take, ki bi jo bilo mogoče pripisati divjadi (na podlagi metričnih podatkov je bila ta možnost ovržena tudi v primeru prašiča). Iz tega izhaja, da lahko vlogo lova pri zagotavljanju dodatnih količin mesa ocenimo za (vsaj v kvantitativnem smislu) povsem zanemarljivo.

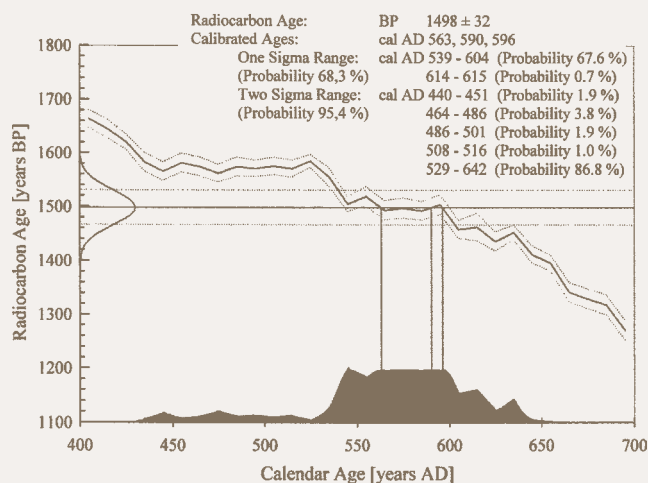
Ob koncu še nekaj besed o zastopanosti posameznih skeletnih elementov oz. delov trupa na primeru obeh najpomembnejših živalskih vrst v vzorcu (tj. domače govedo in prašič). Podatki (sl. 137) kažejo na prevlado ostankov iz najmanj mesnatih delov (tj. spodnji deli okončin, lobanja), medtem ko se ostanki pleč, stegna ali hrbtnega dela pojavljajo zgolj izjemoma. Po navedenem kriteriju sodeč se Močna tako umešča med druga sočasna najdišča z ruralnim predznakom v tem delu Evrope (Toškan/Dirjec 2008, sl. 6.6).

137 Popis favnističnih najdb iz Močne (izkopavanja iz leta 2005).

Kvalitetna kategorija	Prazgodovina– zgodnji srednji vek	Zgodnji srednji vek	Zgodnji srednji vek–novi vek
A		1	7
B		5	5
C		15	17
			25

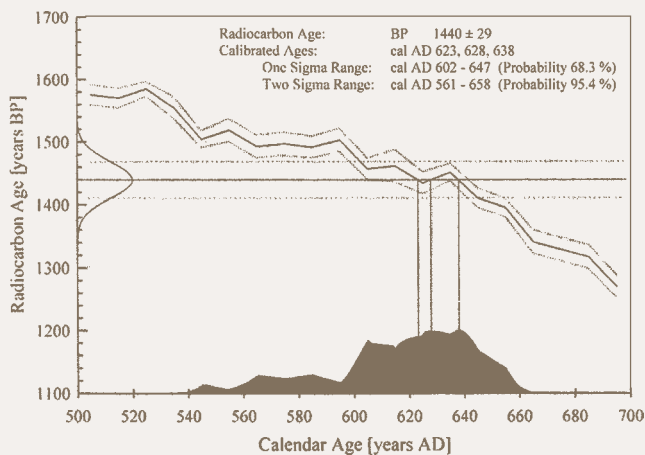
Radiokarbonske analize - rezultati

140 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 182) objekta 9.

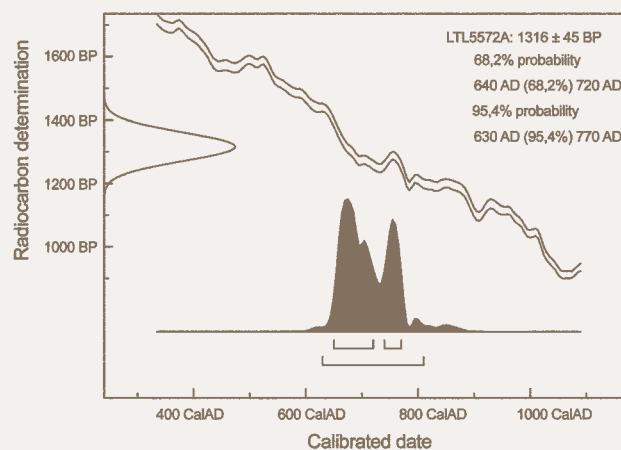
Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	82,99 ± 0.33	1500 ± 30 BP	-28.85 ± 0.20
Laugenrückstand,		3,7 mg C	

138 Vzorec iz polnila jame 1 (SE 7).

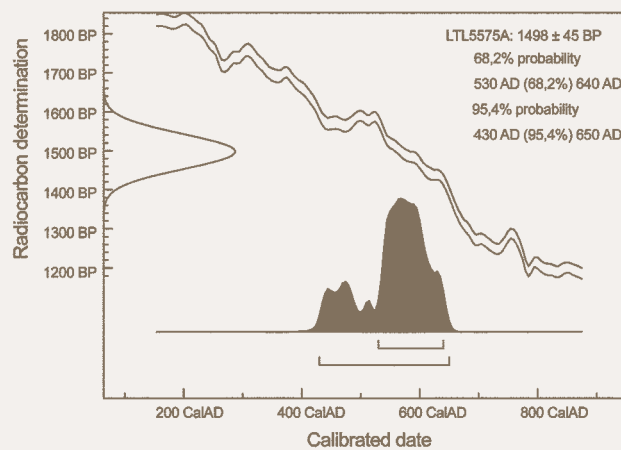

Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	83,58 ± 0.30	1440 ± 30 BP	-23.54 ± 0.12
Laugenrückstand,		4,6 mg C	

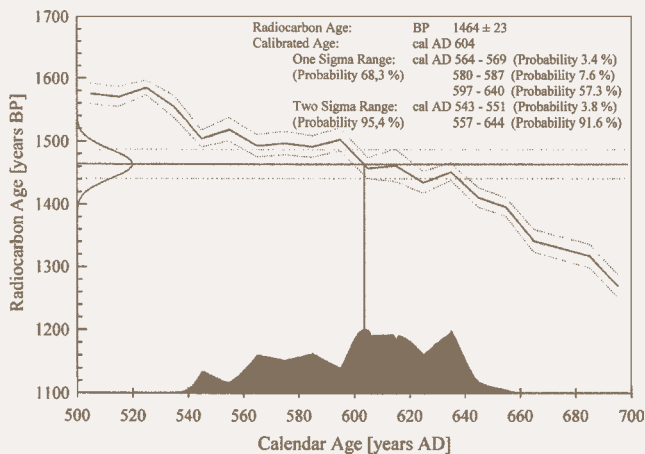
141 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 109) objekta 4.

142 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 81) objekta 3.

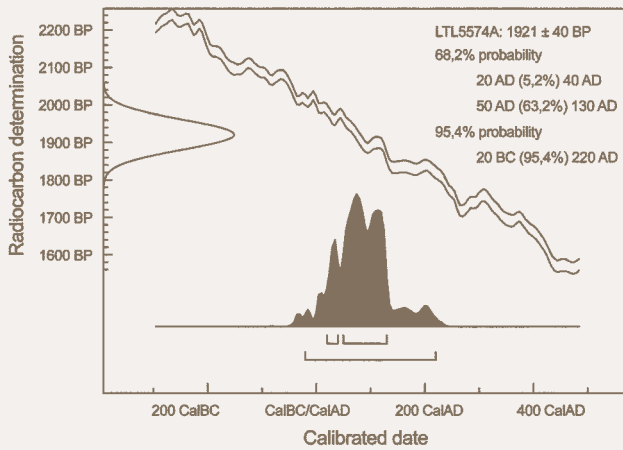

139 Vzorec iz polnila jame 2 (SE 97).

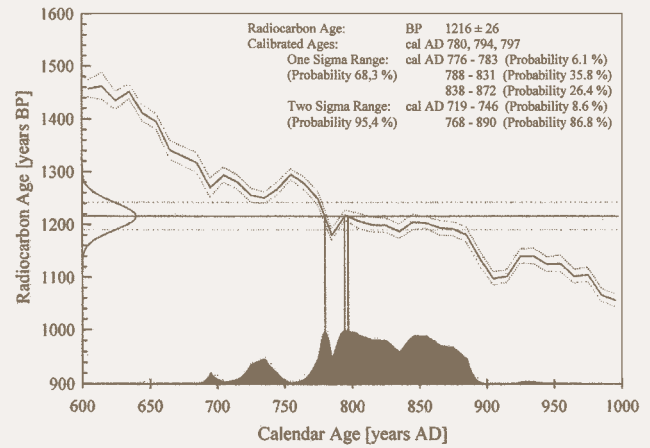

Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	83,34 ± 0.24	1465 ± 25 BP	-24.03 ± 0.18
Laugenrückstand,		4,6 mg C	

143 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 143) objekta 6.

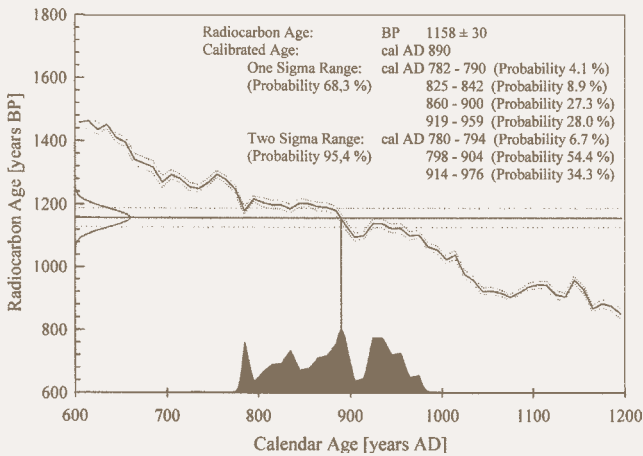

146 Vzorec iz koncentracije prežgane gline in kamenja SE 167.

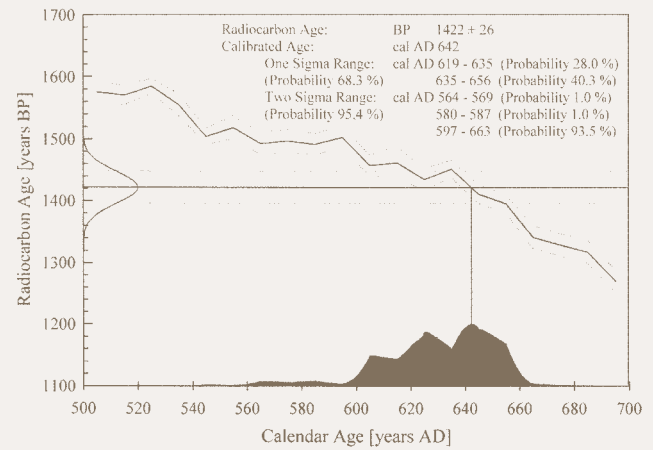
Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	85,96 ± 0.27	1215 ± 25 BP	-24.48 ± 0.30
Laugenrückstand,			
4,1 mg C			

144 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 14) objekta 1.

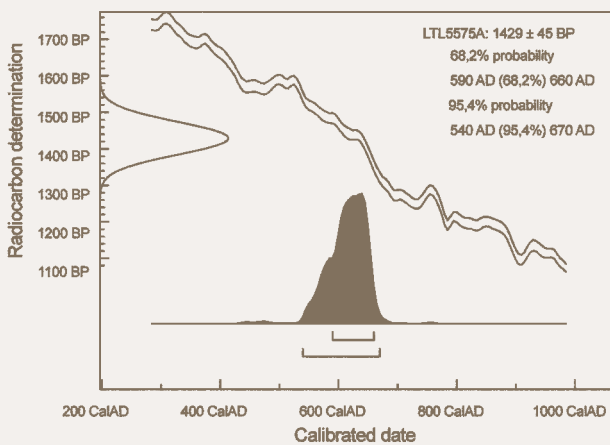
Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	86,32 ± 0.32	1160 ± 30 BP	-23.42 ± 0.39
Laugenrückstand,			
0,7 mg C			

147 Vzorec iz plasti SE 2.

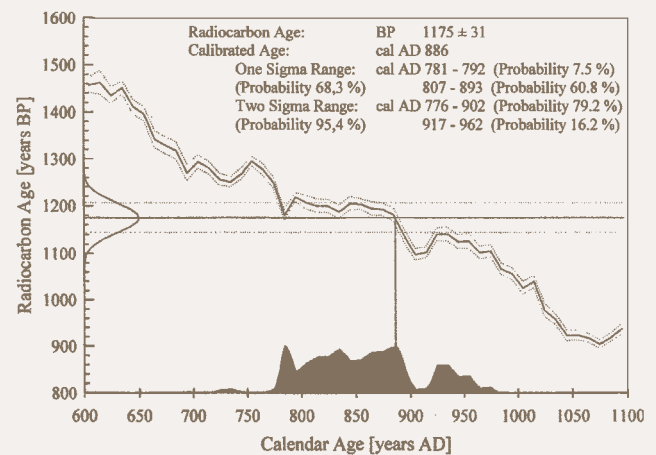

Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	83,77 ± 0.27	1420 ± 25 BP	-25.24 ± 0.13
Laugenrückstand,			
5,3 mg C			

145 Vzorec iz polnila jame za stojko (SE 21) objekta 1.

148 Vzorec iz plasti SE 163.

Fraktion	PMC (korigiert)*	Radiokarbonalter	$\delta^{13}\text{C}(\text{‰})^{**}$
Holzkohle,	86,39 ± 0.34	1175 ± 30 BP	-25.01 ± 0.25
Laugenrückstand,			
5,5 mg C			

Arheološko najdišče v Močni je bilo odkrito na pobočju na jugo-zahodnem delu slemena, ki se vleče v smeri severozahod-jugovzhod med Partinjskim in Jakobskim potokom. Pobočje je bilo v preteklosti podvrženo precejšnjim morfološkim spremembam (zemeljski plazovi in zdrsi v povezavi s kasnejšo sedimentacijo, ki je zapolnila tako nastale depresije) zaradi specifične geološke sestave terena in hidroloških dejavnikov (močnejše padavine, spreminjanje nivoja podtalnice, kapilarno prehajanje vode). Glede na najdbe lahko sklepamo, da se je površje močno spremenilo že v prazgodovinskem obdobju. Večji del pobočja se je namreč utrgal in zdrsel po bregu. Domnevamo prazgodovinsko poselitve na vrhu slemena. Omenjeni zemeljski premiki so potekali v času obstoja naselbine ali po njenem propadu oziroma opustitvi. Glede na redke najdbe je prazgodovinsko poselitev mogoče nedvomno pripisati pozni bronasti, mogoče še tudi starejši železni dobi. Podobni procesi so na najdišču v znatno manjši meri potekali vse do danes.

Do ponovne poselitve pride v obdobju zgodnjega srednjega veka. V ta čas sodijo objekti, odkriti na najdišču, ki so najverjetneje ostanki posameznih kmetij oz. manjše vasi. Naselbina se je verjetno širila tudi zunaj raziskanega dela trase avtoceste Maribor–Lenart. Lega naselbine na pobočju je razumljiva, saj je bila poplavna ravnica Pesnice za poselitev neprimerna, zahodna lega pa je zagotavljala tudi dobro osončenost.

Ostanki zgodnjerednjeveške naselbine se kažejo v obliki tlorisov, ki jih opisujejo skupine stojk. Odkriti sta bili tudi dve jami, od katerih je morda večja (jama 1) ostanek zemljanke, in tudi ostanki peči, kot koncentracija prežgane gline, kamnov in lončenine.

V Močni gre za tipično razpršeno zgodnjerednjeveško slovansko naselbino, za katere so značilni objekti, praviloma postavljeni precej narazen. Ne glede na to, da obsega in oblike naselbine ne poznamo v celoti, jo lahko uvrstimo v tip naselbin, ki je značilen

za Slované od začetka 5. pa tja do 12. stoletja na celotnem območju, ki so ga poseljevali.

Odkrite naselbinske ostanke smo povezali v smiselne celote. V prvi so zemljanke – jama 1, jama 2, morda tudi jame za stojke, pripisane objektoma 4 in 9. Ostanke ožgane gline, kamnov in odlomki lončenine so pripadali ognjišču, morda celo peči s kaloto. V to skupino prištevamo tudi jame za stojke, ki so tvorili objekta 1 in 8. V tretjo skupino smo uvrstili pravokotne objekte 3, 5 in 6. Nekoliko zahodneje so bili odkriti ostanke objektov 2 in 7.

Zanimivo sliko nam dajo rezultati radiokarbonskih analiz prve in druge skupine. Vsi vzorci, razen enega z območja prve skupine z jamama 1 in 2 so datirani v čas med sredino 6. in sredino 7. stoletja: jama 1 med letoma 561 in 658 s 95,4-odstotno verjetnostjo, jama 2 med letoma 557 in 644 z 91,6-odstotno verjetnostjo, objekt 9 med letoma 529 in 642 s 86,6-odstotno verjetnostjo, kulturna plast med objekti pa med letoma 597 in 663 z 91,6-odstotno verjetnostjo. Tudi lončenini lahko sorodne oblike najdemo na najdiščih iz tega obdobja. Le iz jame za stojko iz objekta 4 je vzorec dal nekoliko drugačno datirano. Objekt naj bi stal v času med sredino 7. in začetkom 9. stoletja (95,4-odstotna verjetnost), mogoče med leti 650 in 720 (49,7-odstotna verjetnost)⁵⁷. Tudi stratigrafska lega jam za objekta 9 in 4 kaže, da je bil objekt 4 mlajši, vendar starejši od druge skupine objektov.

Naselbinski prostor okrog peči je s pomočjo radiokarbonskih analiz datiran v čas od konca 8. do konca 9. stoletja: objekt 8 med letoma 768 in 890 s 86,8-odstotno verjetnostjo, peč med letoma 776 in 902 z 79,2-odstotno verjetnostjo in objekt 1 med letoma 798 in 904 s 54,5-odstotno verjetnostjo. Tudi lončenino lahko glede na primerjave datiramo v 8. in morda začetek 9. stoletja.

57 Radiokarbonske analize za jami 1 in 2, objekt 9 in plast SE 2 so bile izvedene v laboratoriju v Kielu, analiza za objekt 4 pa v laboratoriju v Salentu.

149 Najdišče po zaključku arheoloških raziskav.

V zgodnjem srednjem veku je bil očitno najprej poseljen nekoliko višji, vzhodni del najdišča. Takratni prebivalci so prebivali v zemljankah in mogoče tudi v nadzemnih stavbah, na kar bi kazale jame za stojke. Objekt 4, ki je stal na skoraj istem mestu kot starejši objekt 9, morda kaže, da v Močni ni obstajal približno stoletje dolg hiatus v zgodnesrednjeveški poselitvi, tako kot na večini drugih naselbin v Podravju in Prekmurju. Približno stoletje od prve skupine naselbinskih ostankov so mlajši naselbinski ostanki druge skupine. Kot kaže, je bila nova naselbina večja, širila se je vsaj še proti ravnici Pesnice.

- ANSI 1975, *Arheološka najdišča Slovenije*. – Ljubljana.
- BAHOR, I. 2010, Opis tehnologije izdelave posodja praškega tipa z Nove table. – V: A. Pleterški (ur.), *Zgodnesrednjeveška naselbina na blejski Pristavi. Tafonomija, predmeti in čas*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 19, Ljubljana, 179–184.
- BARTL, T. in J. FÜRHHOLZER 2007, Pertzelsdorf bei Deutschlandsberg – Eine Fundstelle der mittleren Bronzezeit und der Römischen Kaiserzeit im Laßnitztal. – V: G. Tiefengraber (ur.), *Studien zur Mittel- und Spätbronzezeit am rande der Südostalpen*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 148, Bonn, 163–182.
- BARTOSIEWICZ, L. 1993, Early Medieval archaeozoology in Eastern Europe. – V: H. Friesinger, F. Daim, E. Kanelutti in O. Chiocki (ur.), *Bioarchäologie und Frühgeschichtsforschung*. Archaeologia Austriaca Monographien 2, Wien, 123–131.
- . 1999, Continuity in the animal keeping of Hallstatt Period communities in Slovenia. – V: E. Jerem in A. Lippert (ur.), *Die Osthallstattkultur*. Archaeolingua 7, Budapest, 29–35.
- BEKIČ, L. 2006, *Zaštitna arheologija u okolici Varaždina. Arheološka istraživanja na autocesti Zagreb–Goričan i njezinim prilaznim cestama*. – Zagreb.
- BELOŠEVIĆ, J. 1980, *Materijalna kultura Hrvata od 7.–9. stoljeća*. – Zagreb.
- . 2007, *Starohrvatsko groblje na Ždrijacu u Ninu*. – Zadar.
- BERANOVÁ, M. in M. LUTOVSKÝ 2009, *Slované v Čechách. Archeologie 6.–12. století*. – Praha.
- BOROVSKÝ, Š. et al. 1987, *Vlastivědný sprievodca po Devíne*. – Bratislava.
- BŘEZINOVA, G. 2000, *Nitra–Šindolka. Siedlung aus der Latènezeit. Katalog*. – Archaeologica Slovaca Monographiae: Catalogi 8, Nitra.
- BUDINSKÝ KRIČKA, V. in A. TOČÍK 1991, *Šebastovce. Gräberfeld aus der Zeit des awarischen Reiches. Katalog*. – Nitra.
- CIGLENEČKI, S., Z. MODRIJAN in A. DOLENC VIČIČ 2000, *Tinje nad Loko pri Žusmu: Poznoantična in zgodnesrednjeveška naselbina*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 4, Ljubljana.
- CIGLENEČKI, S. in M. STRMČNIK GULIČ 2002, Sledovi zgodnje slovenske poselitve južno od Maribora. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani: zgodnesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 67–75.
- CIPOT, D. 2008, Zgodnesrednjeveški jami iz Popave I pri Lipovcih. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 59–63.
- CURTA, F. 2006, *The Making of the Slavs: History and Archaeology of the Lower Danube Region c. 500–700*. – Cambridge, New York.
- ČAMBAL, R. 2004, *Bratislavský hradný vrch – akropola neskorolátskeho oppida*. – Zborník Slovenského národného múzea, Archeológia, Supplementum 1, Bratislava.
- ČILINSKÁ, Z. 1966, *Slawisch-awarischen Gräberfeld in Nové Zámky*. – Archaeologica Slovaca Fontes, Tomus 7, Bratislava.
- ČIŽMÁŘ, M. 2002, Vývoj laténskeho osídlení v oblasti pod Pavlovskými vrchy. – V: S. Stuchlík (ur.), *Oblast vodního díla Nové Mlýny od pravěku do strědověku*. Spisy Archologického ústavu AV ČR Brno 20, Brno, 249–271.
- ČREŠNAR, M. 2006, Novi žarni grobovi iz Ruš in pogrebni običaji v ruški žarnogrobiščni skupini. – *Arheološki vestnik* 57, 97–162.
- . 2010, New research on the Urnfield period of Eastern Slovenia. A case study of Rogoza near Maribor. – *Arheološki vestnik* 61, 7–119.
- DEMO, Ž. 1996, *Vukovar–Lijeva bara*. – Zagreb.
- DJURIĆ, B. 2004, *Poročilo o rezultatih arheološkega pregleda na potencialnem najdišču Močna ob Pesnici*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- DOSTÁL, B. 1998, Über die Anfänge der slawischen Graphittonkeramik in Mähren. – V: L. Poláček in B. Dostál, (ur.), *Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen*, Internationale Tagungen im Mikulčice 4, Brno, 67–86.
- DULAR, J. 1982, *Halštatska keramika v Sloveniji*. – Dela 1. razreda SAZU 23, Ljubljana.
- . 2002, Dolnji Lakoš in mlajša bronasta doba med Muro in Savo. – V: J. Dular, I. Šavel in S. Tecco Hvala (ur.), *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 5, Ljubljana, 143–223.
- DULAR, J. in M. TOMANIČ JEVREMOV 2009, Sledovi poznolatske poselitve v Ormožu. – *Arheološki vestnik* 60, 159–193.
- . 2010, *Ormož. Utrjeno naselje iz pozne bronaste in starejšje železne dobe*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 18, Ljubljana.
- DULAR, J., I. ŠAVEL in S. TECCO HVALA 2002, *Bronastodobno naselje Oloris pri Dolnjem Lakošu*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 5, Ljubljana.
- FELGENHAUER SCHMIEDT, S. 1998, Graphittonkeramik des Früh- und Hochmittelalters in Niederösterreich. – V: L. Poláček in S. Felgenhauer Schmiedt (ur.), *Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen*. Internationale Tagungen im Mikulčice 4, Brno, 199–207.
- FUSEK, G. 1994, *Slovensko vo včasnoslovanskem obdobju*. – Archaeologica Slovaca Monographiae 3, Nitra.
- . 2008, Keramika predvel'komoravského horizontu z Nitry–Šindolky a otázka jej datovania. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 21–34.
- GUŠTIN, M. 2005, *Tisti z vzhoda*. – Koper.
- GUŠTIN, M. in G. TIEFENGRABER 2002, Oblike in kronologija zgodnesrednjeveške lončenine na Novi tabli pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 46–62.
- HANULIAK, M. 2004, *Vel'komoravské pohrebiská. Pochovávanie v 9.–10. storočí na území Slovenska*. – Archaeologica Slovaca Monographiae, Studia Instituti Archaeologici Nitriensis Academiae Scientiarum Slovaca 8, Nitra.

- HERRMANN, J. 1985, Siedlungsweise und Siedlungsform. – V: J. Herrmann in H. H. Bielfeldt (ur.), *Die Slawen in Deutschland: Geschichte und Kultur der slawischen Stämme westlich von Oder und Neißة vom 6. bis 12. Jahrhundert*, Veröffentlichungen des Zentralinstituts für Alte Geschichte und Archäologie der Akademie der Wissenschaften der DDR 14, Berlin, 153–178.
- HORVAT, M. 1989, *Ajdovska jama pri Nemški vasi*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- . 1999, *Keramika. Tehnologija keramike, tipologija lončenine, keramični arhiv*. – Razprave Filozofske fakultete, Ljubljana.
- HROVATIN, I. M. in P. TURK 2008, Pržanj pri Ljubljani. Naselbinska jama 17. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 145–151.
- JANEŠ, A. 2009, Srednji vijek. – V: L. Čataj (ur.), *Josipovac Punitovački–Veliko polje I, Zaštitna arheološka istraživanja na trasi autoceste A5. Eneolitičko, brončano doba i srednjovjekovno naselje*, Zagreb, 233–246.
- JELÍNKOVÁ, D. 1990, K chronologii sídlištních nálezů s keramikou pražského typu na Moravě. – V: V. Nekuda (ur.), *Pravěké a slovanské osídlení Moravy, Sborník příspěvků k osmdesátým narozeninám akademika Josefa Poulíka*, Brno, 251–281.
- JELOVINA, D. 1976, *Starohrvatske nekropole*. – Čakavski sabor, Biblioteka znanstvenih djela 2, Split.
- JOVANOVIĆ, B. in M. JOVANOVIĆ 1988, *Gomolava. Naselje mlađeg gvozdenog doba*. – Gomolava 2, Novi Sad, Beograd.
- KARAVANIĆ, S. 2009, *The Urnfield Culture in Continental Croatia*. – BAR International Series 2036, Oxford.
- KARL, R. 1996, *Latènezeitliche Siedlungen in Niederösterreich*. – Historica Austria 2, Wien.
- KERMAN, B. 2005, Staroslovanska jama z najdišča Grofovsko 2 pri Murski Soboti. – *Zbornik Škega muzeja* 8, Murska Sobota, 117–133.
- . 2011a, *Kotare–Baza pri Murski Soboti*. – AAS 17, Ljubljana.
- . 2011b, *Grofovsko 2 pri Murski Soboti*. – AAS 22, Ljubljana.
- . 2011c, *Pod Kotom–sever pri Krogu*. – AAS 24, Ljubljana.
- KOROŠEC, P. 1979, *Zgodnjesrednješka arheološka slika karantanskih Slovanov*. – Dela 1. razreda SAZU 22/11, Ljubljana.
- KOUŘIL, P. 1994, *Slovanské osídlení českého Slezska*. – Brno: Archeologický ústav, Český Těšín.
- KRYŠTUFEK, B. 1991, *Sesalci Slovenije*. – Ljubljana.
- LADSTÄTTER, S. 2000, Von Noricum Mediterraneum zur Provincia Sclaborum. Die Kontinuitätsfrage aus archäologischer Sicht. – V: P. Kos (ur.), *Slovenija in sosednje dežele med antiko in karolinško dobo. Začetki slovenske etnogeneze*, Situla 39, Ljubljana, 219–240.
- LAMUT, B. 1988–89, Kronološka skica prazgodovinske naselbine v Ormožu. – *Arheološki vestnik* 39–40, 235–276.
- LAZAR, E. 2005, *Grofovsko pri Murski Soboti: analiza keramičnega gradiva iz zgodnjesrednjeških objektov*. – Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana.
- . 2008, Nedelica – zgodnjesrednješko selišče. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 75–78.
- LUTOVSKÝ, M. 2001, *Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. – Praha.
- MACHÁČEK, J. 2002, Nové nálezy nejstarší zdobené časné slovanské keramiky na Moravě. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednješka lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 179–183.
- MEDUNA, J. 1980, *Die latènezeitlichen Siedlungen in Mähren*. – Praha.
- MĚŘÍNSKÝ, Z. 2009, *České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I*. – Praha.
- MRKOBRAĐ, D. 1980, *Arheološki nalazi seobe naroda u Jugoslaviji*. – Fontes Archaeologiae Iugoslaviae 3, Monografije 6, Beograd.
- MÜLLER KARPE, H. 1959, *Beiträge zur Chronologie der Urnenfelderzeit nördlich und südlich der Alpen*. – Römisch–Germanische Forschungen 22, Mainz am Rhein.
- MUNSELL *Soil Color Charts*. – New York 2000.
- NEUGEBAUER, J.–W. 1992, *Die Kelten im Osten Österreichs*. – St. Pölten, Wien.
- NOVŠAK, M. 2002a, Zgodnjesrednješke najdbe z najdišča Grofovsko pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednješka lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 27–32.
- . 2002b, Podgorica pri Ljubljani. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednješka lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 89–93.
- . 2006, *Trnava*. – AAS 2, Ljubljana.
- OGRIN, M. 2010, *Na Dolinje pri Brezjah na Gorenjskem*. – AAS 14, Ljubljana.
- OMAN, D. 1981, Brinjeva gora – 1953 (Obdelava prazgodovinske keramike). – *Arheološki vestnik* 32, 144–216.
- PAHIČ, S. 1957, *Drugo žarno grobišče v Rušah*. – Razprave 1. razreda SAZU 4/3, Ljubljana.
- . 1969, Antični in staroslovanski grobovi v Brezju nad Zrečami. – *Razprave 1. razreda SAZU* 6, Ljubljana, 215–308.
- . 1972, *Pobrežje*. – Katalogi in monografije 6, Ljubljana.
- . 1985, *Brinjeva gora 1954*. – Doneski k pravadnini Podravja 2, Maribor.
- PAVIŠIČ, I. 1993, Kasnobrončano doba naselje Špičak u Bojačnom. – *Ptujski arheološki zbornik*, Ptuj, 171–188.
- PAVLOVIČ, D. 2008, Novi izsledki arheoloških terenskih raziskav na Novi tabli pri Murski Soboti. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 49–52.
- PERKO, D. in M. OROŽEN ADAMIČ (ur.) 2001, *Slovenija, pokrajina in ljudje*. – Ljubljana.
- PETRINEC, M. 2009, *Grobja od 8. do 11. stoljeća na području rano-srednjovjekovne hrvatske države*. – Monumenta medii aevi Croatiae 3, Split.

- PLETERSKI, A. 2008a, *Zgodnjesrednjeveška naselbina na blejski Pristavi. Najdbe*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 14, Ljubljana.
- . 2008b, *Kuhinjska kultura v zgodnjem srednjem veku*. – Ljubljana.
- . 2010, *Zgodnjesrednjeveška naselbina na blejski Pristavi. Tafonomija, predmeti in čas*. – Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 19, Ljubljana.
- POLÁČEK, L. 1998, Graphittonkeramik aus Mikulčice. – V: L. Poláček (ur.), *Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen*, Internationale Tagungen im Mikulčice 4, Brno, 127–197.
- RADMAN LIVAJA, I. 2004, *Militaria Sisciensi: nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkog muzeja u Zagrebu*. – Musei Archaeologici Zagrabienensis catalogi et monographiae 1, Zagreb.
- RAVNIK, M. in G. TICA 2008, *Poročilo o izkopavanjih na arheološkem najdišču Ponikve pri Trebnjem na AC odseku Ponikve-Pluska*. – Trebnje (neobjavljeno poročilo).
- RIBIČIČ, M. 2002, *Inženirska geologija*. Skripta k predavanjem pri predmetu inženirska geologija. – Ljubljana.
- SEKELJ IVANČAN, T. 2001, *Early Medieval Pottery in Northern Croatia. Typological and chronological pottery analyses as indicators of the settlement of the territory between the rivers Drava and Sava from 10th to 13th centuries AD*. – BAR International Series 914, Oxford.
- STAŃA, Z. 1998, Die frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. – V: L. Poláček (ur.), *Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen*, Internationale Tagungen im Mikulčice 4, Brno, 87–125.
- STRMČNIK GULIČ, M. 1988–89, Bronastodobni naselitveni kompleks v Rabeljčji vasi na Ptujju. – *Arheološki vestnik* 39–40, 147–170.
- SUMNER, G. 2011, *Roman Military Dress*. – Stroud.
- SZŐKE, B. M. 2000, Das archäologische Bild der Slawen in Südwestungarn. – V: P. Kos (ur.), *Slovenija in sosednje dežele med antiko in karolinško dobo*. – Začetki slovenske etnogeneze. – Situla 39, Ljubljana, 477–505.
- ŠALKOVSKÝ, P. 2001, *Häuser in der frühmittelalterlichen slawischen Welt*. – Archaeologica Slovaca Monographiae, Studia 6, Nitra.
- . 2002, Stavebná kultúra a urbanizmus osád. – V: A. Ruttkay, M. Ruttkay in P. Šalkovský (ur.) *Slovensko vo včasnom stredoveku*. – Archaeologica Slovaca Monographiae, Studia 7, Nitra, 57–68.
- ŠAVEL, I. 1994, *Prazgodovinske naselbine v Pomurju*. – Murska Sobota.
- . 2009, *Pod Kotom–jug pri Krogu*. – AAS 7, Ljubljana.
- ŠAVEL, I. in S. SANKOVIČ 2011, *Pri Muri pri Lendavi*. – AAS 23, Ljubljana.
- ŠAVEL, I. in Š. KARO 2012, *Popava pri Lipovcih 1*. – AAS 30, Ljubljana.
- TEODOR, D. Gh. 2004, Eastern, Slav and Nomadic Elements of the Seventh–Ninth Centuries. – V: G. Fusek (ur.) *Zbornik na počest Dariny Bialekovej*. Archaeologica Slovaca Monographiae Communicationes Instituti Archaeologici Nitriensis Academiae Scientiarum Slovacae 7, Nitra, 405–414.
- TERŽAN, B. 1990, *Starejša železna doba na Slovenskem štajerskem*. – Katalogi in monografije 25, Ljubljana.
- THOMOVÁ, Z. 1998, Frühmittelalterliche Graphittonkeramik aus Südböhmen. – V: L. Poláček (ur.), *Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa. Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen* Internationale Tagungen im Mikulčice 4, Brno, 213–215.
- TICA, G. 2007, *Šmatevž*. – AAS 4, Ljubljana.
- . 2008a, Zgodnjesrednjeveška naselbina Močna ob Pesnici. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 41–45.
- . 2008b, Zgodnjesrednjeveško najdišče Kompolje–Pod malnom. – V: M. Guštin (ur.), *Srednji vek. Arheološke raziskave med Jadranskim morjem in Panonsko nižino*, Ljubljana, 157–170.
- . 2009, *Spodnja Senarska pri Lenartu*. – AAS 10, Ljubljana.
- . 2011, *Zamarkova – Toplak–Kegl*. – AAS 16, Ljubljana.
- TICA, G. in B. DJURIĆ 2004, *MP 01 Maribor–Pince, pododsek Maribor–Lenart. Poročilo o rezultatih ekstenzivnega arheološkega pregleda*. – Ljubljana (neobjavljeno poročilo).
- TICA, G., R. KLASINC in D. PAVLOVIČ 2005, *Poročilo o arheoloških izkopavanjih na lokaciji Močna*. – Maribor (neobjavljeno poročilo).
- TIEFENGRABER, G. 2007, Zum Stand der Erforschung der Mittel- und Spätbronzezeit in der Steiermark. – V: G. Tiefengraber (ur.), *Studien zur Mittel- und Spätbronzezeit am rande der Südstalpen*, Universitätsforschungen zur prähistorischen Archäologie 148, Bonn, 67–113.
- TOČIČ, A. 1968a, *Slawisch–awarisches Gräberfeld in Holiare*. – Archaeologica Slovaca Catalogi 1, Bratislava.
- . 1968b, *Slawisch–awarisches Gräberfeld in Štúrovo*. – Archaeologica Slovaca Catalogi 2, Bratislava.
- TOMANIČ JEVREMOV, M. 1988–89, Žarno grobišče v Ormožu. – *Arheološki vestnik* 39–40, Ljubljana, 277–322.
- TOŠKAN, B. 2011, Sesalska favna. – V: I. Šavel in S. Sankovič, *Pri Muri pri Lendavi*, AAS 23, Ljubljana, 370–374.
- TOŠKAN, B. in J. DIRJEC 2008, Ostanke velikih sesalcev z zgodnjeveške Pristave. – V: A. Pleterski (ur.), *Zgodnjesrednjeveška naselbina na Blejski Pristavi*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 14, Ljubljana, 139–151.
- . 2010, Ekonomska specializacija in socialna diferenciacija v poznobronastodobnem in zgodnježeleznodobnem Ormožu: arheozoološki pogled. – V: J. Dular in M. Tomanič Jevremov, *Ormož: utrjeno naselje iz pozne bronaste dobe in starejše železne dobe*, Opera Instituti Archaeologici Sloveniae 118, Ljubljana, 99–121.
- TOVORNIK, V. 2002, Oblike slovanske keramike v Gornji Avstriji. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 165–169.
- TURK, P. 2002, Dragomelj – zgodnje srednjeveška naselbina. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 79–88.
- TUŠEK, I. 2002, Poznoantična in zgodnjesrednjeveška lončenina z najdišča Pod Kotom–cesta. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 36–45.
- VERŠNIK, N. 2009, *Gradišče nad Bašljem v luči drobnih vsakdanjih predmetov in nakita*. – Magistrsko delo. Univerza na Primorskem, Fakulteta za humanistične študije, Oddelek za dediščino, Koper.
- VIČIČ, B. et al. 2002, Zagorica pri Velikem Gabru – rimskodobna in zgodnjesrednjeveška naselbina. – V: M. Guštin (ur.), *Zgodnji Slovani. Zgodnjesrednjeveška lončenina na obrobju vzhodnih Alp*, Ljubljana, 94–97.
- VIDA, T. 1995, La ceramica. – V: G. C. Menis (ur.), *Gli Avari: Un popolo d'Europa*, Pubblicazioni della Deputazione di storia patria per il Friuli 22, Udine, 103–111.
- VIDRIH PERKO, V. 2006, Keramično gradivo. – V: I. Lazar, *Ilovica pri Vranskem*, AAS 1, Ljubljana, 86–247.
- VINDER, J. 2011, *Spodnje Hoče. Zgodnjesrednjeveška naselbina*. – Diplomsko naloga. Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za arheologijo, Ljubljana.

- VINSKI GASPARINI, K. 1973, *Kultura polja sa žarama u sjevernoj Hrvatskoj*. – Monografije sveučilišta u Zagrebu 1, Filozofski fakultet, Zadar.
- БАРАН, В. Д. 1998, *Давні Слов'яни*. – Україна крізь віки 3, Київ.
- ВИНОКУР, І. С. in Д. Я. ТЕЛЕГІН 2004, *Археологія України. Підручник для студентів історичних спеціальностей вищих навчальних закладів*. – Тернопіль.
- ЈАНКОВИЋ, М. in Ћ. ЈАНКОВИЋ 1990, *Словени у југословенском Подунављу*. – Музеј града Београда, Каталог изложбе 36, Београд.
- МИЛОШЕВИЋ, Г. 1997, *Становање у средњовековној Србији*. – Археолошки институт, Посебна издања 33, Београд.
- НИДЕРЛЕ, Л. 1954, *Словенске старине*. – Матица српска, Посебна издања научног одељења, Секција за археологију 1, Нови Сад.
- СЕМЁНОВА, М. 2008, *Мы-славяне!* – Санкт-Петербург.
- СИМОНОВИЋ, Д. 1999–2000, *Архитектура станишта IV до IX века у Банату и Бачкој*. – *Гласник српског археолошког друштва* 15–16, Београд, 315–326.

Indeks stratigrafskih enot

SE	stran	SE	stran	SE	stran	SE	stran
Jama 1		Objekt 1		Objekt 7		Peč	
SE 7/8	29	SE 5/6	31	SE 149/150	40	SE 167	43
SE 26	29	SE 9/10	31, 32	SE 151/152	40	SE 174	43, 44
		SE 14/15	31, 32	SE 153/154	40	SE 175	43
		SE 21/22	31, 32	SE 155/156	40		
Jama 2		Objekt 2		Objekt 8		Kulturne plasti	
SE 97/98	30	SE 83/84	33	SE 164/165	41	SE 2	45
SE 99/100	30	SE 85/86	33	SE 188/189	41	SE 101	45, 46
SE 102/103	30	SE 87/88	33	SE 190/191	41	SE 106	45, 46
				SE 193/194	41	SE 163	45
				SE 196/197	41		
		Objekt 3		Objekt 9			
		SE 81/82	34	SE 172/173	42		
		SE 89/90	34	SE 176/177	42		
		SE 91/92	34	SE 178/179	42		
		Objekt 4		SE 180/181	42		
		SE 107/108	35, 36	SE 182/183	42		
		SE 109/110	35, 36	SE 184/185	42		
		SE 111/112	35, 36				
		SE 115/116	35, 36				
		SE 117/118	35, 36				
		SE 113/114	35, 36				
		Objekt 5					
		SE 119/120	37, 38				
		SE 121/122	37, 38				
		SE 123/124	37, 38				
		SE 125/126	37, 38				
		SE 127/128	37, 38				
		SE 129/130	37, 38				
		SE 131/132	37, 38				
		SE 133/134	37, 38				
		SE 135/136	37, 38				
		SE 147/148	37				
		Objekt 6					
		SE 19/20	39				
		SE 137/138	39				
		SE 139/140	39				
		SE 141/142	39				
		SE 143/144	39				
		SE 145/146	39				

Dodatek 1

Stratigrafska matrika

